

สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE INSTITUTE OF ENVIRONMENTAL RESEARCH
CHULALONGKORN UNIVERSITY

การศึกษาสภาพพื้นฐาน บริเวณบางกระเจ้า
อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Research
100031

30/34
ส.30
ธ.1

T 15074432

ห้องสมุดสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รับวันที่ ๒๘.๓๓๕๔ เลขที่ ๐๐๖๖๘

การศึกษาสภาพพื้นฐาน บริเวณบางกระเจ้า
อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 ข้อมูลพื้นฐาน	3
บทที่ 3 ความสัมพันธ์ของบริเวณบางกระเจ้ากับกรุงเทพมหานคร	17
บทที่ 4 สภาวะแวดล้อมทางสังคม	19
บทที่ 5 สภาวะแวดล้อมทางกายภาพ	47
บทที่ 6 บทสรุป	69
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	79

ก ำนำ

รายงานวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพพื้นฐานบริเวณบางกระเจ้า อำเภอ
พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นรายงานฉบับที่สองที่สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำการศึกษาเกี่ยวกับบริเวณบางกระเจ้า ต่อเนื่องจากรายงาน
พิเศษ โครงการบางกระเจ้า ในปี พ.ศ. 2521

รายงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยการสนับสนุนจากคณะกรรมการบริหาร และ
พัฒนาสิ่งแวดล้อมบริเวณบางกระเจ้า และสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ด้วย
ความอุตสาหะพยายามของสภาผู้วิจัย สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อมจึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาส
นี้ด้วย

สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อมหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานวิจัยนี้คงจะเป็นประโยชน์
ต่อการวางนโยบาย แบบแผน การใช้ที่ดินในบริเวณบางกระเจ้า ให้เหมาะสมกับสภาวะ-
แวดล้อม รวมทั้งอำนวยความสะดวกต่อผู้ที่สนใจงานด้านสภาวะแวดล้อมโดยทั่วกัน

สุรินทร์ เศรษฐมานิต

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม

กติกกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอถือโอกาสขอบคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดหาข้อมูล และให้ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่นี้ อาทิเช่น นายอำเภอ, ข้าราชการอำเภอพระประแดง, ผู้ใหญ่บ้าน, กำนัน, ชาวบ้าน, รองผู้อำนวยการสำนักผังเมืองตลอดจนท่านอื่น ๆ

บทที่ ๑

บทนำ

ที่มาและสาระสำคัญ

พื้นที่บริเวณบางกระเจ้าหรือพื้นที่รูปกระเพาะหม้อล้อมรอบด้วยแม่น้ำเจ้าพระยา - เป็นชนบทท่ามกลางแหล่งอุตสาหกรรมใหญ่ คลังสินค้า และท่าเรือ และกรุงเทพมหานคร จึงก่อให้เกิดความสนใจที่จะพัฒนาการใช้ที่ดินในบริเวณบางกระเจ้าซึ่งเป็นโครงการร่วมระหว่างหน่วยราชการต่าง ๆ เช่น การทางพิเศษแห่งประเทศไทย การเคหะแห่งชาติ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นต้น เนื่องจากความไม่เหมาะสมบางประการของโครงการคณะรัฐมนตรีจึงลงมติให้ระงับโครงการไว้พร้อมกันนี้ได้เห็นสมควรในการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารและพัฒนาสิ่งแวดล้อมบางกระเจ้าขึ้น และคณะกรรมการดังกล่าวได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่โครงการบางกระเจ้า การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาของอนุกรรมการ ซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการกำหนดแนวทางการพัฒนาโครงการต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. ศึกษาสภาพสังคม เศรษฐกิจ การใช้ที่ดิน และสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่โครงการตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต
๒. กำหนดแนวทางการพัฒนาบริเวณโครงการ

ขอบเขตของการศึกษา

โครงการบางกระเจ้ามีเนื้อที่ประมาณ ๘,๘๘๘ ไร่ อยู่ในพื้นที่ ๖ ตำบล คือ ตำบลทรงคนอง ตำบลบางกอบัว ตำบลบางยอ ตำบลบางกระเจ้า ตำบลบางน้ำผึ้ง และตำบลบางกระสอบ ในอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ขั้นตอนและวิธีการศึกษา

๑. ศึกษาเอกสาร ข้อมูล ภาพถ่ายทางอากาศ และโครงการต่าง ๆ ที่เคยเสนอที่เกี่ยวข้องกับบริเวณบางกระเจ้า

๒. สํารวจ รวบรวม ข้อมูลจากหน่วยราชการต่าง ๆ หรือแหล่งอื่น ๆ ในด้าน
ความเป็นมา สภาพปัจจุบัน แนวโน้มในอนาคตของบริเวณบางกระเจ้า
๓. ออกสำรวจ สัมภาษณ์ โดยการสุ่มตัวอย่างประมาณ ๒๕๐ คน ๕ ครั้ง ใน
เดือนสิงหาคม ๒๕๒๑
๔. ศึกษาผลกระทบของกรุงเทพมหานครต่อบริเวณบางกระเจ้า
๕. สรุปวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ
๖. พิจารณาแนวทางต่าง ๆ ที่น่าจะเหมาะกับบริเวณบางกระเจ้า

บทที่ ๒

ข้อมูลพื้นฐาน

๖๒
ที่ต่าง

บริเวณบางกระเจ้าอยู่ในเขต ๖ ตำบล เขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ใน
อำเภอ พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ คือ ตำบลบางยอ บางกระสอบ บางน้ำผึ้ง บางกอบัว
บางกระเจ้า และบางส่วนของตำบลทรงคนอง รวมเนื้อที่ทั้งหมด ๑๔.๒๒ กม.^๒ หรือ
๘,๘๘๘ ไร่* พื้นที่บริเวณล้อมรอบด้วยแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นรูปกระเปาะหุบหรือรูปวง มี
อาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ	ตรงข้าม ท่าเรือคลองเตย เขตพระโขนง
ทิศใต้	ตรงข้าม ตำบลสำโรงใต้ ตำบลบางหญ้าแพรกและเขตเทศบาล อำเภอพระประแดง
ทิศตะวันออก	ตรงข้าม ตำบลบางนา ตำบลบางจาก เขตพระโขนง
ทิศตะวันตก	ตรงข้ามตำบลบางโพธิ์บางเขน เขตยานนาวา

X
ดิน

เป็นพื้นที่ราบ ความลาดชันไม่เกิน ๑% มีน้ำท่วมถึง ดินเป็นดินเหนียวและดินโคลน
ชุดดิน สมุทรสงคราม เกิดจากการทับถมโดยการกระทำของแม่น้ำ ดินมีความลึกมากกว่า
๑๕๐ ซม. การระบายน้ำเลย มีการซึมผ่านเร็ว มีอินทรีวัตถุเจือปนสูง ธาตุอาหารที่มีมากคือ
ฟอสฟอรัส และโปตัสเซียม ความเป็นกรดเป็นด่าง ในชั้นบนประมาณ ๕.๐-๘.๐ pH ชั้นล่าง
ประมาณ ๘.๐ pH หรือมากกว่า ระดับน้ำใต้ดินลึกประมาณ ๕๐ ซม. ตลอดทั้งปี เป็นดินที่ไม่ค่อย
มีการพังทลาย แต่มีข้อจำกัดที่ไม่เหมาะกับการปลูกพืชไร่และการปลูกข้าว เช่น การระบายน้ำ
รวมทั้งการเพิ่มความเค็มของน้ำจากการที่น้ำทะเลดันตัวเข้ามาถึงทำให้มีอุปสรรคทางการ
เกษตรโดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ติดแม่น้ำ และในด้านการก่อสร้างนั้น ดินมีความสามารถในการ
รับน้ำหนักได้น้อย

* ตัวเลขจากการสำรวจ ของ กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ๒๕๒๑

มีแม่น้ำเจ้าพระยาล้อมรอบเกือบทั้งหมด และยังมีลำกระโตงสวนและลำราง - สาธารณะ รวมพื้นที่ประมาณ ๗๕๐ ไร่ ซึ่งสามารถขังน้ำได้ประมาณ ๒.๔ ล้าน ลูกบาศก์เมตร ในฤดูน้ำหลาก ลำรางที่สำคัญ ได้แก่ คลองลัดบางยอ คลองบางกระเจ้า คลองวัดบางกอบัว คลองวัดบางกระสอบ เป็นต้น ส่วนน้ำบาดาลมีความลึกของชั้นน้ำพระประแดงประมาณ ๑๐๐ เมตร

ภูมิอากาศ

ภูมิอากาศในบริเวณนี้ไม่แตกต่างจากบริเวณภาคกลางทั่วไปเท่าใดนัก อุณหภูมิ สูงสุดประมาณ ๓๒ องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดประมาณ ๑๘ องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย ทั้งปี ๒๕ องศาเซลเซียส ส่วนภาคกลางมีค่า ๒๘.๑ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๒๐ มีค่า ๑๒๕๕.๕ มม./ปี ความชื้นสัมพัทธ์ ๗๘.๐% สูงกว่าภาคกลาง ซึ่งมีค่า ๗๒.๕% โดยเฉลี่ยทั้งปี

โครงการที่เคยเสนอเพื่อพัฒนาบริเวณบางกระเจ้า

1. โครงการนิคมอุตสาหกรรมของบริษัท International Development and Engineering Associates (IDEA)

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ บริษัท IDEA ได้จัดทำโครงการนิคมอุตสาหกรรมของกรุงเทพมหานครในพื้นที่บริเวณบางกระเจ้าเพื่อให้เป็นนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ตามโครงการกำหนดบริเวณด้านริมแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม คลังสินค้าและท่าเรือ มีเนื้อที่ประมาณ ๖๐% ของพื้นที่ทั้งหมด บริเวณติดกับโรงงานอุตสาหกรรมเป็นที่พักอาศัยและสวนสาธารณะ รวมทั้งศูนย์การค้าและศูนย์ชุมชนด้วย ซึ่งโครงการนี้มีความสัมพันธ์กับท่าเรือกรุงเทพฯ และย่านอุตสาหกรรมบางนา

2. โครงการระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วมของบริษัท Camp Presser and McKee (CDM) (แผนที่ ๔)

ในปี ๒๕๑๑ บริษัท CDM ได้เสนอโครงการระบบระบายน้ำของกรุงเทพมหานคร โดยจะทำการระบายน้ำเสีย น้ำโสโครก จากบริเวณ ๕ แหล่งใหญ่ในกรุงเทพมหานครมายัง

บริเวณบางกระเจ้าที่จะเป็นสถานีสูบน้ำ ด้วยระบบอุโมงค์ระบายน้ำขนาดใหญ่ สำหรับการป้องกันน้ำท่วมในบริเวณบางกระเจ้าได้มีการเสนอให้ปล่อยน้ำไหลลงสู่คลองระบายน้ำภายใน พาไปสู่สถานีสูบน้ำซึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำหรือริมคลองสายใหญ่

3. โครงการ เคหะชุมชนของการ เคหะแห่งชาติ (แผนที่ ๕)

ในปี ๒๕๒๐ การเคหะแห่งชาติได้ดำริที่จะบรรเทาปัญหาความขาดแคลนที่อยู่อาศัย โดยได้กำหนดเป้าหมายการสร้างเคหะชุมชนขนาดใหญ่จำนวน ๔๔,๐๐๐ ครอบครัว ซึ่งจะสามารถรับประชากรได้ถึง ๒๒๐,๐๐๐ คน ซึ่งจะบรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๒๔ สำหรับองค์ประกอบของโครงการนี้ ได้กำหนดให้เป็นเคหะชุมชนของผู้มีรายได้น้อยและรายได้ปานกลาง สวนสาธารณะและที่พักผ่อนหย่อนใจแก่ผู้พักอาศัยในบริเวณนั้นและกรุงเทพมหานคร บริเวณพาณิชยกรรมแบบสมบูรณ์ นอกจากนั้นยังประกอบไปด้วยการสาธารณูปการอื่น ๆ รวมทั้งศูนย์ชุมชนด้วย

4. โครงการทางด่วนของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย (แผนที่ ๖)

เป็นโครงการที่ได้ดำริให้เป็นโครงการร่วมกับโครงการเคหะชุมชนของการเคหะแห่งชาติวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือเป็นการเชื่อมโยงทางด่วนสายสำคัญ ๓ สาย ได้แก่ ภายดินแดง-ท่าเรือ, สายบางนา-ท่าเรือ และสายดาวคะนอง-ท่าเรือ เข้าด้วยกันในบริเวณบางกระเจ้า โดยจะใช้เป็นทางระบายยวดยานโดยไม่ต้องใช้เส้นทางจราจรที่คับคั่งในกรุงเทพมหานคร

ในโครงการทางด่วนนี้ จำเป็นจะต้องมีทางข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ๒ จุด ได้แก่ บริเวณท่าเรือคลองเตยและบริเวณบางนา โดยในโครงการนี้จะใช้อุโมงค์ลอดแม่น้ำตรงกับท่าเรือคลองเตยและใช้สะพานข้ามแม่น้ำจากถนนสรรพาวุธบริเวณบางนา ทางด่วน ๓ สายที่ผ่านในบริเวณบางกระเจ้าจะแบ่งการใช้ที่ดินออกเป็น ๓ ส่วนใหญ่ ๆ และได้กำหนดพื้นที่ดังนี้ บริเวณที่พักอาศัย บริเวณพาณิชยกรรมและสวนสาธารณะ เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการเคหะชุมชนของการเคหะแห่งชาติ

5. โครงการสนามกีฬาแห่งชาติขององค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย

องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย เคยมีดำริจะย้ายสนามกีฬาแห่งชาติออกจากสนามศุภชลาศัยไปยังบริเวณบางกระเจ้า เพื่อจัดทำเป็นสนามกีฬาขนาดใหญ่ รวมทั้งการส่งเสริมกีฬาประเภทต่าง ๆ รวมกันอยู่ในบริเวณเดียวกันเพื่อความสะดวกในการชมกีฬา หลีกเสี่ยงการจราจรติดขัด และมีบรรยากาศที่เหมาะสมกับการเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ รวมทั้งสามารถจะจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างชาติได้อีกด้วย

6. ผัง เมืองรวมของสำนักผัง เมือง กระทรวงมหาดไทย

ดังกล่าวมาแล้วว่าบริเวณบางกระเจ้าเป็นบริเวณที่ประกอบด้วยพื้นที่ ๆ ยังไม่ได้รับการพัฒนาขนาดใหญ่ สำนักผังเมืองได้เคยกำหนดการใช้ที่ดินของบริเวณนี้หลายครั้ง ซึ่งจะประมวลได้ดังนี้

๑. ผังนครหลวง ๒๕๓๓ (ผังลึบทพิลิตฯ) (แผนที่ ๗)

ในปี ๒๕๐๓ รัฐบาลไทยได้ว่าจ้างบริษัทลึทพิลิตฯ ให้จัดทำผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร ตามผังดังกล่าวได้กำหนดการใช้ที่ดินของบริเวณบางกระเจ้าเป็นย่านชุมชนหนาแน่นปานกลางและหนาแน่นน้อย รวมทั้งศูนย์การค้าและศูนย์ชุมชนด้วย มีบริเวณสวนสาธารณะขนาดเล็กอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา

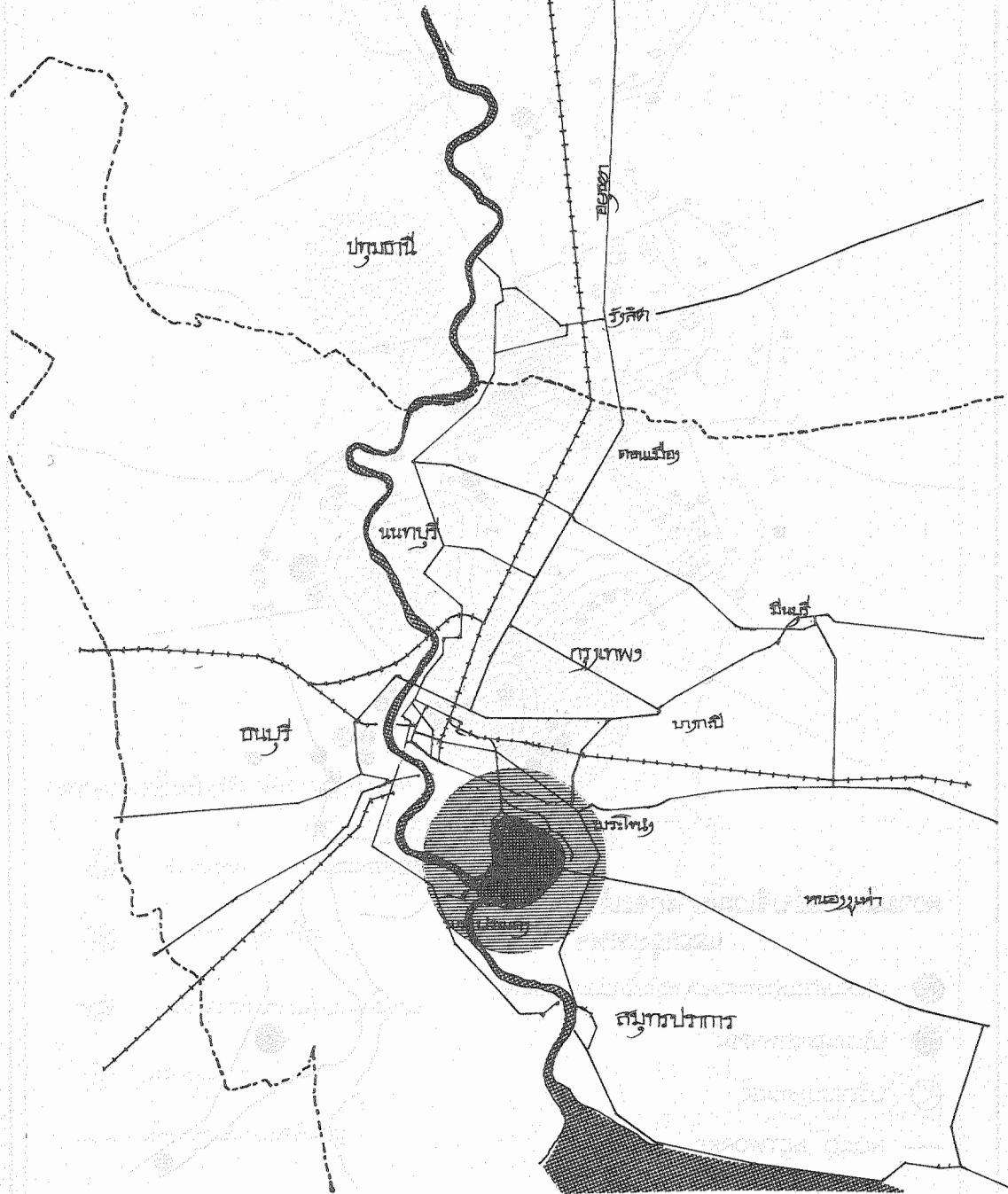
๒. ผังนครหลวงปรับปรุงครั้งที่ ๑ (แผนที่ ๘)

ใน พ.ศ. ๒๕๑๖ สำนักผังเมืองได้จัดทำผังนครหลวงขึ้นอีกครั้งหนึ่ง เป็นผังเมืองรวมสำหรับ พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งได้มีการกำหนดการใช้ที่ดินบริเวณบางกระเจ้าใหม่ โดยเปลี่ยนแปลงจากย่านที่อยู่อาศัยมาเป็นบริเวณที่พักผ่อนและที่โล่งทั้งหมด เพราะมีนโยบายส่งเสริมสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของกรุงเทพมหานคร ดังที่สำนักผังเมืองได้เขียนชี้แจงไว้ว่า "ส่วนสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่เห็นว่าทางการสมควรจะดำเนินการ เรื่องกำหนดให้เป็นวนอุทยานประจำนครหลวง คือบริเวณทางโค้งของท่าเรือกรุงเทพ มีลักษณะเกือบจะเป็นเกาะล้อมรอบด้วยลำน้ำเจ้าพระยา ปัจจุบันมีลักษณะเป็นชนบท เป็นสวนมะพร้าวและต้นไม้อื่น ๆ ยังมีได้มีการพัฒนาก่อสร้างแต่อย่างใด มีเนื้อที่ประมาณ ๔,๐๐๐ ไร่ ที่บริเวณนี้มีลักษณะเหมาะสมที่จะสงวนไว้เป็นวนอุทยานประจำนครหลวง ถ้าทางการดำเนินการเข้าไปจะเสียโอกาสอันหาค่ามิได้ เพราะถ้าปล่อยไว้อีกไม่เกิน ๕ ปี บริเวณดังกล่าวก็จะพัฒนากลายเป็นชุมชนไป"

๓. ผังนครหลวง ๒๕๔๓ (แผนที่ ๘)

สืบเนื่องจากการออกพระราชบัญญัติผังเมืองเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๔ สำนักผังเมืองได้กำหนดผังเมืองรวมขึ้นใหม่ เป็นผังนครหลวง ๒๕๔๓ บริเวณบางกระเจ้าถูกกำหนดให้เป็นบริเวณชุมชนหนาแน่นปานกลาง โดยได้กำหนดการใช้ที่ดินดังนี้คือ บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาคำหนดให้เป็นพื้นที่สีเขียวโดยรอบ บริเวณต่อมาเป็นบริเวณที่พักอาศัยหนาแน่นน้อยหนาแน่นปานกลางและหนาแน่นมากตามลำดับ ตรงศูนย์กลางกำหนดเป็นศูนย์การค้าและชุมชน ซึ่งถ้าพิจารณาแล้วจะเห็นว่าบริเวณบางกระเจ้าได้ถูกกำหนดให้เป็นเขตชุมชนนั่นเอง

แผนที่ 1
ที่ตั้งบริเวณบางกระเจ้าและพื้นที่รัศมี 10 กิโลเมตร

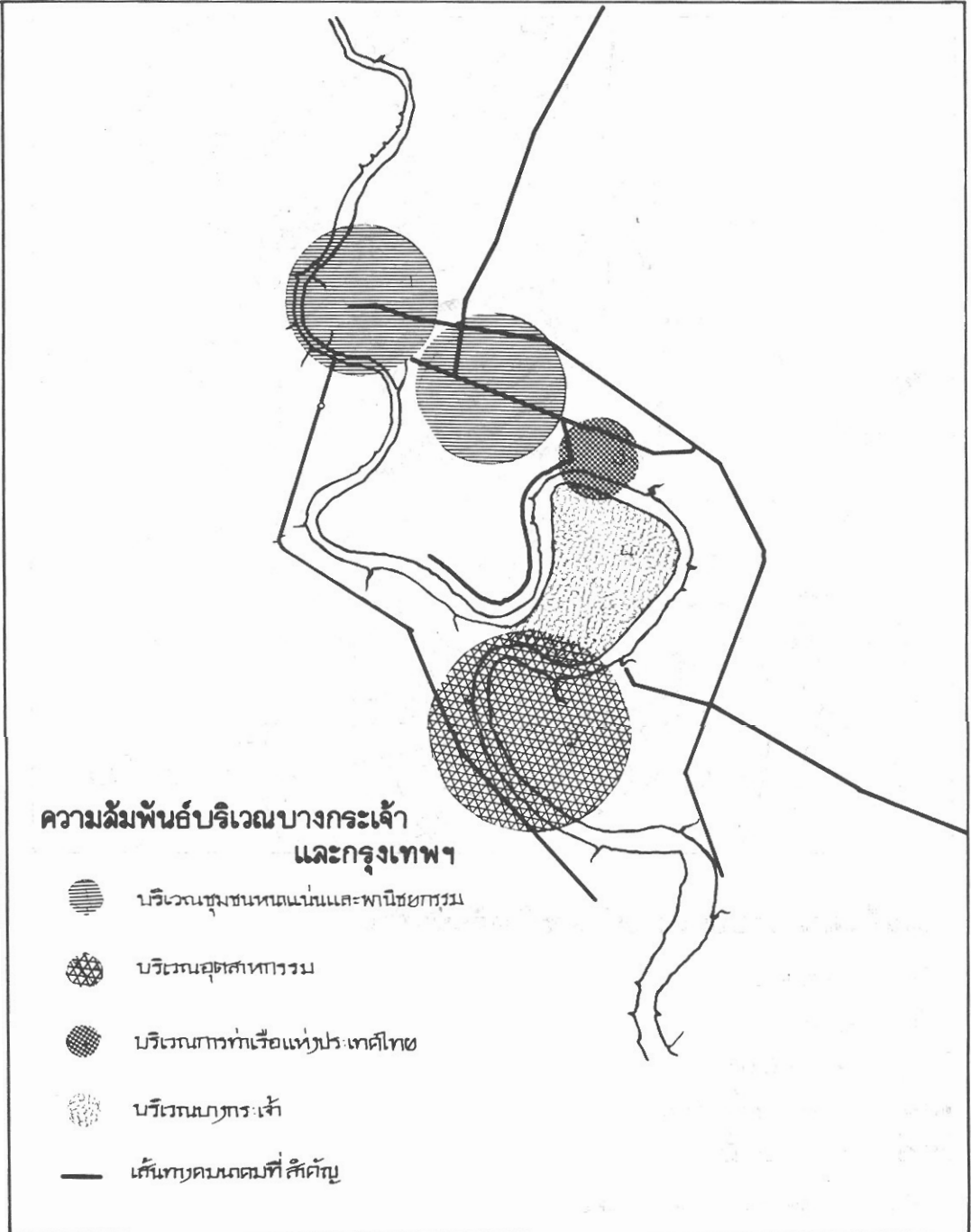

แผนที่ 2

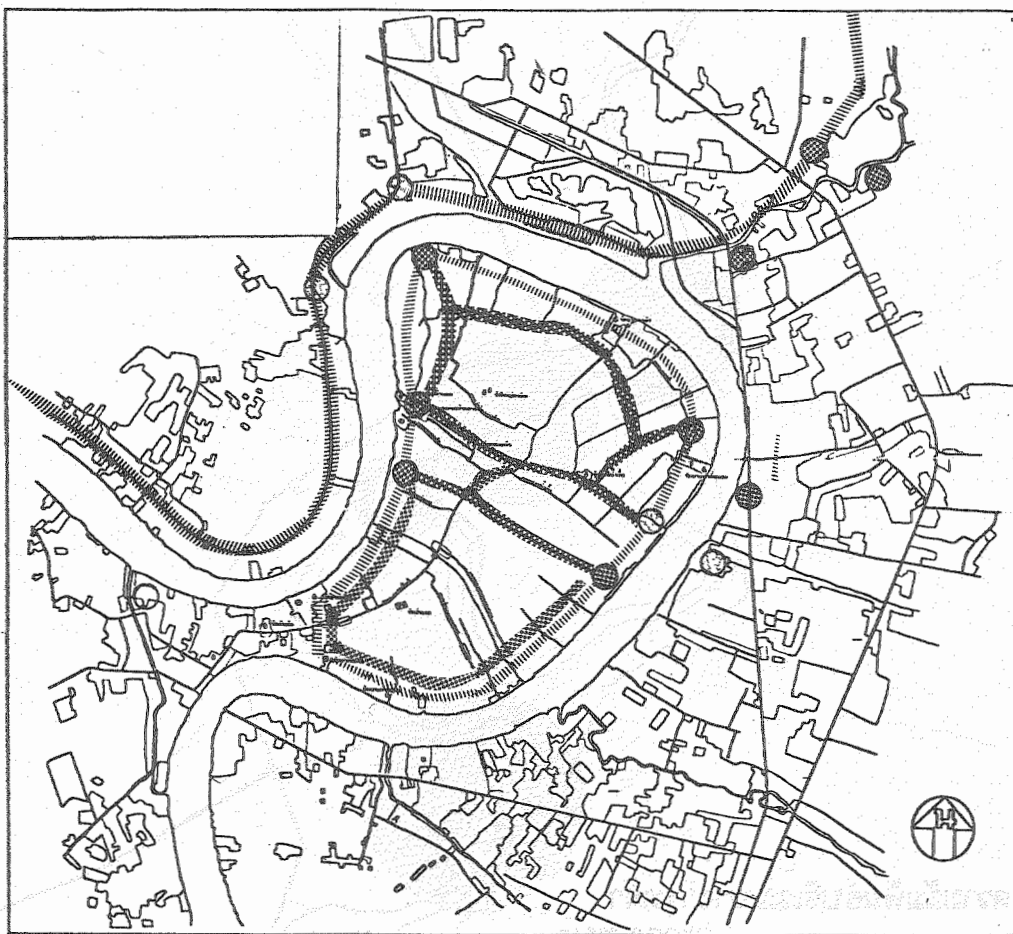
แผนที่ 2

แผนที่ 3

แผนที่ 4

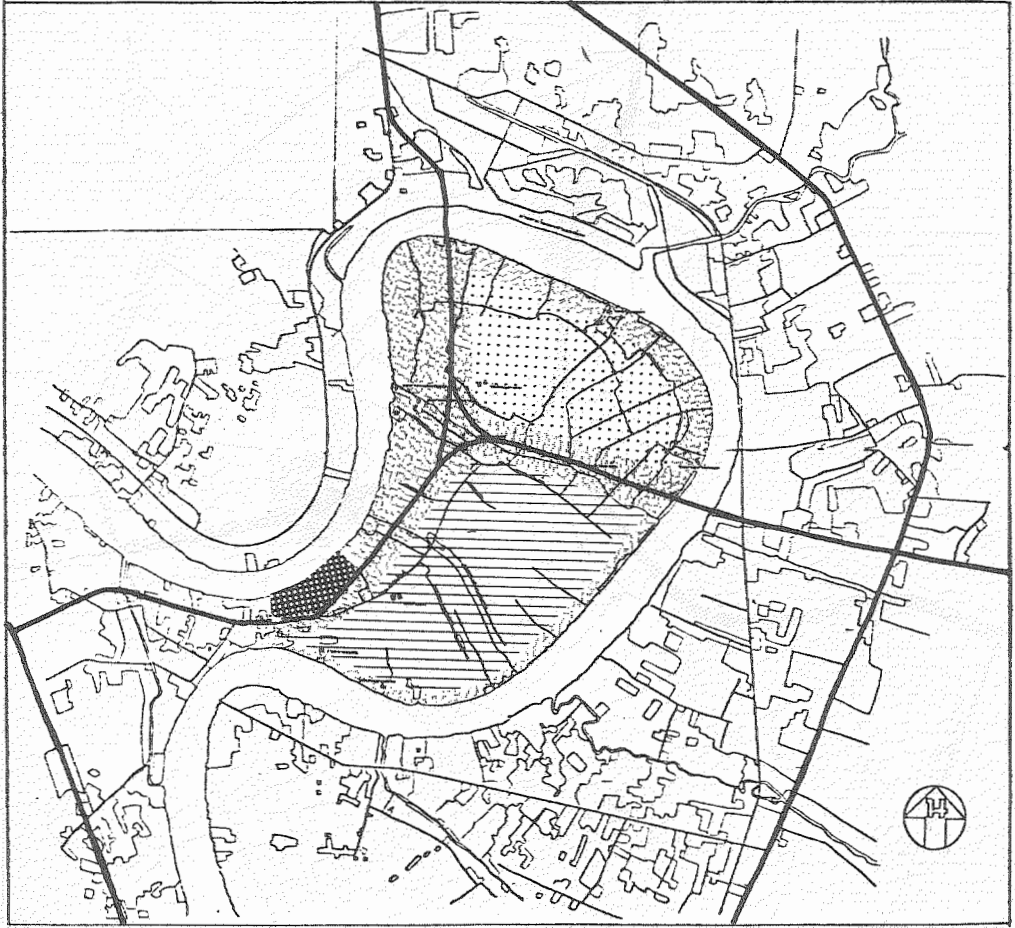

แผนที่แสดง ระบบระบายน้ำและป้องกันน้ำท่วม

- สถานีสูบน้ำ
- ประตูน้ำ
- เขื่อนกันน้ำท่วม
- คลองระบายน้ำปัจจุบัน
- คลองระบายน้ำ

ที่มา: CAMP DRESSER & MCKEE

แผนที่ 5

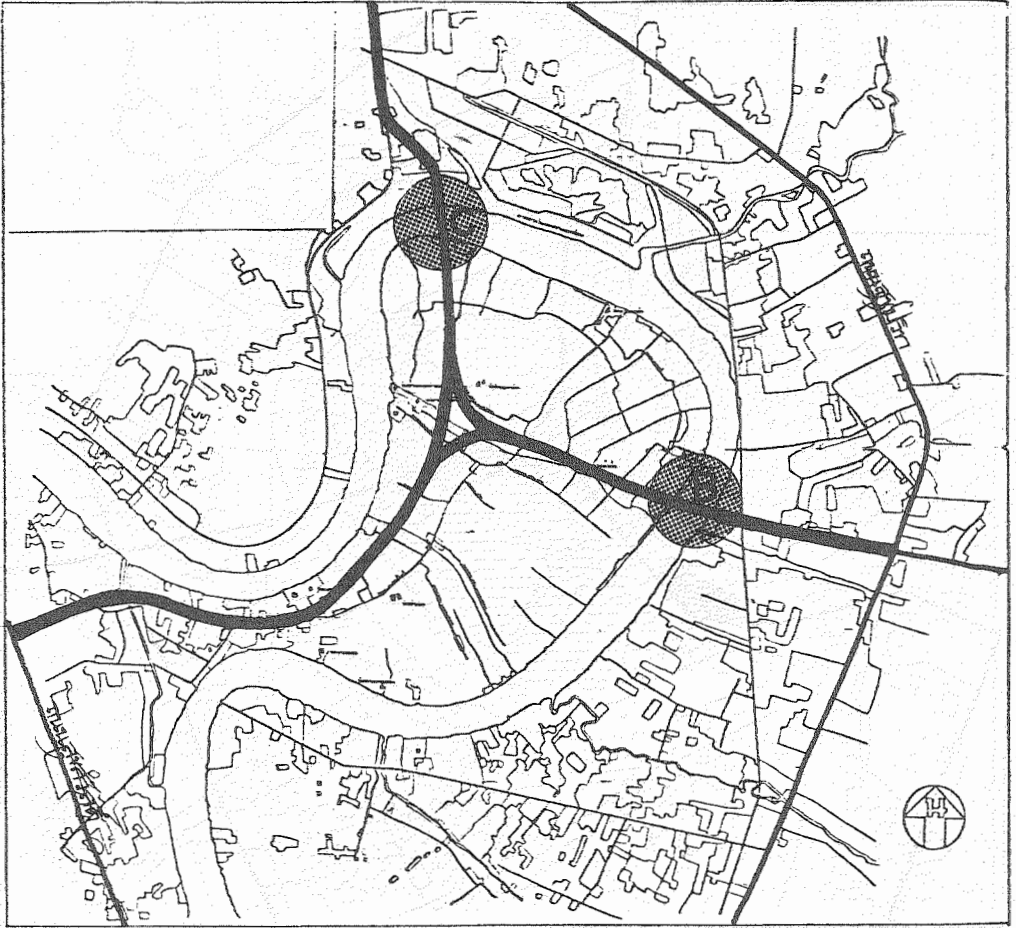

โครงการเคหะชุมชนของการเคหะแห่งชาติ

- บริดจนาพาณิชยกรรม
- สโมสรสาธารณะ
- บริเวณกันชนอาศัย
- ยุคสหกรณ์

ที่มา เอกสารโครงการบูรณะเจ้า กรมเดชมแห่งชาติ

แผนที่ 6

โครงการทางด่วนของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย

สะพาน

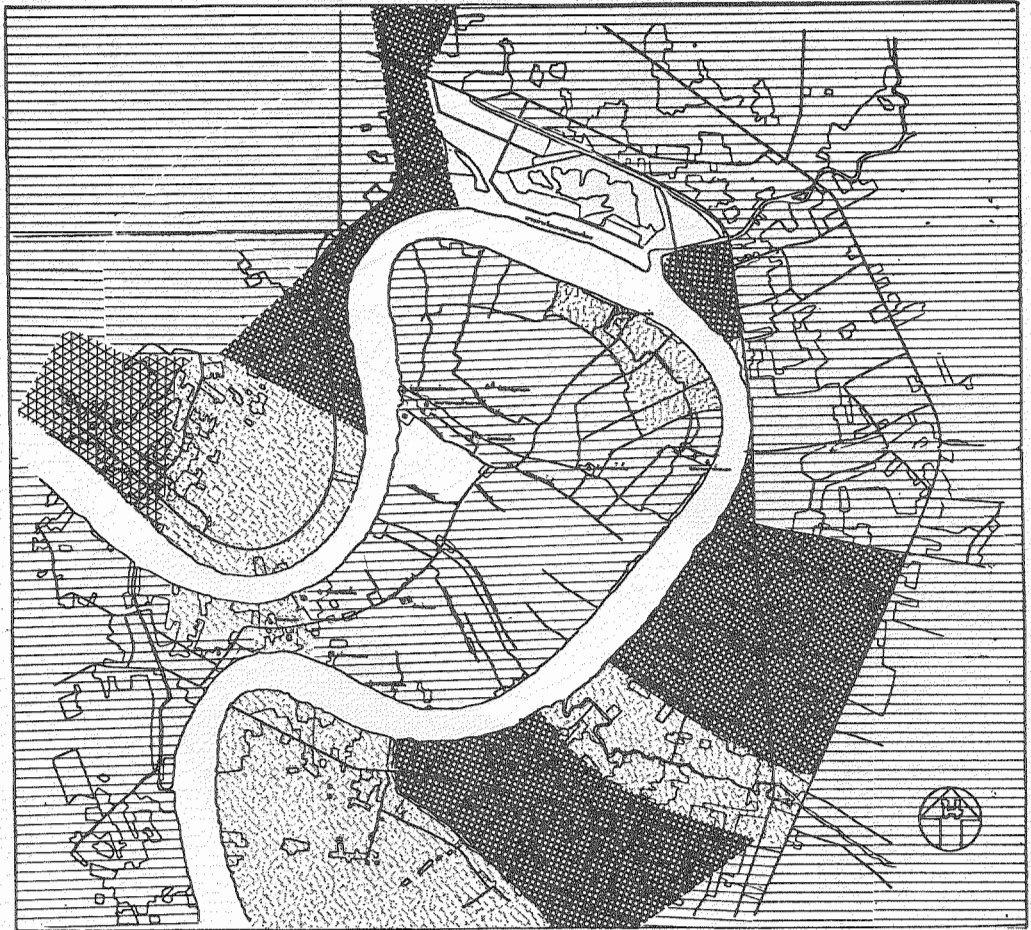
จุดมุงต

ที่ม

เอกสาร โครงการบกรกระเจ้า

การเคหะแห่งชาติ

แผนผังที่ 7

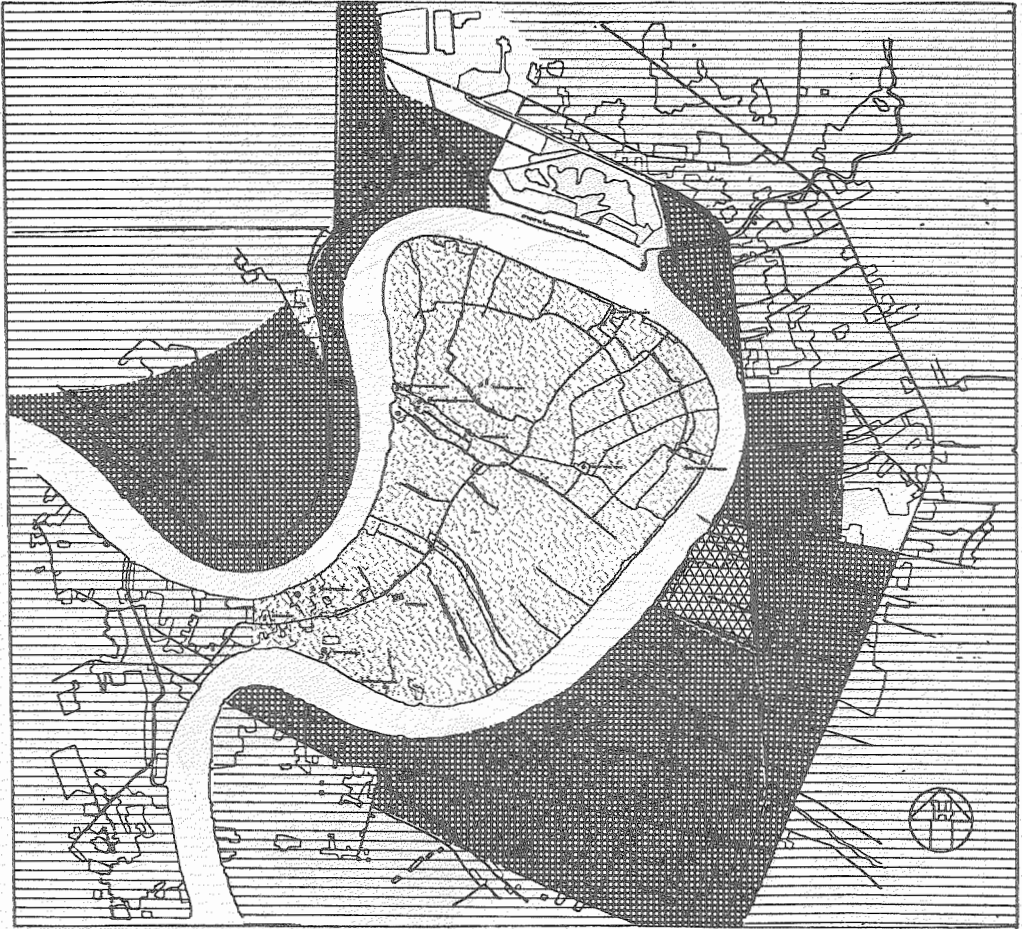

ผังนครหลวง พ.ศ. 2533

- บริเวณที่พักอาศัย
- บริเวณที่ฝังศพและที่โถง
- บริเวณสหกรณ์ มหาวิทยาลัย
- บริเวณอุทยานหลวง

ที่มา: สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร

แผนที่ 8

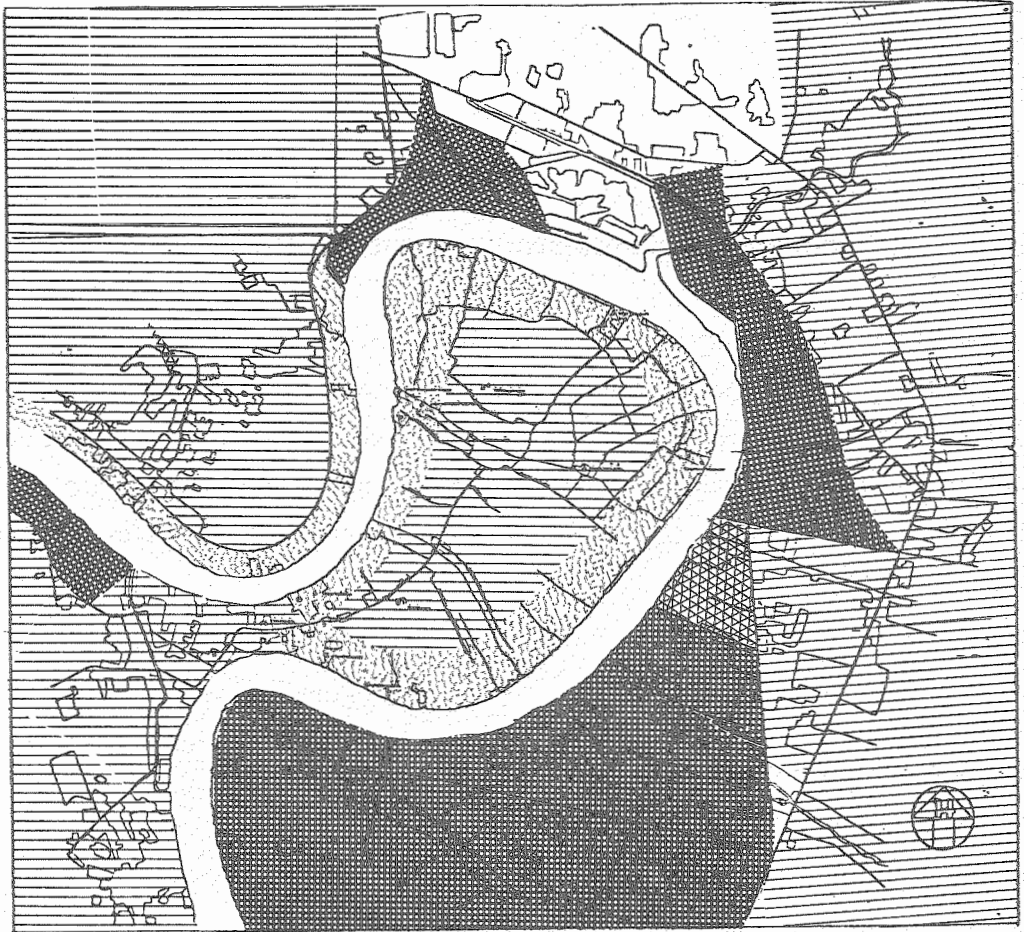

ผังนครหลวง ปรับปรุงครั้งที่ 1

- บริเวณพื้ที่อาศัย
- บริเวณที่พื้ที่ก่อนและที่โล่ง
- บริเวณสถาบัน มหาวิทยาลัย
- บริเวณของราชการ

ที่มา: สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร

แผนที่ ๑

ผังนครหลวง พ.ศ. 2543

- บริเวณพื้นที่อาศัย
- บริเวณพื้นที่พักผ่อนและที่โล่ง
- บริเวณสถาบัน มหาวิทยาลัย
- บริเวณอุตสาหกรรม

ที่มา: สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร

บทที่ ๓

ความสัมพันธ์ของบริเวณบางกระเจ้ากับกรุงเทพมหานคร

บางกระเจ้าอยู่ระหว่างชุมชนที่หนาแน่นของกรุงเทพมหานครกับบริเวณเขต - อุตสาหกรรมของจังหวัดสมุทรปราการ ดังนั้นที่ตั้งและการใช้ที่ดินของบริเวณบางกระเจ้าจึงเป็นบริเวณที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนากรุงเทพมหานครทั้งหมด เมื่อได้พิจารณาดูว่าบริเวณบางกระเจ้ามีความสัมพันธ์กับ กทม. ทั้งในทางบวกและทางลบ เพื่อจะนำเอามาเป็นแนวทางนโยบายในการพิจารณาการใช้ที่ดิน จึงได้สรุปการพิจารณานี้ออกเป็น ๔ ทางด้วยกันคือ

๑. ทางด้านภูมิศาสตร์
๒. ทางด้านเศรษฐกิจ
๓. ทางด้านสังคม
๔. ทางด้านสาธารณสุขโลกและการคมนาคม

ในด้านภูมิศาสตร์

อันเนื่องจากสภาพปัจจุบันบางกระเจ้า เป็นแหล่งผลิตออกซิเจนให้แก่ กทม. - ประมาณ ๖ ตันต่อวัน ต้นไม้ที่ปกคลุมยังรักษาอุณหภูมิของเมืองให้อยู่ในระดับต่ำและยังกันการทะเลาะและไทวหนีของหน้าดิน โคน้ำแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งยาวประมาณ ๒๐ กม. ยังช่วยชลอน้ำเค็มและเป็นที่พักตะกอนต่าง ๆ ที่พอจะเอามาทำประโยชน์ได้ คูน้ำ คลองต่าง ๆ มีน้ำซึ่งอยู่ประมาณ ๒.๕ ล้าน ลบ. เมตร ซึ่งช่วยเป็นแหล่งพักน้ำไม่ให้ไหลเข้ามาในเขตชุมชนของ กทม. ได้ และบริเวณฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตรงกันข้ามมีอาคารคอนกรีตจะหนาแน่นและในบริเวณรัศมี ๒ กม. มี ประชากรอาศัยอยู่ประมาณ ๑.๕ ล้านคน การที่จะไปปลูกสร้างอาคารขึ้นในบริเวณบางกระเจ้าจึงเป็นสิ่งปรารถนาทางด้านกายภาพของเมือง เพื่อจะให้เกิดความสมดุลของธรรมชาติถ้าบริเวณเหล่านี้ไม่สามารถรักษาเอาไว้ได้แล้ว ปัญหาควัน ฆม่าจากโรงงานที่บริเวณนี้ได้รับอยู่ปัจจุบันจะผ่านเลยเข้ามาถึงบริเวณเขตยานนาวา, ถนนพระราม ๔ โดยปราศจากแนวกรองอากาศ จะทำให้เกิดมลภาวะอย่างแน่นอน

ในเชิง เศรษฐกิจ

บางกระเจ้า เป็นแหล่งผลิตอาหารสำหรับเมืองที่มีระยะทางการขนส่งที่ไกลมาก
ปีหนึ่ง ๆ ผลิตมะพร้าว กล้วย ส้ม ผลไม้อื่น ๆ กล้วยไม้ และยังมีอาหารอื่นๆ อีก เช่น ไข่
และเป็นแหล่งงานแก่ประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมประมาณ ๓,๐๐๐ คนหรือประมาณ
๒,๐๐๐ ครอบครัว ในชุมชนต่าง ๆ ยังเป็นที่อยู่อาศัยของผู้ใช้แรงงาน ซึ่งทำงานในบริเวณ
ใกล้เคียง จะเห็นได้ว่าบางกระเจ้านี้มีประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจหลายแง่มุมต่อ กทม.

ในด้านสังคม

เนื่องจากชุมชนมอญเป็นชุมชนที่เก่าของกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งเริ่มอพยพเข้ามา
เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๕๗ ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของชาวมอญยังคงเก็บรักษาเอาไว้ถึงแม้ว่า
ประชาชนจะกลายเป็นไทยไปหมดแล้วก็ตาม แต่ยังรักษาประเพณีงานเทศกาลที่สำคัญ ๆ ซึ่ง
ยังดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากพอสมควร และลักษณะที่ดีอีกอย่างหนึ่งคือ การอยู่กันอย่างหนา
แน่นแต่ก็ยังมีลักษณะ เป็นชนบท ซึ่งจะหาดูได้ยากในประเทศไทย

การติดต่อทางคมนาคมกับภายนอก เนื่องจากมีสภาพเกือบจะเป็นเกาะ ทาง
เชื่อมขีบบังคับให้จำเป็นต้องผ่านคอคอดคือพระประแดง ทำให้เกิดปัญหาอย่างมาก ในการ
เดินทางด้วยรถยนต์ ยิ่งถ้าชุมชนขยายอย่างรวดเร็วแล้ว ยิ่งจะทำให้เกิดปัญหาและสูญเสีย
เปล่านั้นในเชิงเศรษฐกิจมากขึ้น ทางด้านการคมนาคมทางน้ำซึ่งใช้กันอยู่เป็นส่วนใหญ่แล้ว ถ้า
ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นจะทำให้บริเวณนี้มีคุณค่าขึ้นอีก เป็นอย่างมาก

บทที่ ๔

สภาวะแวดล้อมทางสังคม

ประชากร

พื้นที่บริเวณบางกระเจ้าแม่จะอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ แต่เนื่องจากการเข้าถึงไม่สะดวก เพราะเป็นพื้นที่รูปกระเพาะหม้อล้อมรอบด้วยแม่น้ำเจ้าพระยา มีถนนเข้าสู่บริเวณสายเดียวจากตัวอำเภอพระประแดง คือ ถนนสายเพชรหึง-บางกอบัว ความยาวประมาณ ๕ กม. ฉะนั้นจึงยังคงรักษาพื้นที่เกษตรไว้ได้มาก ลักษณะความเป็นชุมชนเริ่มเกิดขึ้นบ้างในตำบลที่บริเวณคอคอด คือ ตำบลบางยอ ตำบลทรงคนอง ประชากรบริเวณ ๖ ตำบล ประมาณ ๓ หมื่นคน ๕,๐๗๑ครัวเรือน มีรายละเอียดดังนี้

ตำบล	ประชากร	ครัวเรือน
ทรงคนอง	๖,๗๙๙	๑,๒๑๗
บางกอบัว	๖,๘๒๖	๑,๑๗๒
บางยอ	๔,๙๘๙	๙๔๓
บางกระเจ้า	๔,๕๒๓	๗๗๑
บางน้ำผึ้ง	๓,๘๒๖	๕๗๙
บางกระสอบ	๒,๒๐๐	๓๘๙
รวม	๒๙,๑๖๓	๕,๐๗๑

ที่มา อำเภพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

บริเวณที่เข้าถึงสะดวกกว่าจะมีประชากรเพิ่มมากขึ้น ระหว่างปี พ.ศ.๒๕๑๖-๒๕๒๐ ตำบลทรงคนองมีการเพิ่มประชากรสูงสุด ร้อยละ ๕.๔ ตำบลบางยอ ร้อยละ ๕.๓๒ ตำบลบางกอบัว ร้อยละ ๓.๖๓ ตำบลบางกระเจ้า ร้อยละ ๒.๘๙ ตำบลบางกระสอบ ร้อยละ ๒.๔๑ ตำบลบางน้ำผึ้ง ร้อยละ ๒.๒๕ เฉลี่ยแล้วเพิ่มร้อยละ ๒.๘๙ ปัจจัยการดึงดูดการอพยพเข้าเนื่องจากอยู่ใกล้ย่านอุตสาหกรรม อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ นัก ที่ดินและบ้านเช่าราคายังไม่สูง บางคนต้องการทำสวน ค้าขาย และสภาพแวดล้อมดี คนที่อาจจะย้ายออกในอนาคต มีสาเหตุจากการขาดหลักประกันในการเช่าที่ดิน ต้องการมีบ้านพักของตนเอง ต้องการหาแหล่งงานใหม่

การเพิ่มประชากรเป็นผลจากการย้ายเข้ามากกว่าการเกิด ซึ่งเป็นการเพิ่มตามธรรมชาติ ประชากรที่เพิ่ม ๔ ใน ๕ คน มาจากการอพยพเข้า ประชากรที่ย้ายเข้ามี ๑,๓๔๐ คน ประชากรเกิด ๓๗๘ คน ตำบลบางยอมีการย้ายเข้ามากที่สุด รองลงมาคือ ตำบลทรงคนองและตำบลบางกอบัว ซึ่งเป็นตำบลที่ใกล้แหล่งงานมากที่สุด ใช้เวลาเดินทางติดต่อกับเขตเมืองน้อย ส่วนบริเวณที่มีการเกิดสูงได้แก่ตำบลบางกระเจ้า ซึ่งเป็นเขตเกษตรกรรมที่มีพื้นที่ใหญ่กว่าตำบลอื่น ๆ

ตำบล	การเพิ่มประชากรต่อ ๑,๐๐๐ คน	
	การเกิด	การย้ายเข้า
ทรงคนอง	๑๔.๗๙	๕๖.๔๐
บางกอบัว	๑๐.๕๙	๔๔.๔๗
บางยอ	๙.๗๙	๖๙.๓๗
บางกระเจ้า	๒๒.๓๗	๒๙.๗๔
บางน้ำผึ้ง	๑๐.๖๐	๒๗.๕๘
บางกระสอบ	๘.๓๖	๓๙.๔๘
รวม	๑๓.๑๕	๔๖.๖๓

ที่มา แบบทะเบียนราษฎร ๑๗ อำเภอพระประแดง พ.ศ. ๒๕๒๐

การย้ายเข้าจำนวน ๔๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘ มาจากกรุงเทพมหานครและภายในจังหวัดสมุทรปราการเอง นอกนั้นประชากร ๓๐๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒ ย้ายมาจากภาคต่าง ๆ ทุกภาค ภาคที่มีประชากรย้ายมาอยู่ในบริเวณนั้นมากที่สุด คือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันตก ตามลำดับข้อที่น่าสังเกตคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีระยะการเดินทางมาสู่บริเวณบางกระเจ้าสั้นกว่าภาคอื่น ๆ มีการย้ายเข้ามากอย่างเห็นได้ชัด

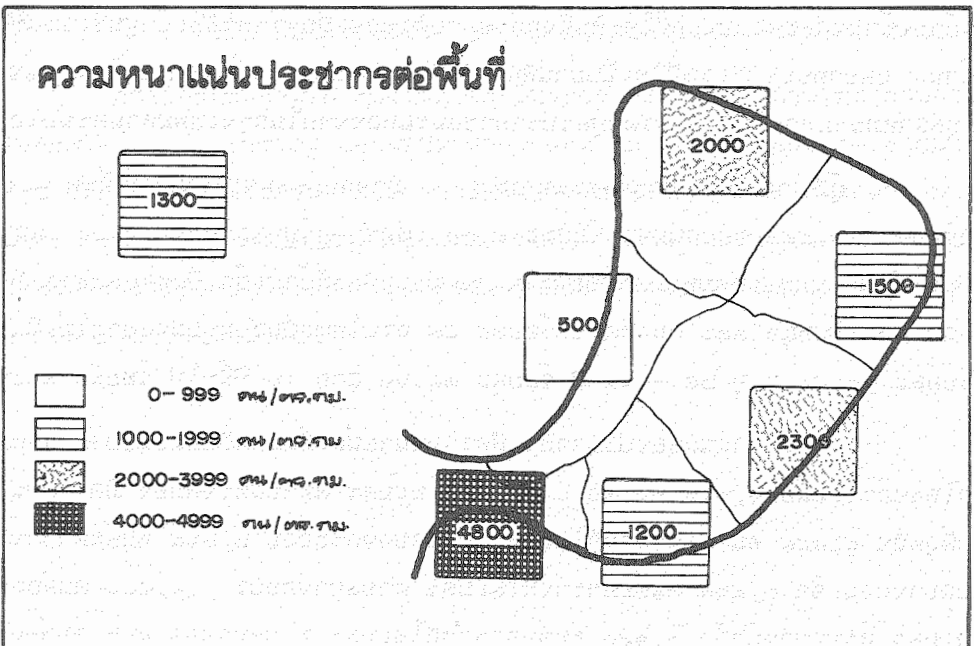
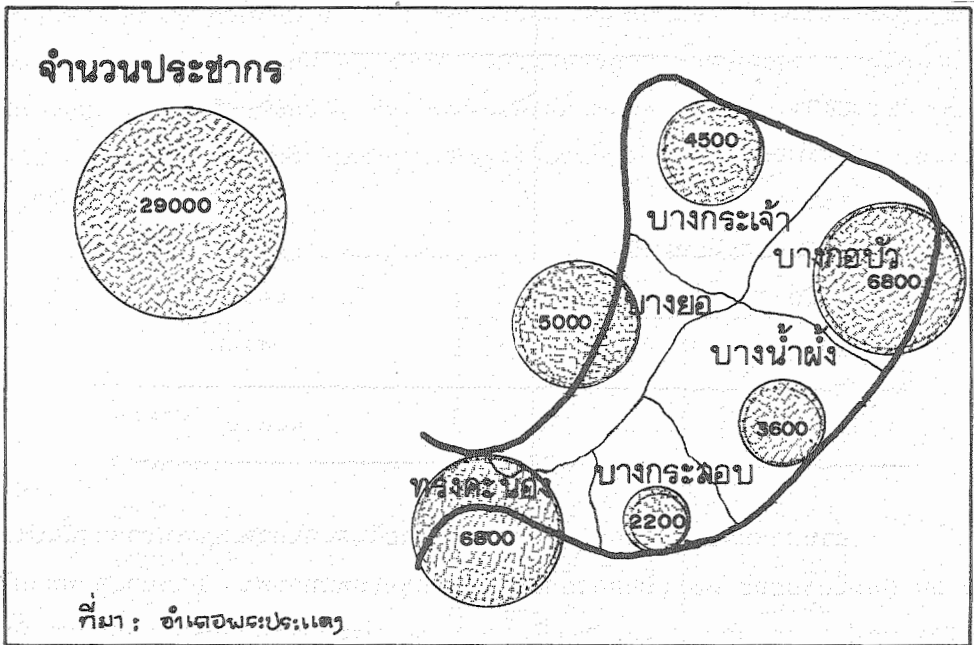
ภาค	ร้อยละ
กลาง	๔๓.๐๔
ตะวันออก	๒๒.๔๘
ตะวันตก	๔.๘๕
ตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๐.๖๘
เหนือ	๑๑.๓๓
ใต้	๗.๑๒
รวม	๑๐๐.๐

ส่วนการย้ายเข้าจากกรุงเทพฯ และภายในตัวจังหวัดสมุทรปราการนั้นประชากร ๒๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐ เป็นการย้ายเข้าจากกรุงเทพมหานคร การย้ายจากภายในตัวจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๑๓๐ คิดเป็นร้อยละ ๓๐ ประชากรที่ย้ายจากกรุงเทพฯ นั้นส่วนใหญ่ย้ายมาจากเขตใกล้เคียง ได้แก่พระโขนง เขตยานนาวา เขตราชบุรีรณะ รวมทั้งการย้ายจาก ตำบลตลาด ซึ่งเป็นเขตเทศบาลของ อำเภอบางพลี ซึ่งมีประชากรหนาแน่นถึง ๑๔,๓๑๔ คน ต่อตารางกิโลเมตร ซึ่งเขตเทศบาลมีเนื้อที่เพียง ๐.๗ ตารางกิโลเมตรเท่านั้น การย้ายเข้าจากเขตรอบนอกชี้ให้เห็นถึงการขยายตัวของเมืองว่ากำลังเข้าสู่บริเวณ ที่ศึกษาทุกด้าน บทบาทของบริเวณนี้จึงเป็นย่านพักอาศัยที่กำลังขยายตัว เนื่องจากอยู่ใกล้แหล่งงาน ย่านอุตสาหกรรมภายในตัวจังหวัดสมุทรปราการและแหล่งงานในกรุงเทพมหานครนั่นเอง

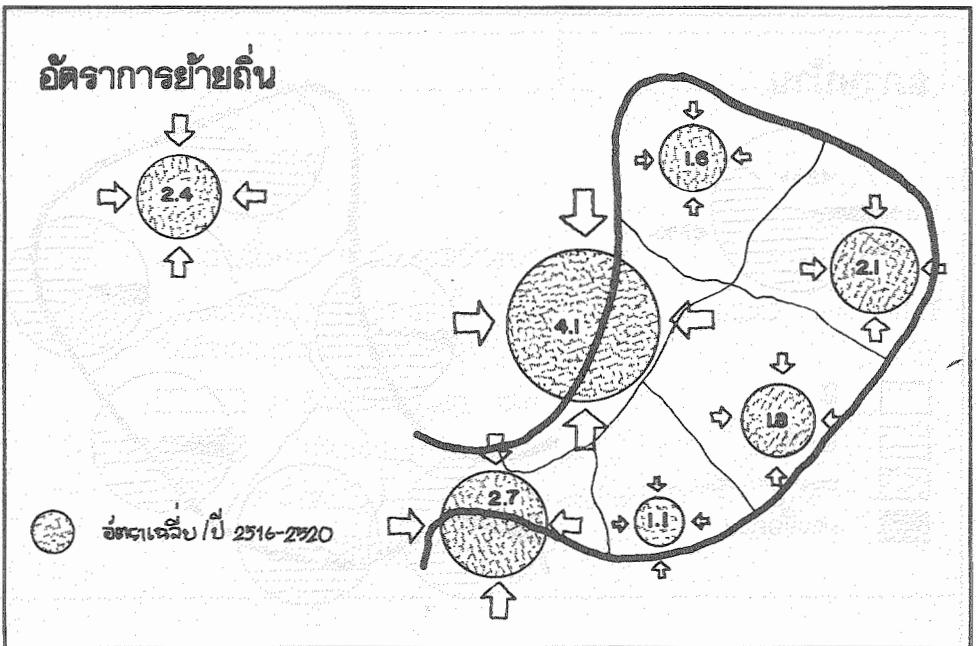
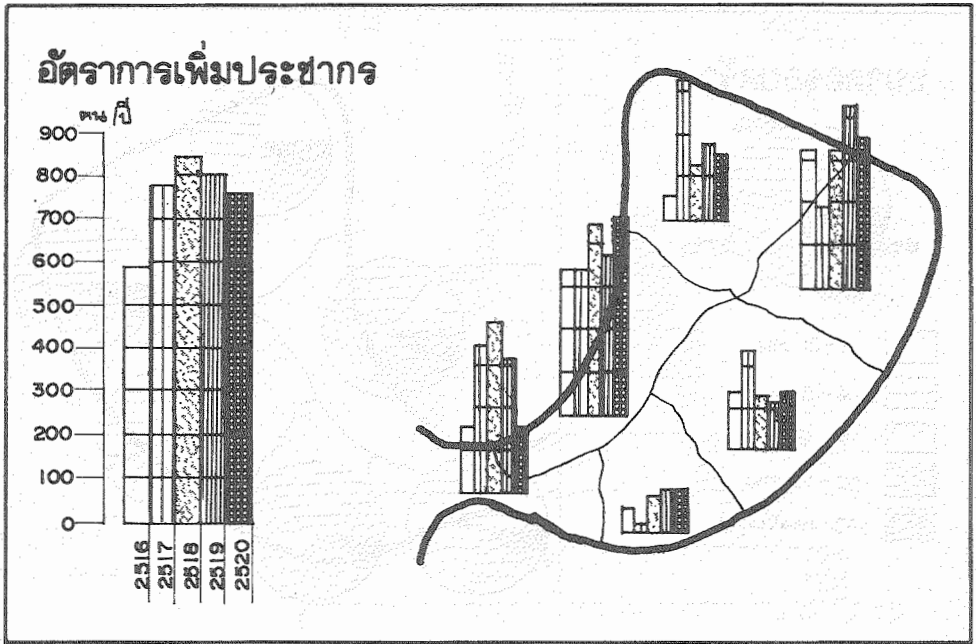
ผู้ที่ย้ายเข้าจากกรุงเทพมหานคร มาจากเขตพระโขนงมากที่สุด ๑๐๑ คน เป็นร้อยละ ๓๓.๘๔ เขตยานนาวาร้อยละ ๔.๔๐ เขตราชบุรีรณะร้อยละ ๖.๐๔ และเขตอื่น ๆ ๒๑ เขต ในกรุงเทพมหานครร้อยละ ๕๐.๖๗ ประชากรที่ย้ายเข้าเป็นชาย ๓๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓ เป็นหญิง ๓๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗ ส่วนใหญ่เป็นวัยหนุ่มสาวอายุไม่เกิน ๒๔ ปี ร้อยละ ๖๐.๘๓ อายุ ๒๕ - ๔๔ ปี ร้อยละ ๓๓.๖๑ อายุ ๕๐ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๕.๕๖

ความหนาแน่นของประชากร มีความหนาแน่นเพิ่มมากขึ้นทีละน้อย ความหนาแน่นเขตโครงการเฉลี่ย ๑,๓๔๒ คน ต่อ ๑ ตารางกิโลเมตร ที่ตำบลทรงคนอง มีความหนาแน่นมากที่สุดถึง ๔,๗๘๘ คน ต่อตารางกิโลเมตร ตำบลบางกระสอบ ๒,๒๖๘ คนต่อตารางกิโลเมตร ตำบลบางกระเจ้า ๑,๘๖๗ คนต่อตารางกิโลเมตร ตำบลบางกอบัว ๑,๕๔๑ คนต่อตารางกิโลเมตร ตำบลบางน้ำผึ้ง ๑,๑๕๐ คนต่อตารางกิโลเมตร ตำบลบางยอ ๕๓๖ คนต่อตารางกิโลเมตร การศึกษาการกระจายตัวของประชากรพบว่า การกระจายตัวของประชากรใน

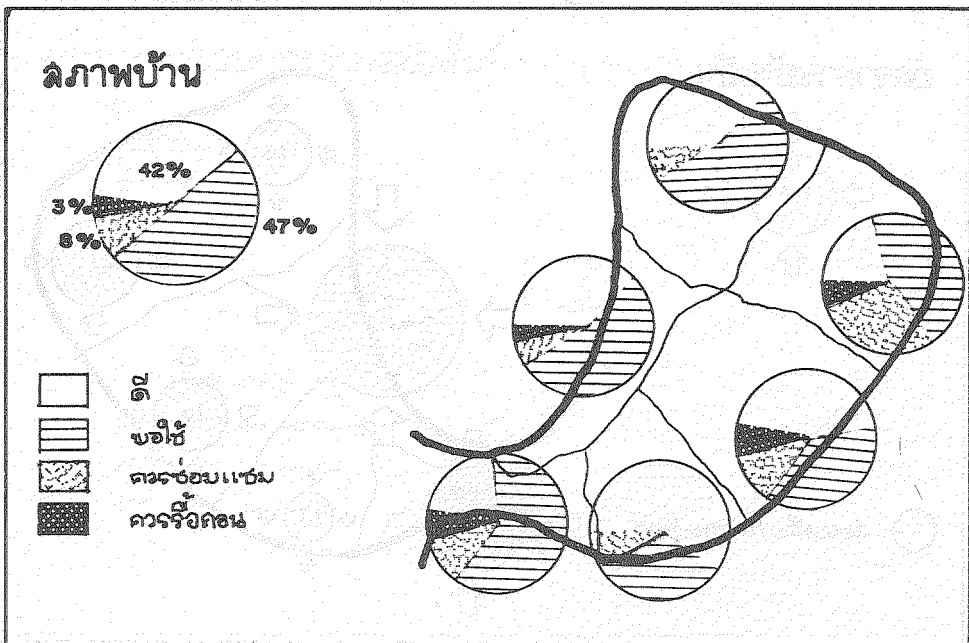
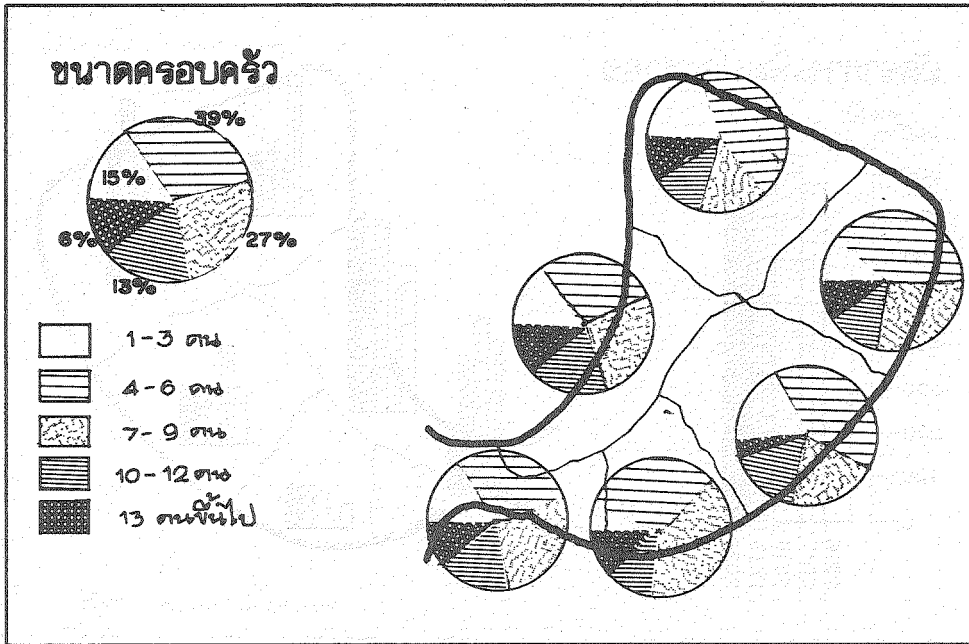
แผนภูมิ 1

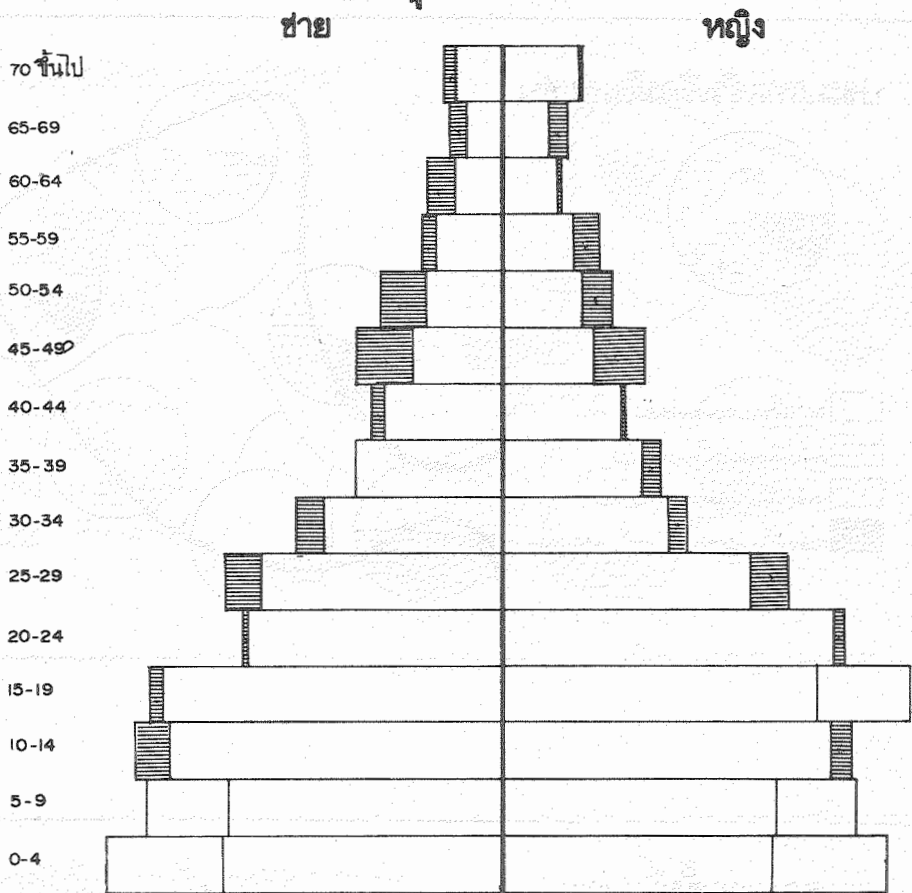
แผนภูมิ 2

แผนภูมิ 3

แผนภูมิ 4

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร

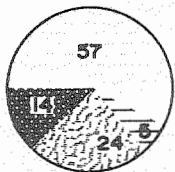
เปรียบเทียบระหว่างประชากรในอำเภอพระประแดง พ.ศ. 2513 และประชากร
ในบริเวณบางกระเจ้า พ.ศ. 2521

- อำเภอพระประแดง พ.ศ. 2513
- บริเวณบางกระเจ้า พ.ศ. 2521

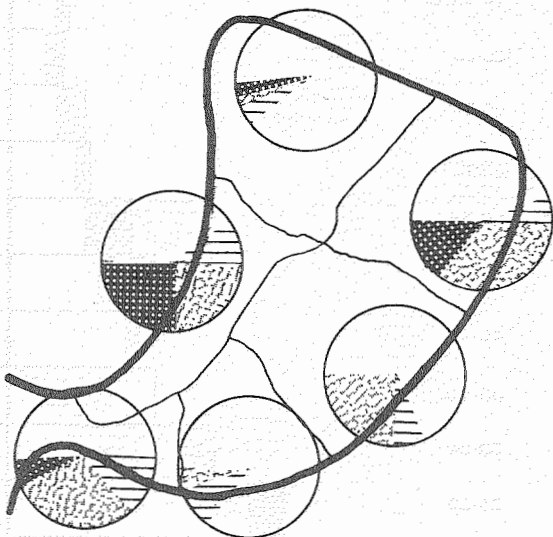
ที่มา - สำนักประชากร สำนักสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2513
- การสำรวจ สี่ทศวรรษ พ.ศ. 2521

แผนภูมิ 5

ประเภทครัวเรือนในชุมชน

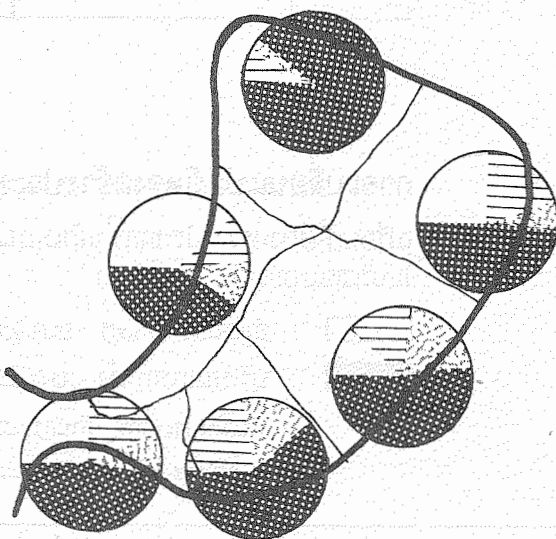
- ครัวเรือนเกษตรกรรม
- ครัวเรือนพาณิชย์
- ครัวเรือนชุมชนพึ่งพาตัวเอง
- ครัวเรือนชุมชนพึ่งพาตัวเองบางส่วน

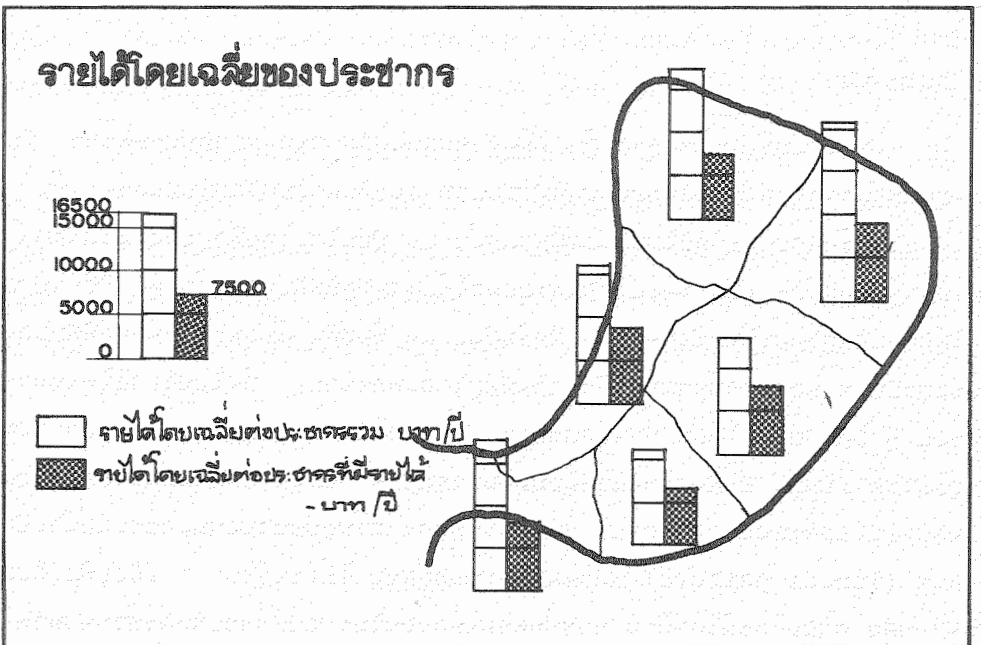
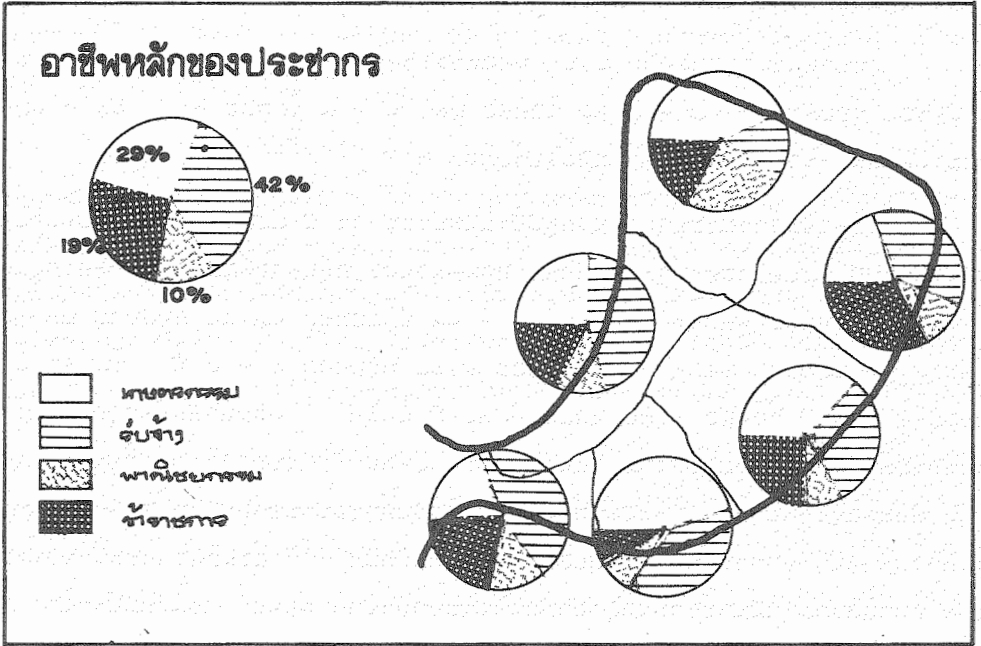
เวลาของการตั้งถิ่นฐาน

- ต่ำกว่า 5 ปี
- 5 ปี ถึง 10 ปี
- 10 ปี ถึง 20 ปี
- 20 ปี ขึ้นไป

แผนภูมิ 6

บริเวณบางกระเจ้าอยู่ในระดับที่ปานกลาง และการเปลี่ยนแปลงการกระจายตัวประชากร มีน้อยมากนับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๙ - ๒๕๒๐

ขนาดครัวเรือนเฉลี่ย ๖.๖ คนต่อครัวเรือน เป็นครอบครัวเดี่ยว ๔ - ๖ คน ต่อครัวเรือน ร้อยละ ๓๙.๗ - ๔๙ คน ร้อยละ ๒๗.๑ - ๓๖ ร้อยละ ๑๕.๑๐ - ๑๒ คน ร้อยละ ๑๓ และครัวเรือนละ ๑๓ คนขึ้นไปร้อยละ ๖

โครงสร้างประชากร จากรูปประมิตประชากร ปี ๒๕๒๑ ฐานปีระมิตแคบกว่า ฐานปีระมิตในปี ๒๕๑๓ แสดงว่า อัตราการเกิดลดลงแล้ว กลุ่มอายุที่มีมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ ๑๐ - ๑๔ ปี มีร้อยละ ๑๓.๐๒ กลุ่มอายุ ๑๕ - ๑๙ ปี ร้อยละ ๑๒.๕๔ กลุ่มอายุ ๒๐ - ๒๔ ปี ร้อยละ ๙.๒๓ กลุ่มอายุ ๒๕ - ๒๙ ปี ร้อยละ ๘.๘๓ กลุ่มอายุ ๐ - ๔ ปี ร้อยละ ๘.๙๘ กลุ่มอายุ ๕ - ๙ ปี ร้อยละ ๘.๙๐ และอายุ ๓๐ ปี ขึ้นไป ตามลำดับอัตราการรับภาระประชากรมีค่า ๖๓.๘๕ หมายความว่าคนทำงาน ๑๐๐ คน รับภาระการเลี้ยงดูประชากร ๖๔ คน ซึ่งลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ซึ่งมีอัตราการรับภาระประชากร ๗๖.๕๙ วิวัฒนาการของโครงสร้างประชากรเริ่มเข้าสู่แบบแผนของสังคมเมือง ส่วนอัตราระหว่างเพศมีค่า ๙๓.๓๗ หมายความว่ามีการหญิงมากกว่าประชากรชาย นั่นคือ ขณะที่มีการหญิง ๑๐๐ คน จะมีประชากรชาย ๙๓ คน ซึ่งเป็นแบบแผนทั่วไปที่มีประชากรหญิงมากกว่าชายเล็กน้อย

สังคม

ลักษณะสังคม

ชุมชนบริเวณบางกระเจ้า เป็นสังคมแบบผสมของกลุ่มอาชีพเกษตรกร รับจ้างค้าขายและรับราชการ เป็นสังคมชนบทที่มีวิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ครัวเรือนส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๒ อยู่ในบริเวณนี้มากกว่า ๒๐ ปีขึ้นไป โดยที่ร้อยละ ๔๕ เป็นเจ้าของบ้านเอง ร้อยละ ๔๖ เป็นเจ้าของที่ดินด้วยและได้กรรมสิทธิ์ที่ดินมากกว่า ๒๐ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๖๐ ได้กรรมสิทธิ์โดยเป็นมรดกตกทอด อีกร้อยละ ๒๐ ซื้อที่ดิน ร้อยละ ๗ อาศัยที่ดินของญาติพี่น้องและอื่น ๆ นอกจากนี้ชาวบ้านยังพอใจที่อยู่ใกล้แหล่งงาน ทั้งในบริเวณโครงการและพื้นที่รอบ ๆ โครงการ ได้แก่ ย่านอุตสาหกรรมแถบสำโรง บางหญ้าแพรก บางนา คลองถนนสุขสวัสดิ์ เป็นต้น อีกทั้งสภาพแวดล้อมเป็นธรรมชาติ ชุมชนไม่หนาแน่นลักษณะชุมชนเป็นกระจาย (dispersed pattern) ตามแนวคูคลอง ส่วนชุมชนริมถนนและริมแม่น้ำเป็นแบบทางยาว (linear pattern) สภาพความเป็นอยู่สงบ ไม่เร่งร้อน เชื้อเพื่อเชื้อเผ่ากัน ผู้นำสังคมคือ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน การปกครองท้องถิ่นในรูปองค์การบริหารส่วนจังหวัด

กำนันและผู้ใหญ่บ้านจึงเป็นผู้ดูแลความสงบ เป็นตัวกลางระหว่างประชาชนและทางราชการ และมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนา นอกจากนี้ บางหมู่บ้านยังมีผู้นำที่เป็นชาวบ้าน โดยจัดตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อบริหารงานพัฒนา เช่น การจัดบริการน้ำบาดาลในหมู่บ้าน ตำบลทรงคนอง

บทบาทของวัดในบริเวณนี้ นอกจากจะมีความสัมพันธ์กับประชาชนทางศาสนาแล้ว วัดยังแบ่งที่ดินออกเป็นแปลงเล็ก ๆ ให้เช่าปลูกบ้านเพื่อหารายได้ เช่น วัดในตำบลบางยอ ขนาดที่ดินที่แบ่งให้เช่าประมาณ ๒๐ ตารางวาหรือมากกว่านั้น ตามแต่กำลังเงินของผู้เช่า พร้อมทั้งมีบริการน้ำบาดาลลักษณะบ้านพักไม่เป็นระเบียบ ไม่ได้มาตรฐาน ปลูกติดกันหนาแน่น มากผู้เช่าเป็นคนที่ยอพยพเข้ามาใหม่เพื่อหางานทำในโรงงานบริเวณนี้ หรือออกไปทำงานในย่านอุตสาหกรรม อำเภอพระประแดง ซึ่งทำให้กลายเป็นแหล่งเสื่อมโทรมได้อย่างรวดเร็ว

วัฒนธรรมประเพณีชาวบางกระเจ้านับถือศาสนาพุทธ มีกลุ่มที่สืบเชื้อสายมอญที่อพยพมาอยู่แถบตำบลทรงคนอง ตั้งแต่สมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย โปรดให้สร้างป้อมปราการเพื่อป้องกันข้าศึกทางทะเล โดยตั้งเมืองนครเขื่อนขันธ์ (พระประแดง) เป็นเมืองหน้าด่าน แล้วโปรดให้อพยพชาวมอญที่เป็นทหารประมาณ ๓๐๐ ครอบครัว จากปทุมธานีมารักษาป้อมปราการ ๔ แห่ง ได้แก่ ป้อมปู่เจ้าสมิงพราย ป้อมเพชรหึง เป็นต้น ชาวบ้านเชื้อสายมอญ (รามัญ) ยังคงรักษาประเพณีบางอย่างไว้ เช่น การเล่นสะบ้า การแห่ทางหงส์ไปวันเนื่องในวันสงกรานต์ ประเพณีการแต่งงานและการตายแตกต่างจากประเพณีไทย ลักษณะชุมชนเป็นบ้านอาคารทรงไทยสวยงามปลูกอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ความสัมพันธ์เป็นญาติพี่น้องกันเนื่องจากมีงานแต่งงานในระหว่างคนเชื้อสายมอญด้วยกัน นอกจากนี้ ยังสืบทอดศิลปหัตถกรรม เช่น การสานเสื่อกก กระเป๋ากก เป็นอาชีพ

ปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นในบริเวณนี้ส่วนใหญ่เป็นคดีเสพติด หรือมียาเสพติดไว้ในครอบครอง ลักทรัพย์ วิว่งราว ปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย หนีภาษี เป็นต้น คดีต่าง ๆ มักเกิดขึ้นในตำบลที่มีคนย้ายถิ่นเข้ามาอยู่ใหม่ มาก มีประชากรมาก เช่น ตำบลทรงคนอง ตำบลบางยอ ตำบลบางกอบัว ส่วนสถิติคดีอุจฉกรรจ์ ได้แก่ ฆ่าคนตาย ปล้นทรัพย์สินหรือชิงทรัพย์ จนบาดเจ็บ ช่มชู้ขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๙ เกิดขึ้น ๒๙ คดีใน ๖ ตำบล ดังนี้

ตำบล	จำนวนคดี
ทรงคนอง	๗
บางกอข้าว	๔
บางยอ	๗
บางกระเจ้า	๓
บางน้ำผึ้ง	๒
บางกระสอบ	๑

ที่
ที่มา สถานีตำรวจภูธร อำเภอลำลูกกา

การบริการศึกษา

ในบริเวณบางกระเจ้า มีโรงเรียนระดับประถม รวม ๑๐ แห่ง เป็นโรงเรียน
ประชาบาลของรัฐ ๔ แห่ง โรงเรียนราษฎร์ ๑ แห่ง มีนักเรียนทั้งสิ้น ๓๑๒๔ คน ดังนี้

ตำบล	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
ทรงคนอง	๑. วัดป่าเกตุ	๕๕๒
	๒. วัดตันลัต	๑๘๐
บางกอข้าว	๑. วัดบางกอข้าว	๓๓๔
	๒. สรรพวิทยุ	๕๑๕ *
บางยอ	๑. วัดบางประเจ็กกลาง	๒๘๖
	๒. วัดทองแก้ว	๑๐๗
บางกระเจ้า	๑. วัดราษฎร์รังสรรค์	๔๕
บางน้ำผึ้ง	๑. วัดบางน้ำผึ้งใน	๓๕๔
	๒. วัดบางน้ำผึ้งนอก	๒๔๔
บางกระสอบ	๑. วัดบางกระสอบ	๔๔
รวม	๑๐ แห่ง	๓๑๒๔

ที่
ที่มา อำเภอลำลูกกา ๒๐ เมษายน ๒๕๒๑

* โรงเรียนราษฎร์

รายงานวิจัยสมภาวะแวดล้อม

จำนวนครูรวม ๑๕๔ คน ครู ๑ คน รับภาระนักเรียน ๒๐ คน ส่วนตำบลทรงคนอง ครู ๑ คน รับภาระนักเรียน ๒๕ คน ซึ่งใกล้เคียงกับส่วนเฉลี่ยในระดับจังหวัด ซึ่งมีครู ๑ คน ต่อ นักเรียน ๒๕.๓ คน

เด็กนักเรียนส่วนใหญ่เรียนหนังสือภายในบริเวณนี้ถึงร้อยละ ๓๖.๘๖ นอกนั้นไปเรียนในเขตใกล้เคียง ดังนี้

เขตโรงเรียน	ร้อยละ
ภายในโครงการ	๓๖.๘๖
เขตอื่น ๆ ในอำเภอพระประแดง	๓๔.๕๑
อำเภอเมือง สมุทรปราการ	ห้องสมุด
เขตพระโขนง	๑๐.๕๔
ราษฎร์บูรณะ	๑๐.๖๐
เขตอื่น ๆ ในกทม.	๑๒.๒๔

309/1
06/8
ค.1
โรงเรียนวัด...
จำนวน 28 ๓๑ 24
๑๒.๒๔

เด็กนักเรียนชั้นประถมส่วนน้อยที่ไปเรียนนอกบริเวณ มักมีฐานะดี ส่วนนักเรียนระดับสูงกว่าชั้นประถมต้องไปศึกษานอกเขตรอบ ๆ บริเวณ คือ เขตเทศบาลพระประแดง, ตำบลลำโรงใต้, ตำบลบางหญ้าแพรก, เขตพระโขนง เป็นต้น การเดินทางไปโรงเรียนใช้รถประจำทาง นั่งเรือและเดิน

การบริการสาธารณสุข

มีหน่วยงานบริการสาธารณสุขแก่ประชาชนในบริเวณบางกระเจ้า ๒ ประเภท คือ สถานีอนามัย ๒ แห่ง ในตำบลบางกอกบัว ตำบลบางกระเจ้าและสำนักงานผดุงครรภ์ ๒ แห่ง ที่ตำบลบางยอ ตำบลบางน้ำผึ้ง ซึ่งทำหน้าที่ให้บริการขั้นพื้นฐานทั้งภายในและภายนอกสถานบริการ เช่น อนามัยแม่และเด็ก อนามัยโรงเรียน การป้องกันโรค การวางแผนครอบครัว การเผยแพร่และจำหน่ายยาตำราหลวง เป็นต้น รวมทั้งการรักษาพยาบาลผู้ป่วย และรับหรือส่งผู้ป่วยเพื่อรักษาต่อไป

ประชาชนที่มาใช้บริการในแต่ละวันมีน้อยตั้งแต่ ๑ - ๑๐ คน ในแต่ละแห่งผู้ป่วยมีอาการไม่มากนัก เช่น ไข้หวัด ท้องเสีย มีบาดแผล เป็นพยาธิ เป็นต้น ผู้ป่วยที่มีอาการมากจนเกินความสามารถของเจ้าหน้าที่ ก็จะส่งตัวไปรักษาต่อที่โรงพยาบาล ในกรุงเทพฯ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่เข้าไปตรวจรักษาเป็นครั้งคราวเนื่องจากการบริการสาธารณสุขอยู่ในระดับต่ำ ประชาชนส่วนใหญ่จึงไปรับการรักษาที่คลินิกหรือโรงพยาบาลภายในจังหวัดสมุทรปราการ และในกรุงเทพมหานคร ในอัตราร้อยละ ๒๔ เท่ากัน ประชาชน

ร้อยละ ๒๓ รับการรักษาที่สถานอนามัยหรือสำนักงานผดุงครรภ์ใกล้บ้านร้อยละ ๒๓ ส่วนอีก ร้อยละ ๑๘ รับการรักษาในที่ทำงาน และสถานที่ศึกษารวมทั้งรักษาด้วยตนเอง

เศรษฐกิจ

อาชีพ

ชาวบางกระเจ้าที่อยู่ในวัยแรงงาน (อายุ ๑๕ - ๕๕ ปี) มีร้อยละ ๖๑.๐๒ ผลการสำรวจในเดือนสิงหาคม ๒๕๒๑ พบว่า ประชากรวัยแรงงานที่มีอาชีพร้อยละ ๗๒.๗๕ ของประชากรวัยแรงงานทั้งหมด แม้ว่าการใช้ที่ดินส่วนใหญ่ในบริเวณบางกระเจ้าเป็นเกษตรกรรม ประเภทสวนผสม เช่น กล้าย มะนาว หนาม มะปราง แต่ประชากรในภาคการเกษตรมีเพียงร้อยละ ๒๘.๕๓ เท่านั้น นอกนั้นประกอบอาชีพรับจ้างซึ่งมีมากที่สุดร้อยละ ๔๑.๕๗ ข้าราชการร้อยละ ๑๙.๖๐ ค้าขายร้อยละ ๑๐.๓๐ ดังนี้

ตำบล	รับจ้าง	เกษตรกรรม	ข้าราชการ	ค้าขาย
ทรงคนอง	๔๘.๙๙	๒๑.๔๘	๑๖.๑๑	๑๓.๔๒
บางกอบัว	๔๐.๑๖	๑๙.๖๘	๒๗.๕๖	๑๒.๐
บางยอ	๔๘.๙๑	๒๔.๘๙	๑๕.๒๘	๑๐.๙๒
บางกระเจ้า	๑๙.๗๙	๔๓.๗๕	๒๒.๙๒	๑๓.๕๔
บางน้ำผึ้ง	๓๘.๕๒	๓๐.๓๓	๒๖.๒๓	๔.๙๒
บางกระสอบ	๓๙.๗๖	๔๔.๕๘	๑๒.๐๕	๓.๖๑
รวม	๔๑.๕๗	๒๘.๕๓	๑๙.๖๐	๑๐.๓๐

แหล่งงาน

บริเวณบางกระเจ้าเป็นที่ทำงานของประชากรบางกระเจ้าถึงร้อยละ ๕๒.๗๗ ซึ่งในจำนวนนี้กว่าครึ่งหนึ่งเป็นเกษตรกร ถัดมาเป็นกลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างในโรงงานใกล้บ้านหรือรับจ้างงานทั่วไป เช่น รับจ้างทำสวน ก่อสร้าง เป็นต้น รวมทั้งกลุ่มค้าขาย ข้าราชการ กลุ่มอาชีพรับจ้าง ทำงานในบริเวณนี้ร้อยละ ๓๖.๙๔ ซึ่งมีการจ้างงานในโรงงาน ๔๗๓ คน ในปี ๒๕๑๖ นอกนั้นทำงานบริเวณรอบ ๆ คือย่านอุตสาหกรรมบริเวณถนนปู่เจ้าสมิงพราย ถนนสุขสวัสดิ์ อำเภอลาดกระบัง ย่านบางนา, อำเภอมือง สมุทรปราการ และเขตอื่น ๆ ของกรุงเทพมหานครใกล้เคียงซึ่งสถาบันแรงงานได้สำรวจและพบว่ามีการจ้างงานในบริเวณนี้ ถึง

๖๘,๐๐๐ คนเศษ กลุ่มอาชีพค้าขายจะทำการค้าในบริเวณหรือเร่ขายใกล้บ้านบริเวณโครงการ เป็นส่วนใหญ่ ส่วนกลุ่มอาชีพข้าราชการทำงานอยู่ในบริเวณร้อยละ ๑๓.๒๔ เท่านั้น

อาชีพ	สถานที่ทำงาน						รวม
	บริเวณ บางกระเจ้า	พระโขนง	พระประแดง	อำเภออื่น ๆ ใน สมุทรปราการ	ราษฎร์บูรณะ	กทม.	
เกษตรกร	๑๐๐	-	-	-	-	-	๑๐๐
รับจ้าง	๓๑.๙๔	๑๔.๐๖	๒๖.๒๐	๑๕.๙๗	๑.๒๘	๑๐.๕๕	๑๐๐
ค้าขาย	๗๒.๒๘	๑๖.๘๗	๔.๘๒	๒.๔๑	-	๓.๖๒	๑๐๐
ข้าราชการ	๑๓.๒๔	๔๒.๓๘	๙.๒๗	๙.๗๕	๒.๖๕	๒๔.๕๑	๑๐๐
รวม	๕๒.๗๖	๑๕.๗๐	๑๒.๘๗	๘.๒๔	๑.๐๓	๔.๕๐	

รายได้

ประชากรในบริเวณบางกระเจ้ามีรายได้เฉลี่ย ๗,๕๐๐.- บาท ต่อปี ทั้งนี้บ
รวมผู้มีได้ทำงานส่วนรายได้ของผู้ที่ทำงานเฉลี่ยปีละ ๑๖,๕๐๐ บาท (เดือนละ ๑,๓๗๕ บาท)
ผู้ที่เป็นเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยน้อยที่สุดประมาณ ๑๐๐๐ บาทต่อเดือน ส่วนอาชีพอื่นๆให้รายได้
สูงกว่าดังนี้

อาชีพ	รายได้ต่อเดือน/ปี (บาท)
เกษตรกร	๑๐๐๐/๑๒,๐๐๐
รับจ้าง	๑๔๐๐/๑๖,๘๐๐
ค้าขาย	๑๕๐๐/๑๘,๐๐๐
ข้าราชการ	๑๙๐๐/๒๒,๘๐๐

รายได้เฉลี่ยดังกล่าวข้างต้น อาจจะสูงกว่าความเป็นจริง เช่น กลุ่มเกษตรกร ร้อยละ ๗๖
มีรายได้ต่ำกว่า ๑๐๐๐ บาท ในขณะที่มีที่ดินเฉลี่ย ๖.๒ ไร่ ต่อครัวเรือน และครัวเรือนหนึ่งๆ
มีสมาชิกเฉลี่ย ๖.๖ คน

ตำบล	รายได้ต่อเดือน (บาท)				ขนาดที่ดิน (ไร่)
	ต่ำกว่า ๑๐๐๐	๑๐๐๑-๒๕๐๐	๒๕๐๑-๕๐๐๐	๕๐๐๐ ขึ้นไป	
ทรงคนอง	๕๙.๓๘	๒๕.๐	๑๒.๖	๕.๒	๓.๙
บางกอบัว	๖๘.๐	๒๐.๐	๑๒.๐	-	๓.๒
บางยอ	๘๑.๘๒	๙.๐๙	๗.๒๗	๑.๘๒	๔.๔
บางกระเจ้า	๖๕.๐	๓๐.๐	๕.๐	-	๑๔.๑
บางน้ำผึ้ง	๘๐.๕๕	๑๖.๖๗	๒.๗๘	-	๘.๒
บางกระสอบ	๙๔.๖๐	๕.๔๐	-	-	๓.๗
รวม	๗๖.๐	๑๖.๘๙	๖.๒๒	๐.๘๙	๖.๒

รายได้ของเกษตรกรตำบลบางกระเจ้า มีความสัมพันธ์กับขนาดที่ดินนั้นคือ เป็นตำบลที่มีขนาดที่ดินเพื่อการเกษตรขนาดใหญ่ที่สุดถึง ๑๔ ไร่ ต่อครัวเรือน เกษตรกรมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๑๐๐๐ บาท น้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับตำบลอื่น ๆ

เกษตรกรที่มีรายได้เกิน ๕๐๐๐ บาท มีเพียงไม่ถึงร้อยละ ๑ ซึ่งเป็นผู้เลี้ยงกล้วยไม้ขนาดที่ดินประมาณ ๕ ไร่ นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๗ ที่ทำงานอื่น เช่น รับจ้างชั่วคราว ค้าขายเพื่อหารายได้ให้มากขึ้น

ภาวะการถือครองที่ดิน

การถือครองที่ดินในลักษณะเจ้าของที่ดินหรือผู้เช่าที่ดินนั้น จากการสำรวจพบว่า ไม่มีผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรมากนัก ตำบลที่มีเกษตรกรผู้เช่าที่ดินมากที่สุด คือ ตำบลบางกระเจ้า กลับมีรายได้มากที่สุดส่วนตำบลบางกระสอบซึ่งมีเกษตรกรที่เป็นเจ้าของที่ดินมากที่สุด กลับมีรายได้น้อยที่สุด

เกษตรกรในบริเวณบางกระเจ้าเป็นเจ้าของที่ดินร้อยละ ๖๓.๐๖ ในเนื้อที่เกษตร ร้อยละ ๖๖.๘๕ ส่วนเกษตรกรผู้เช่าที่ดินมีร้อยละ ๒๘.๖๖ ในเนื้อที่การเกษตร ๓๑.๑๒ และเกษตรกรที่ถือครองที่ดินในลักษณะอื่น ๆ เช่น ยังไม่ได้กรรมสิทธิ์ที่ดิน เป็นที่ดินเป็นที่ดินของญาติ คนรู้จัก แต่ไม่เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการครอบครองที่ดิน มีร้อยละ ๘.๒๘ ในพื้นที่เกษตรร้อยละ ๒.๐๓ ดังนี้

ตำบล	เจ้าของที่ดิน		ผู้เช่าที่ดิน		อื่น ๆ	
	ร้อยละ	ขนาดที่ดิน (ไร่)	ร้อยละ	ขนาดที่ดิน (ไร่)	ร้อยละ	ขนาดที่ดิน (ไร่)
ทรงคนอง	๖๐.๐	๓.๗	๓๕.๐	๔.๕	๕.๐	๐.๕
บางกอบัว	๖๑.๙	๔.๑	๒๓.๘๒	๑.๖๔	๑๔.๒๘	๒.๒
บางยอ	๖๒.๒๒	๕.๕	๓๓.๓๓	๒.๙	๔.๕๕	๓.๑
บางกระเจ้า	๕๗.๖๙	๔.๗	๓๐.๗๗	๑๔.๐	๑๑.๕๕	๑.๑
บางน้ำผึ้ง	๖๖.๖๗	๔.๐	๒๕.๙๓	๓.๓๖	๗.๕	๐.๕
บางกระสอบ	๗๒.๒๒	๗.๕	๑๖.๖๗	๓.๕	๑๑.๑๑	๕.๒๕
รวม	๖๓.๐๖	๔.๙๘	๒๘.๖๖	๕.๑	๘.๒๘	๑.๑

เกษตรกรผู้เป็นเจ้าของที่ดินมักมีขนาดที่ดินใหญ่กว่าเกษตรกรผู้เช่าที่ดิน เกษตรกรที่เป็นเจ้าของที่ดินในตำบลบางกระสอบ มีขนาดที่ดินใหญ่ที่สุด ๗.๕ ไร่ และมีจำนวนเจ้าของที่ดินในอัตราสูงสุด ร้อยละ ๗๗ ส่วนเกษตรกร ตำบลบางกระเจ้าที่เป็นผู้เช่าที่ดินร้อยละ ๓๐.๗๗ ถือครองที่ดินขนาดใหญ่ที่สุดถึง ๑๔.๐ ไร่

ขนาดที่ดินที่ใหญ่ที่สุดที่สำรวจพบมีขนาด ๔๐ ไร่ ขนาดที่ดินที่เล็กที่สุดต่ำกว่า ๑ ไร่ รายได้ของเกษตรกรผันแปรตามขนาดที่ดินและชนิดของพืชที่ปลูกมากกว่าภาวะการถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน

อาชีพและอายุ

เกษตรกรในบริเวณบางกระเจ้าส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ (อายุเกิน ๕๐ ปี) ร้อยละ ๔๗.๘๓ ร้อยละ ๓๓.๙๑ อายุระหว่าง ๓๐ - ๔๙ ปี ส่วนเกษตรกรวัยหนุ่มสาวอายุไม่เกิน ๒๙ ปี มีเพียงร้อยละ ๑๘.๒๖ เท่านั้น เกษตรกรร้อยละ ๖๐ เป็นหญิง ซึ่งจะทำหน้าที่ดูแลบ้านไปด้วย และเกษตรกรวัยหนุ่มสาวอายุไม่เกิน ๒๙ ปี นั้น เป็นหญิง ๒ ใน ๓ คน ชี้ให้เห็นว่าผู้ชายในครอบครัวออกไปทำงานอื่นเพื่อหารายได้เสริมรายรายได้จากส่วนซึ่งมีไม่มากนัก

ชาวบางกระเจ้าที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ เช่น รับจ้าง ค้าขาย ข้าราชการ ส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นหนุ่มสาวอายุไม่เกิน ๒๙ ปี ถึงร้อยละ ๔๘.๒๖ และเป็นชาย ๒ ใน ๓ คน

อาชีพ	อายุต่ำกว่า ๒๔ ปี	๓๐ - ๔๙ ปี	๕๐ ปีขึ้นไป	เพศชาย
เกษตรกร	๑๘.๒๖	๓๓.๙๑	๔๗.๘๓	๑ ใน ๓ คน
อาชีพอื่น (รับจ้างค้าขาย รับราชการ)	๔๘.๒๖	๔๐.๐๐	๑๑.๗๔	๒ ใน ๓ คน

รายจ่าย

ครัวเรือนประชากรในบริเวณบางกระเจ้าส่วนใหญ่มีรายจ่าย ๑๐๐๑-๓๐๐๐ บาท ต่อเดือน ร้อยละ ๖๗.๐๔ ครัวเรือนร้อยละ ๒๐.๖ ใช้จ่าย ๓๐๐๑-๕๐๐๐ บาท ร้อยละ ๗.๔๔ ใช้จ่ายต่ำกว่า ๑๐๐๐ บาท และครัวเรือนร้อยละ ๔.๕ ใช้จ่ายเกิน ๕๐๐๐ บาทขึ้นไป และการใช้จ่ายส่วนใหญ่เพื่อการซื้ออาหาร

ถึงแม้ว่าชาวบางกระเจ้าร้อยละ ๕๗ ของครัวเรือนที่มีรายได้จากการทำสวน ซึ่งมีขนาดเล็ก แต่การใช้จ่ายของครัวเรือนส่วนใหญ่เกิน ๑๐๐๐ บาท ขึ้นไปถึง ๓๐๐๐ บาท และเกษตรกรร้อยละ ๗๖ มีรายได้ต่ำกว่า ๑๐๐๐ บาท ย่อมแสดงว่ารายได้จากสวนไม่เพียงพอในการยังชีพ คนแก่และสาว ๆ มักจะอยู่โยงทำสวน แต่ผู้ชายซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวและหนุ่มสาวจะออกไปทำงานอาชีพอื่นเพื่อหารายได้มาช่วยครอบครัว และมีรายได้ที่แน่นอนกว่า ยังเป็นการใช้ชีวิตในสังคมภายนอกที่แปลกออกไป มีโอกาสแต่งกายสวยงามกว่าแต่ก่อน หรือมีการศึกษาสูงขึ้น ดังนั้นแนวโน้มของคนรุ่นใหม่จะไม่นิยมทำสวน ที่ดินซึ่งมีขนาดเล็กอยู่แล้วจะถูกแบ่งซอยเป็นมรดกต่อไปเป็นผืนเล็กน้อยยิ่งขึ้นจนกระทั่งรายได้จากสวนหมดไป อาจได้อาศัยของสวนในการบริโภคเล็กน้อยเท่านั้น คาดได้ว่าเกษตรกรจะหมดความสำคัญในอนาคต แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินคงจะเป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งชาวบางกระเจ้าสามารถเดินทางไปทำงานในกรุงเทพฯ หรือภายในจังหวัดสมุทรปราการได้

การเดินทางของชาวบางกระเจ้า

ชาวบ้านในบริเวณฝั่งรถเมล์มากที่สุดถึง ร้อยละ ๔๑.๘๒ นั่งเรือร้อยละ ๒๓.๔๖ รถส่วนตัวร้อยละ ๕.๕๙ และรถรับจ้างร้อยละ ๒.๕๔ การเดินทางไปเขตคนละฝั่งแม่น้ำ จะนิยมนั่งเรือข้ามฟากแล้วไปนั่งรถต่อไป เพราะช่วยลดเวลาเดินทางไปมาก

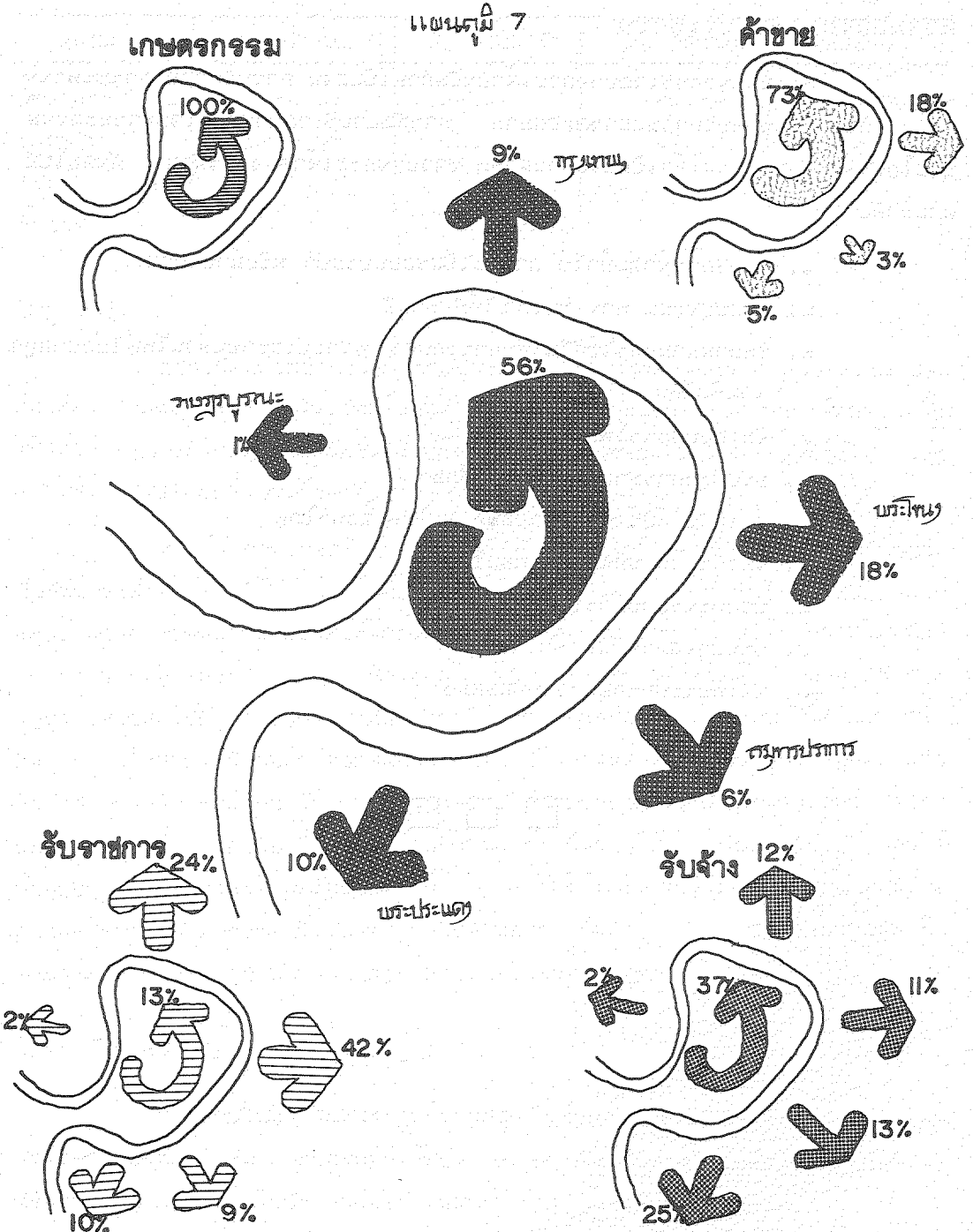
ความต้องการของประชาชน

สืบเนื่องจากบริเวณบางกระเจ้ายังมีสภาพเป็นสวน การบริการสาธารณะต่างๆ อยู่ในระดับต่ำและขาดบริการสาธารณะอีกมาก การพัฒนาบริเวณบางกระเจ้าควรจะส่งผลประโยชน์ต่อชาวบางกระเจ้าเป็นประการสำคัญ ชาวบางกระเจ้าต้องการพัฒนา ดังต่อไปนี้ ตามลำดับ คือ

๑. จัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้ อาจจะเป็นระบบประปา หรือน้ำบาดาล
๒. ปรับปรุงถนน ทางเดินเท้า ให้มีสภาพดี
๓. รักษาสภาพการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร เพราะประชาชนส่วนใหญ่ไม่ยอมถูกเวนคืนที่ดิน
๔. จัดเพิ่มบริการไฟฟ้า โทรศัพท์
๕. ปรับปรุงการสาธารณสุข การศึกษา
๖. ส่งเสริมให้มีร้านค้า ขายสินค้าอุปโภคและบริโภค
๗. จัดสร้างสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
๘. ปรับปรุงระบบการเก็บขยะ
๙. ปรับปรุงสภาพขึ้นลงท่าเรือ
๑๐. จัดเพิ่มระบบรักษาความปลอดภัย

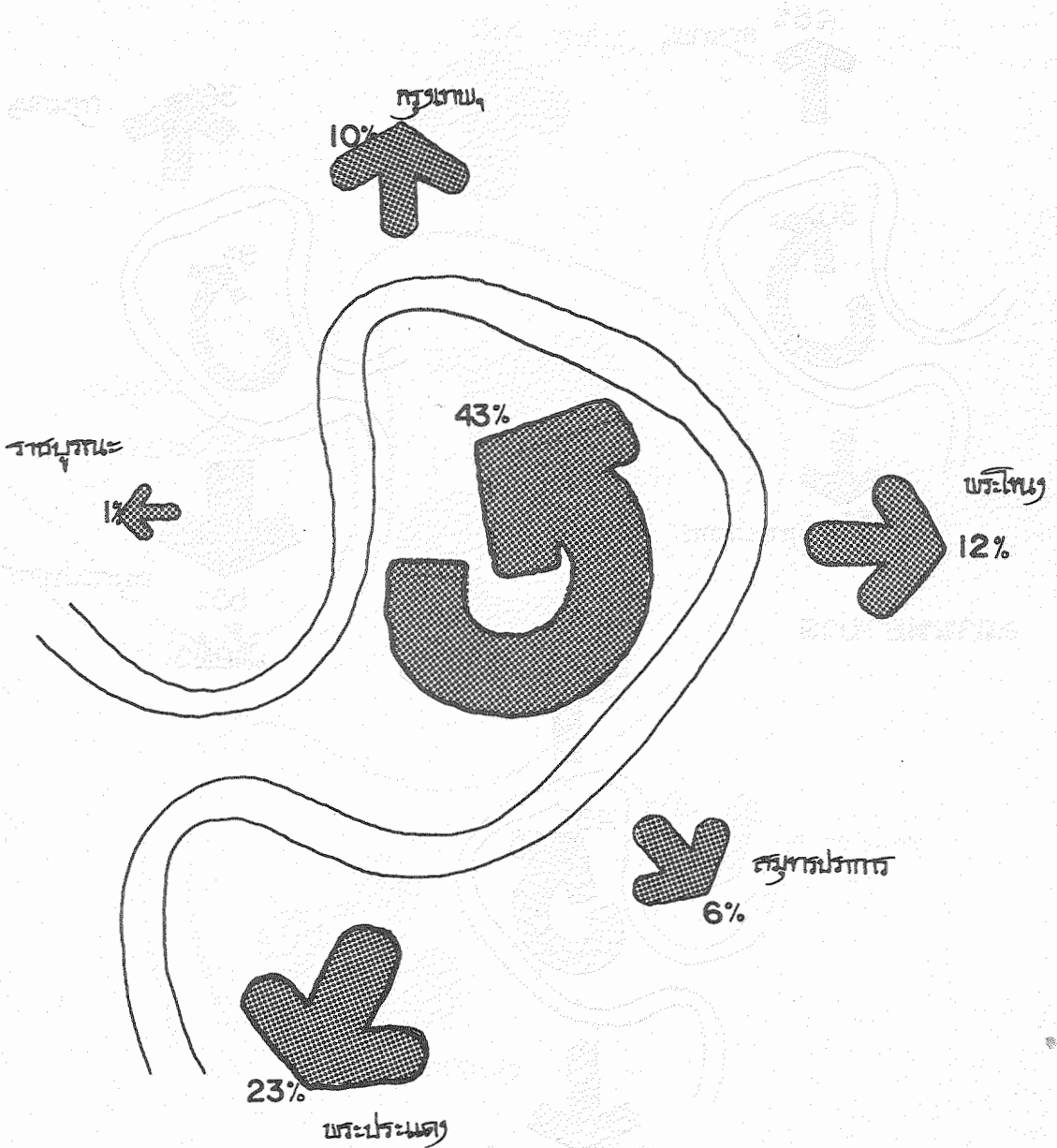

แผนภูมิ 7

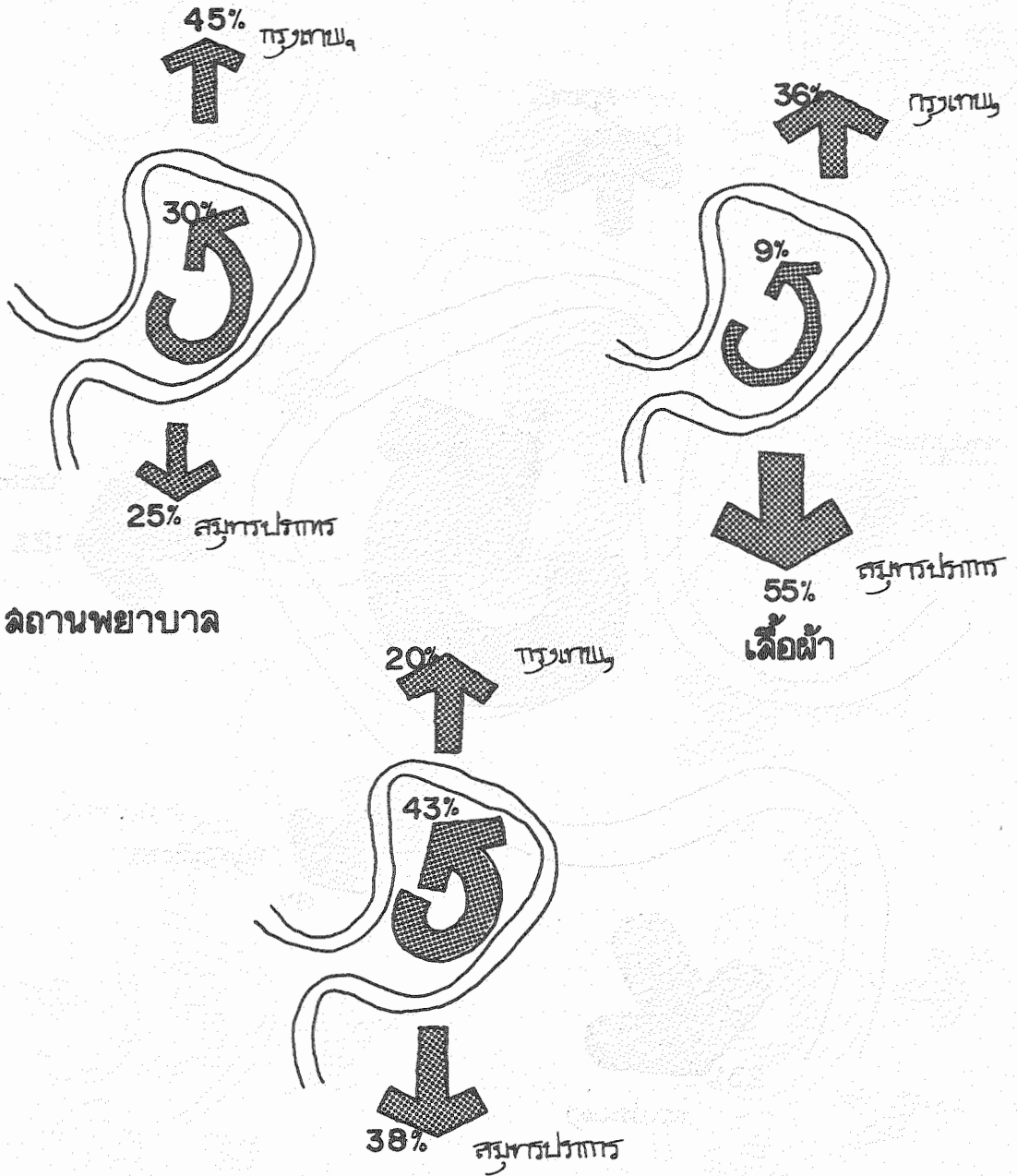
สถานที่ทำงานของประชากรในบริเวณบางกระเจ้า

แผนภูมิ 8

ทิศทางปริมาณการเดินทางของประชาชนบางกระเจ้าประจำวัน

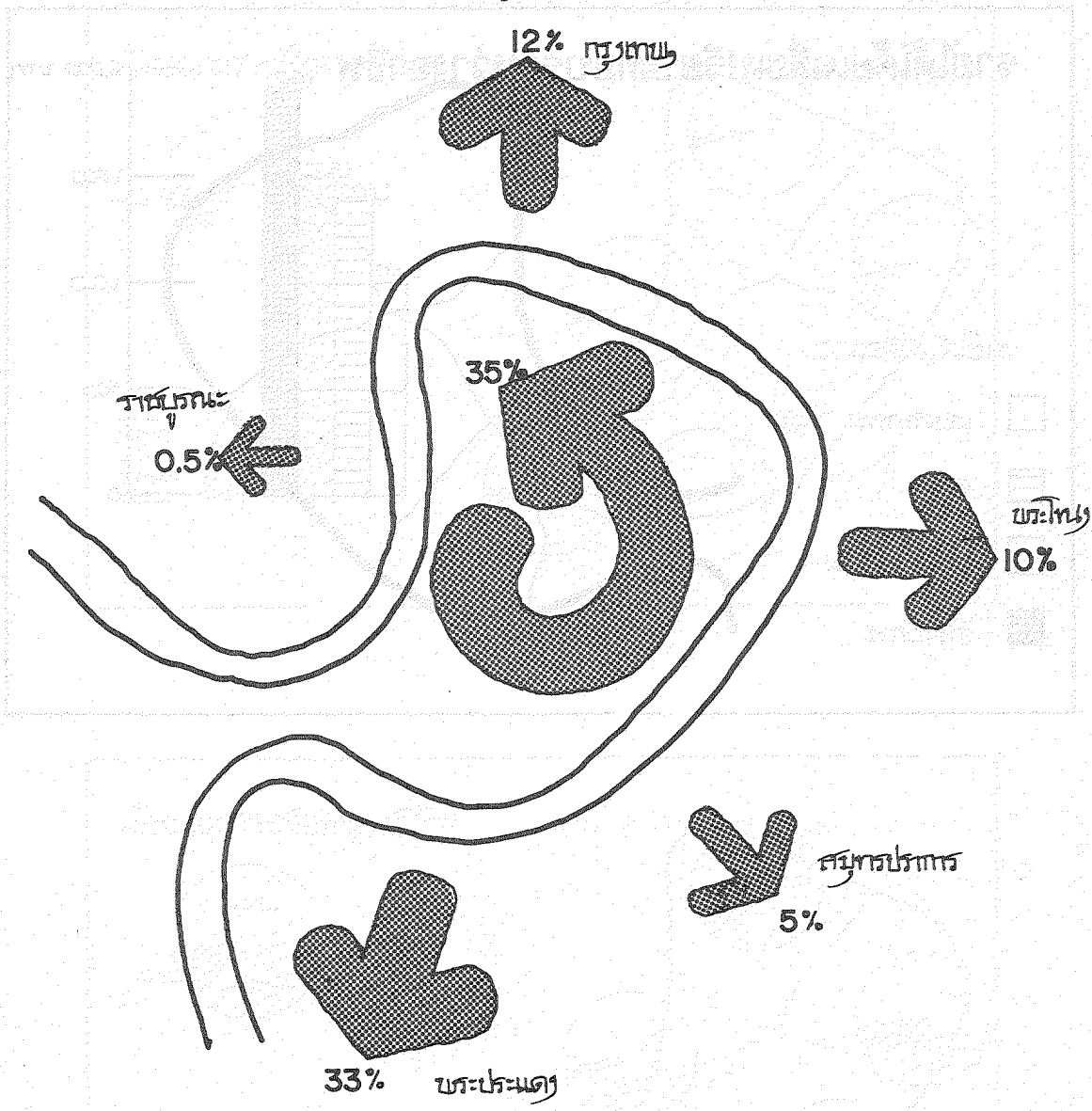
แผนภูมิ 9

ลดถานพยาบาล

ลดถานที่ประชากรบริเวณบางกระเจ้าไปรักษาพยาบาล ชื่ออาหาร เครื่องใช้ - เลือดดำ

แผนภูมิ 10

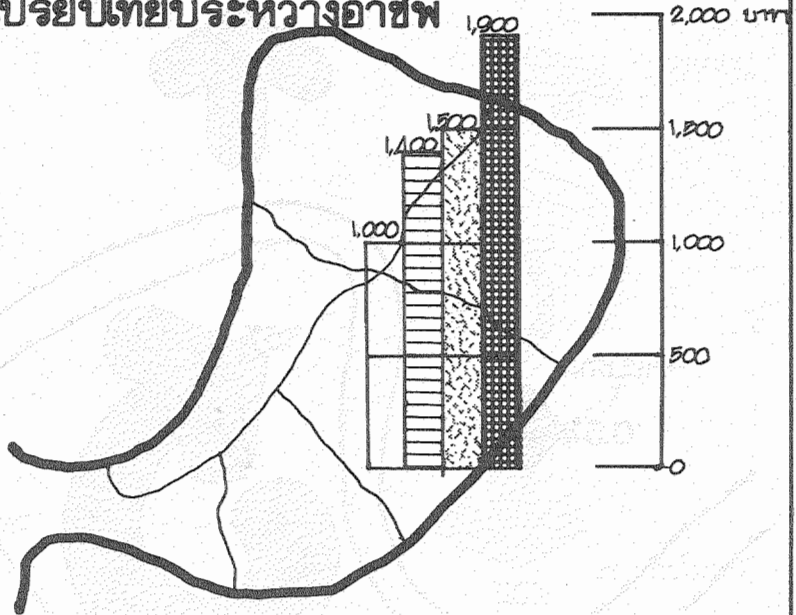

ลักษณะคึกษาของประชากรในบริเวณบางกระเจ้า

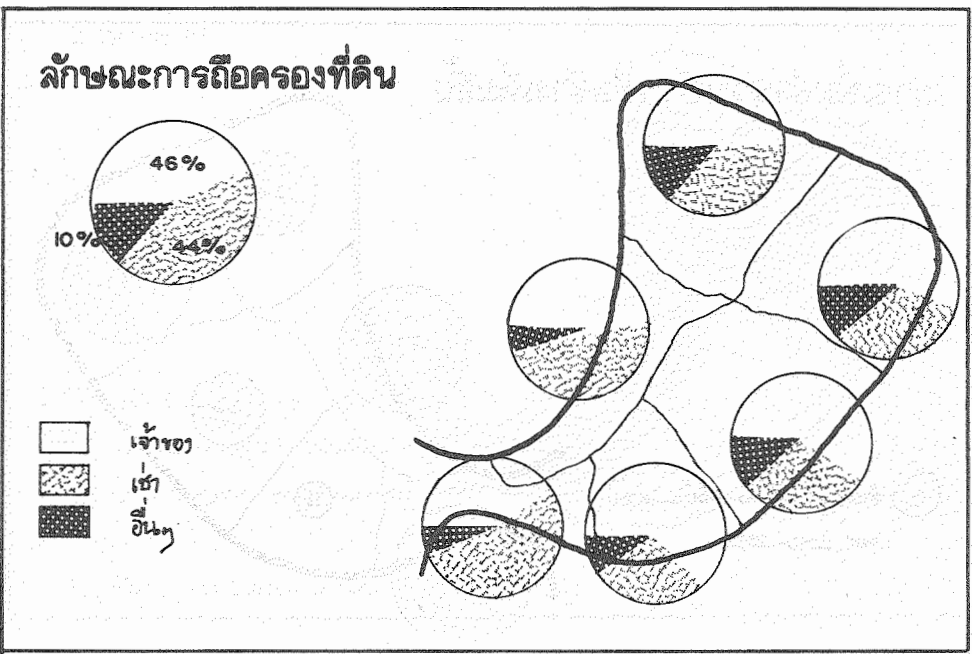
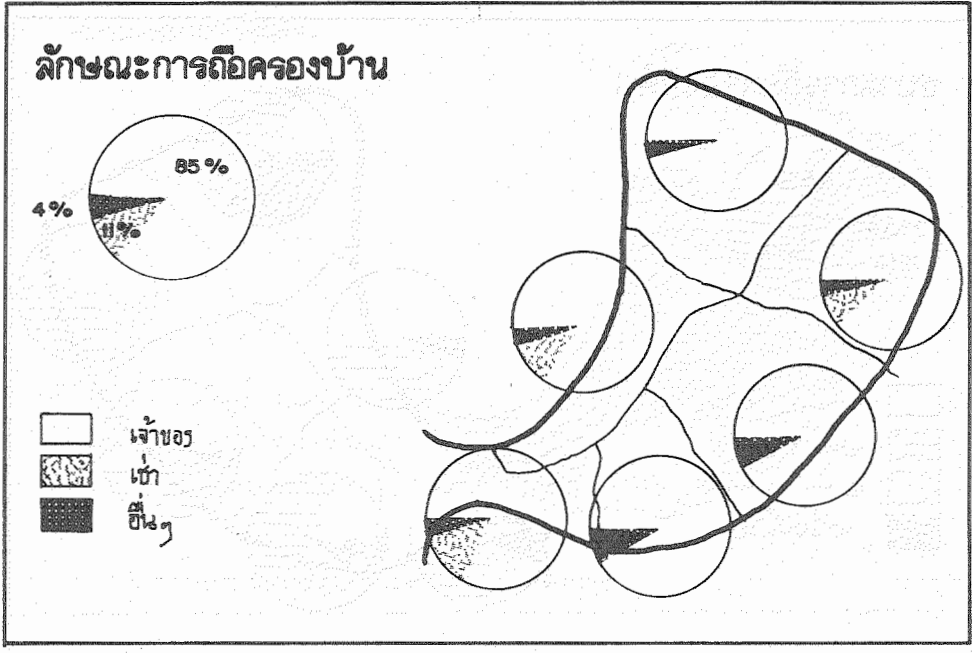
แผนภูมิ 11

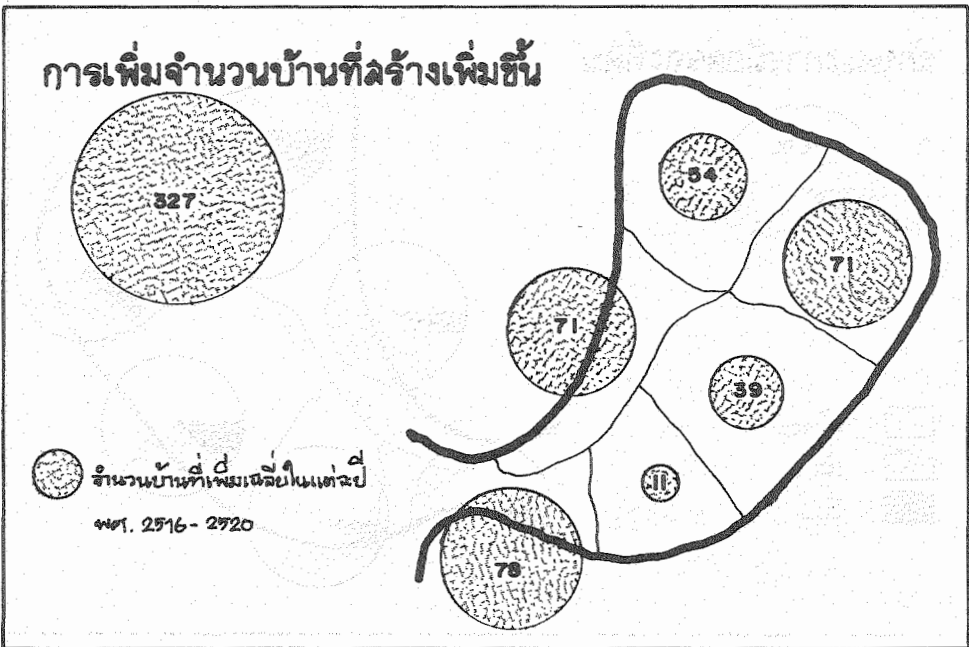
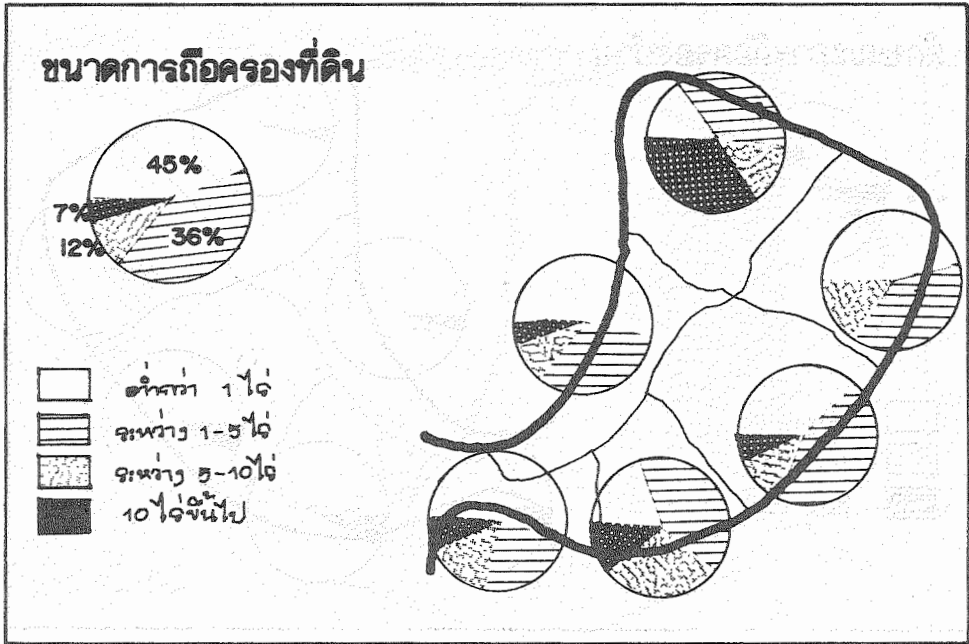
รายได้เฉลี่ยเฉลี่ยเปรียบเทียบระหว่างอาชีพ

- รายได้ / เดือน
- เกษตรกรรม
 - รับจ้าง
 - พาณิชยกรรม
 - ข้าราชการ

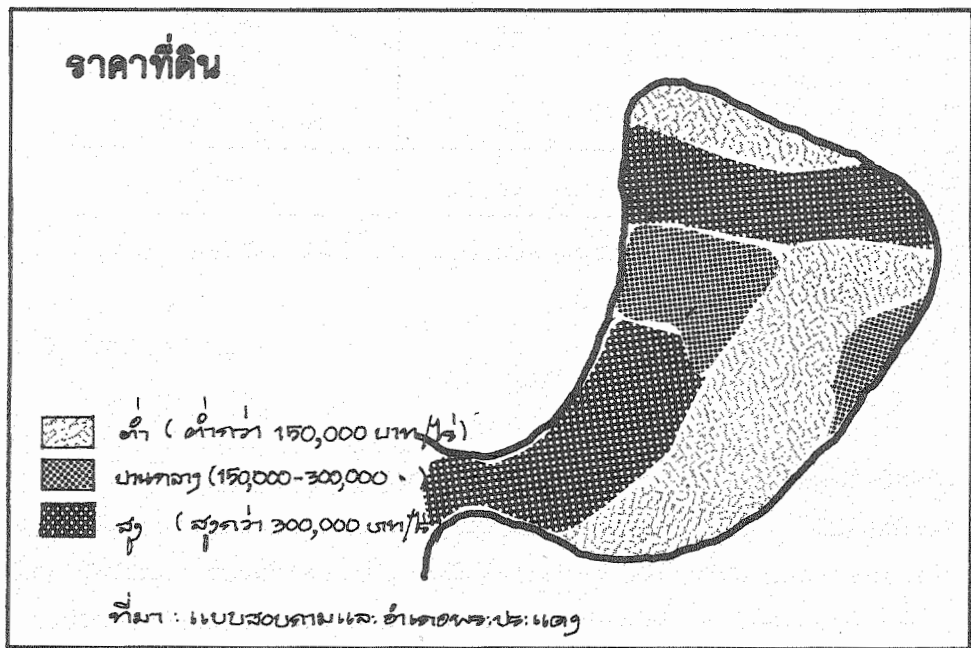
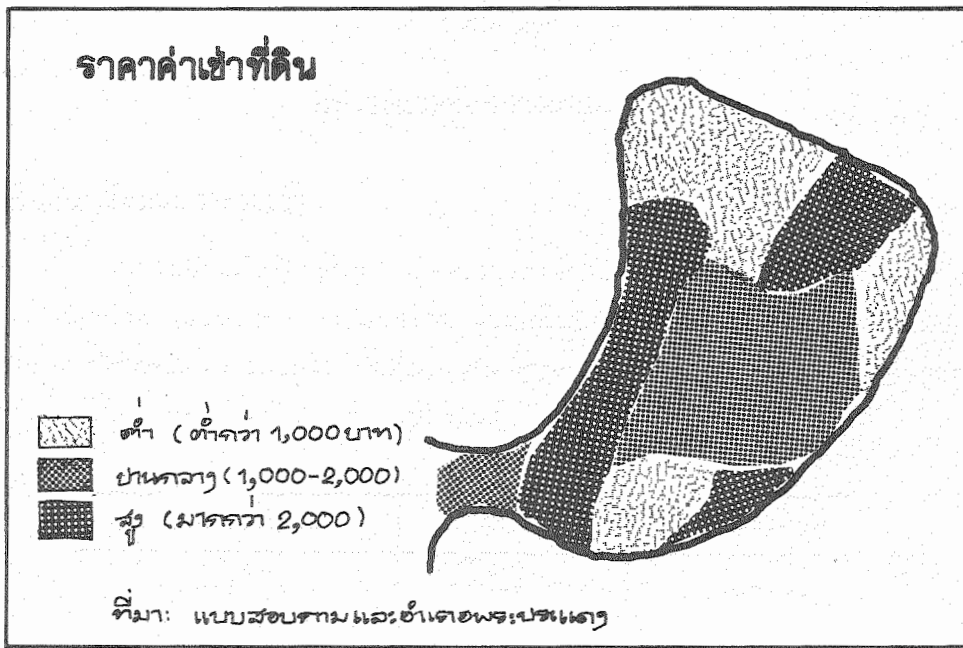

แผนภูมิ 12

แผนภูมิ 14

บทที่ ๕

สภาวะแวดล้อมทางกายภาพ

การใช้ที่ดินบริเวณบางกระเจ้า ✓

การใช้ที่ดินส่วนใหญ่ในบริเวณบางกระเจ้า เป็นสวนผสมประกอบไปด้วย สวนส้มโอ สวนมะม่วง สวนมะนาว สวนมะพร้าว สวนกล้วย สวนหมาก และรังกล้วยไม้ นอกจากนี้สวนผสม การใช้ที่ดินยังประกอบไปด้วยที่อยู่อาศัย ความหนาแน่นเบาบาง โรงงานอุตสาหกรรมที่รกร้างว่างเปล่า และที่ลุ่มน้ำขัง ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ประเภทการใช้ที่ดิน	ไร่	เปอร์เซ็นต์
สวนผสม	๘,๒๗๗	๘๓.๑๐
ที่อยู่อาศัย	๑๑๔	๑.๔๐
รังกล้วยไม้	๑๑๖	๑.๓๐
โรงงานอุตสาหกรรม	๑๑๐	๑.๒๐
สถานที่สาธารณะ	๑๐๗	๑.๒๐
ที่ลุ่มน้ำขัง	๘๒	๐.๘๐
ป่าจาก	๖๒	๐.๗๐
ที่รกร้างว่างเปล่า	๑๕	๐.๒๐
รวม	๘,๘๘๘	๑๐๐

ที่มา กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๒๕๒๑

เพื่อการเกษตรกรรม

ลักษณะทั่วไป

พื้นที่บริเวณบางกระเจ้าเป็นที่ราบเรียบ ลุ่มและน้ำท่วมถึง ลักษณะเนื้อดินเป็นดินเหนียว หน้าดินลึกการระบายน้ำเร็ว แต่ความสามารถในการอุ้มน้ำสูง เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง แต่มีปัญหาเรื่องน้ำเค็มฉะนั้น พื้นที่เหมาะสำหรับบริเวณนี้คือ มะพร้าวอย่างไรก็ตามหากมีการปรับปรุงดินในบริเวณนี้ให้ดีขึ้นก็สามารถใช้ปลูกพืชผลอื่น ๆ ได้ดีเช่นกัน เช่น การใส่ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ตลอดจนการขุดร่องสวน เพื่อช่วยในการระบายน้ำและยกพื้นที่ให้สูงขึ้น

ขึ้นเพื่อใช้ในการเพาะปลูก ฉะนั้น พื้นที่ส่วนใหญ่ในบริเวณนี้ปัจจุบันจึงเป็นสวนผลไม้ต่าง ๆ นอกเหนือจากการปลูกมะพร้าว

ขนาดและอายุสวน

สวนผลไม้ในบริเวณบางกระเจ้าส่วนใหญ่เป็นสวนขนาดเล็กและเป็นสวนเก่าที่ขาดการเอาใจใส่เท่าที่ควร เพราะเจ้าของหรือลูกหลานหันไปทำงานตามโรงงานอุตสาหกรรม เสียเป็นส่วนใหญ่ขนาดและอายุสวนเท่าที่ได้จากการสำรวจตัวอย่างของผู้ที่ยังทำการเกษตรอยู่พบว่า สวนที่มีขนาดไม่เกิน ๓ ไร่ มี ๔๔ ราย หรือ ๓๘.๘% ที่เกินกว่า ๑๐ ไร่ มี ๑๗ ราย ๑๕.๑% สำหรับสวนที่มีอายุน้อยกว่า ๑๐ ปีลงไป ๓๓ ราย หรือ ๒๕.๔% ที่อายุเกินกว่า ๓๐ ปี มี ๔๓ รายหรือ ๓๓.๑%

ขนาดและอายุสวน

เนื่องจากที่ดิน การเกษตรของแต่ละครอบครัวมีขนาดเล็ก ทำให้มีแรงงานเหลือจากการเกษตรส่วนหนึ่งจึงหันไปทำงานตามโรงงานอุตสาหกรรมและมีแนวโน้มจะสูงขึ้นเรื่อยๆ จึงไม่ได้ให้ความสนใจแก่การเกษตรอย่างจริงจัง แต่ก็ยังมีบางครอบครัวที่ยังคงยึดการเกษตรกรรมเป็นหลักอยู่ และในขณะที่เดียวกันสมาชิกของครอบครัวบางคนอาจทำงานตามโรงงาน-อุตสาหกรรมด้วย

ตำบลที่มีครัวเรือนเกษตรมากคือ ตำบลบางกระเจ้าร้อยละ ๘๗.๑๐ ต. บางกระสอบร้อยละ ๘๖.๓๖ ตำบลบางน้ำผึ้งร้อยละ ๗๑.๘ ส่วนตำบลทรงคนองมีร้อยละ ๕๑ ตำบลบางกอบัวร้อยละ ๔๕.๖๕ และตำบลบางยอร้อยละ ๔๐.๕๑

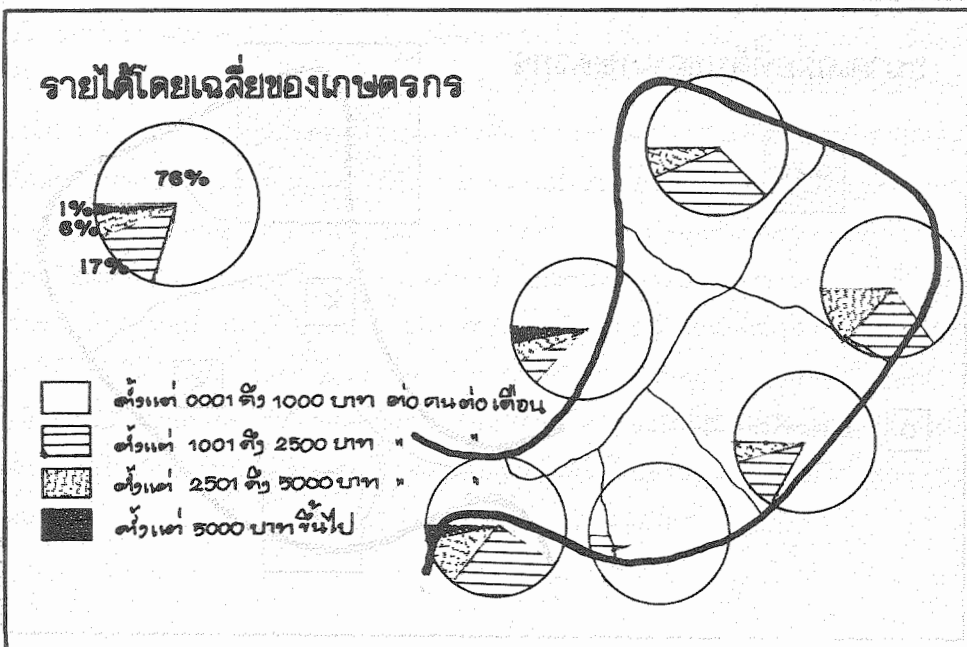
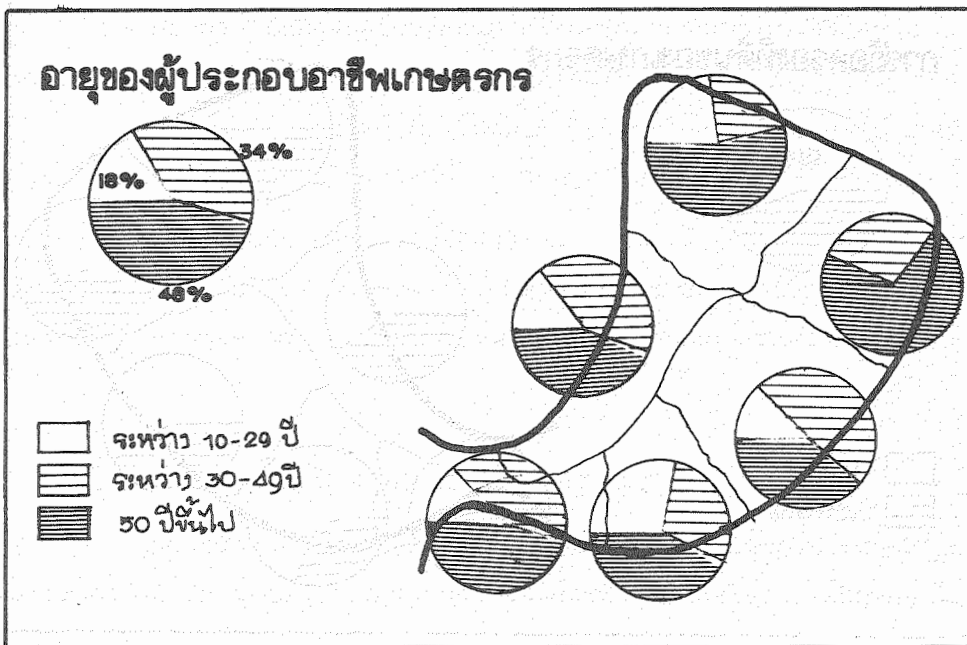
ชนิดของพืชที่ปลูกและผลผลิต

ลักษณะของสวนไม้ผลในบริเวณนี้ เป็นสวนผลไม้ผสมที่ปลูกพืชหลาย ๆ ชนิดปะปนกันในพื้นที่เดียวกันซึ่งเป็นลักษณะของสวนแบบเก่า และส่วนใหญ่จะปลูกชิดกันมาก พืชหลักที่ปลูกกันมาก คือ

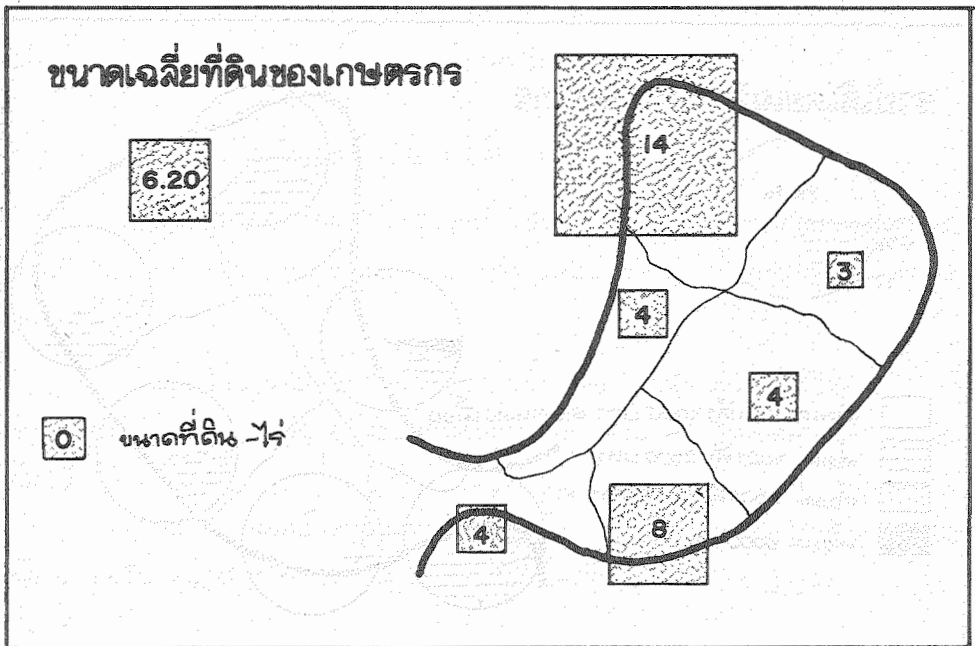
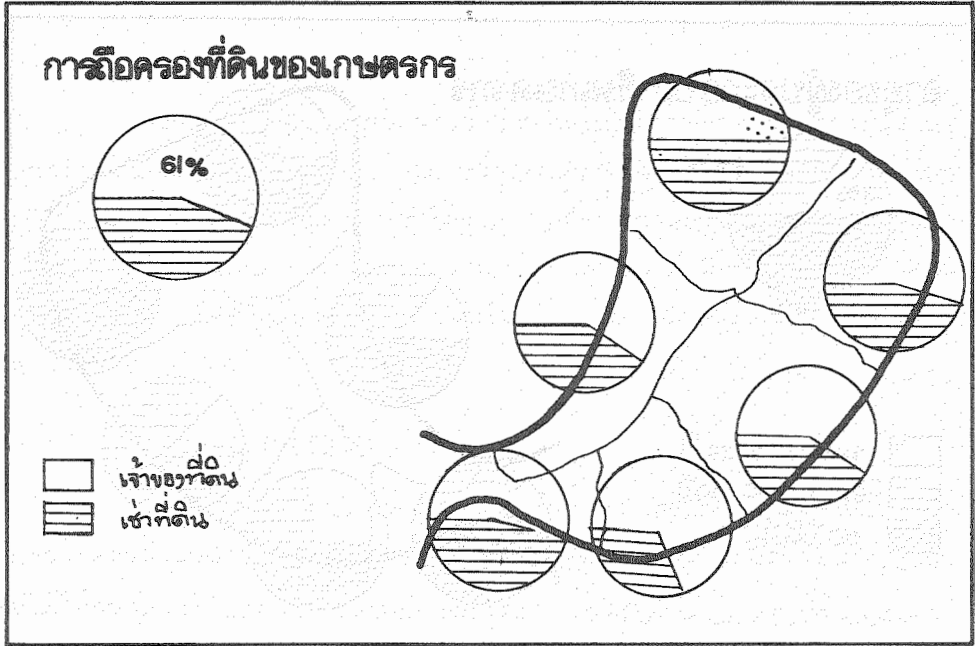
- มะพร้าว เป็นพืชหลักสำคัญของประชากรในบริเวณนี้ พื้นที่โดยทั่วไป จะปลูกมะพร้าวโดยเฉลี่ยแล้วรายหนึ่ง ๆ จะปลูกประมาณ ๘๐-๑๐๐ ต้น ให้ผลผลิต ๓๐ - ๔๐ ลูก/ต้น/ปี

- กัลฉ่าย มีทั้งกัลฉ่ายหอมและกัลฉ่ายน้ำว่า ปลูกกันระหว่าง ๑๖๐-๒๐๐ ต้นต่อสวน ผลผลิต ๑ เครือ/ต้น/ปี หรือประมาณ ๓๐ - ๕๐ ผล/ต้น/ปี

แผนภูมิ 15

แผนภูมิ 16

- หมาก ปลูกมากพอสมควร โดยปลูกกระจายปนกันไปกับพืชอื่น ๆ ปลูกกันระหว่าง ๗๐ - ๘๐ ต้นต่อสวน ให้ผลผลิต ๕๐ - ๑๐๐ ลูก/ต้น/ปี
- มะนาว เป็นอีกพืชหนึ่งปลูกกันมากโดยปลูกแซมกับมะพร้าวหรือหมาก เฉลี่ย ปลูกระหว่าง ๔๐ - ๕๐ ต้น ผลผลิต ๕๐ - ๖๐ ลูก/ต้น/ปี
- ฝรั่งกล้วยไม้ ส่วนใหญ่เป็นไม้ตัดดอก ฝรั่งกล้วยไม้กระจายอยู่ทั่วไป ส่วนใหญ่จะกระจายอยู่ตามบริเวณที่ใกล้ถนนใหญ่ ฝรั่งหนึ่ง ๆ จะปลูกกันประมาณ ๒- ๓ หมื่นต้น

จากรายงานการสรุปการใช้ที่ดินบริเวณบางกระเจ้าของกรมพัฒนาที่ดิน ได้จำแนกพื้นที่ปลูกพืชต่าง ๆ ไว้คือ มะพร้าว ๑๕๓๗ ไร่ กล้วย ๒๖ ไร่ หมาก ๓๔๘ ไร่ มะนาว ๔๒ ไร่ และที่เป็นสวนเบญจพรรณ (มะพร้าว หมาก มะม่วง กล้วย มะนาว) อีก ๖,๐๖๗ ไร่

รายจ่าย-รายได้จากการ เกษตรกรรม

จากการสำรวจรายได้สุทธิจากการเกษตรกรรมในขณะนี้ของประชาชนในบริเวณนี้ ในบางท้องที่ที่ยังมีการเกษตรกรรมอย่างจริงจังไม่ละทิ้ง ก็ยังคงให้รายได้ที่สูงอยู่ในตำบลบางกระเจ้า รายได้จากการเกษตรกรรมต่อครอบครัวโดยเฉลี่ยประมาณปีละ ๑๑,๗๘๔ บาท รองลงมาคือ ตำบลทรงคนอง ๑๑,๒๑๓ /ปี และตำบลบางยอ ๑๑,๑๑๕ บาท/ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบริเวณนี้มีการทำรังกล้วยไม้มาก จึงทำให้รายได้โดยเฉลี่ยสูงขึ้น ในตำบลบางกระเจ้ามีหลายที่ทำสวนผลไม้อย่างจริงจัง เช่น ลิ้นจี่ ส้ม มะนาว ซึ่งทำให้มีรายได้สูงมาก อย่างไรก็ตามโดยสภาพทั่วไปแล้ว การเกษตรกรรมไม่ได้รับการเอาใจใส่มากนัก ซึ่งดูได้จากการที่ไม่ค่อยจะมีการลงทุนเพื่อการเกษตรกรรม นอกจากรายได้จากการเกษตรเป็นอาชีพหลัก และเป็นสวนที่ค่อนข้างใหญ่หรือรังกล้วยไม้เท่านั้น การจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรนั้นในแต่ละท้องที่มีต่ำกว่าร้อยละ ๔๐ ของครัวเรือนเกษตรแทบทั้งสิ้น ส่วนใหญ่เป็นการจ้างชั่วคราว ยกเว้นตำบลบางกระเจ้าซึ่งอัตราค่าจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรสูงถึงร้อยละ ๕๗ แรงงานที่จ้างส่วนใหญ่สำหรับการขุดร่องสวน คายหญ้า ซึ่งตกประมาณ ๓๐ - ๕๐ บาท/ร่อง ค่าเก็บมะพร้าว หมาก ตกประมาณ ๑.๕๐ - ๒ บาท/ต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของร่อง และท้องที่ ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นอกจากค่าแรงงาน เช่น ค่าปุ๋ย ค่ายาฆ่าแมลง ยากำจัดโรคพืช ก็มีการลงทุนกันน้อยมาก ยกเว้นตำบลบางกระเจ้า (รูป ๕) ฉะนั้นกิจกรรมด้านการเกษตรกรรมโดยทั่วไปจึงไม่มีการลงทุนเพิ่มเลย อาศัยเก็บผลผลิตที่ได้ไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีการเร่งการเพิ่มผลผลิต

ปัญหา เรื่อง โรคและแมลงกักการแก้ไข

โรคและแมลงรบกวนพืชผลก็มีบ้างแต่ไม่แรงนัก โรคที่พบโดยทั่วไปได้แก่ โรคใบไหม้ของกล้วยใบหงิก ส่วนแมลงได้แก่ ตัวงมมะพร้าว เพลี้ย มวน ปลวก ส่วนใหญ่ก็ปล่อยทิ้งไว้ไม่มีการแก้ไขแต่อย่างไร มีบ้างที่ไชยาฆ่าแมลง แต่ก็เป็นส่วนน้อย

ปัญหา น้ำ เค็มและน้ำ เลี้ยว

มีผลกระทบกระเทือนต่อพืชผลบ้าง จะรุนแรงมากน้อยแค่ไหน ขึ้นกับระยะเวลาที่น้ำเค็มขึ้นหรือน้ำเน่าเสียในหน้าแล้ง ถ้าน้ำเค็มขึ้นอยู่นานหรือน้ำเสียเป็นเวลานาน ก็ทำให้พืชผลเสียหายถึงตายหรือผลผลิตลดลง หรือเกิดโรคพืชได้ แต่ปัจจุบันทางเขื่อนเจ้าพระยาปล่อยน้ำเหนือเขื่อนลงมาดันน้ำเสียหรือน้ำเค็มกลับออกปากแม่น้ำไปจึงลดปัญหาลงได้มาก แต่ถึงอย่างนั้นก็ตามในฤดูแล้ง น้ำเสียที่ถูกสูบออกมาจาก กทม. และปล่อยที่บริเวณบางกระเจ้า ทำความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน และน้ำในแม่น้ำลำคลองสกปรกใช้ไม่ได้

เพื่อพักอาศัย

เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของบริเวณบางกระเจ้า เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งกระจายอยู่ทั่วไปความหนาแน่นของที่อยู่อาศัย จัดอยู่ในประเภทความหนาแน่นน้อยการรวมตัวของชุมชนในบริเวณนี้พอจะแบ่งได้เป็น ๓ บริเวณกว้างๆ คือ (มีภาพประกอบ)

๑. ชุมชนบริเวณ ภูมิภาคนนสายหลัก

เป็นชุมชนที่เกิดขึ้นแบบ Strip หรือ Ribbon Development กล่าวคือรวมตัวอยู่ตามเส้นทางคมนาคมสายเพชรหึง เพราะมีความสะดวกในการติดต่อร้านบริเวณภายนอก และในด้านการสาธารณสุขโรค ชุมชนกลุ่มนี้จะใช้การคมนาคมด้วยรถประจำทางเป็นหลัก

๒. ชุมชนบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา

เป็นชุมชนที่เกิดขึ้นตามลักษณะการใช้ การใช้เส้นทางคมนาคมทางน้ำ เพราะอยู่ห่างไกลจากเส้นทางคมนาคมทางบก ประกอบกับการเดินทางทางเรือใช้เวลาสั้นกว่ามากในการเดินทางจากที่อยู่อาศัยไปยังแหล่งงาน ซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่ท่าเรือกรุงเทพฯ และบริเวณย่านอุตสาหกรรมบางนา

๓. ชุมชนบริเวณ เกษตรกรรมระหว่างชุมชนริมถนนสายหลัก และ

ชุมชนริมแม่น้ำ

เป็นชุมชนที่มีความหนาแน่นน้อยที่สุด เนื่องจากกระจายตัวอยู่ตามลำคลอง มักมีกรรมสิทธิ์ที่ดินทางเกษตรกรรมของตนเอง

มีข้อที่น่าสังเกตว่า ชุมชนในบริเวณริมถนนสายหลัก กับชุมชนในบริเวณริมแม่น้ำ เจ้าพระยาไม่ค่อยจะมีความสัมพันธ์กันในด้านสังคม เพราะใช้เส้นทางคมนาคมต่างประเภทกัน และมีทิศทางการเดินทางแตกต่างกัน

เพื่ออุตสาหกรรมและคลังสินค้า

เมื่อพิจารณาที่ตั้งของบริเวณบางกระเจ้า จะเห็นได้ว่าถูกล้อมรอบด้วยบริเวณอุตสาหกรรมและคลังสินค้า ได้แก่บริเวณท่าเรือกรุงเทพฯและบริเวณย่านอุตสาหกรรมบางนา และลำโรงใต้ จากแนวโน้มในด้านนี้ ทำให้บริเวณบางกระเจ้ากำลังเปลี่ยนแปลงไปในด้านการขยายตัวทางอุตสาหกรรม เช่น บริเวณตำบลบางยอ ซึ่งมีโรงงานอุตสาหกรรมและคลังสินค้าอยู่หนาแน่น บริเวณที่กำลังมีการขยายตัวได้แก่บริเวณที่อยู่ใกล้เส้นทางคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำ เพราะสามารถถ่ายวัสดุดิบและสินค้าได้สะดวกและรวดเร็ว ทั้งยังเชื่อมโยงกับคลังสินค้าของท่าเรือกรุงเทพฯด้วย

เพื่อพาณิชย์กรรม

การพาณิชย์กรรมในบริเวณบางกระเจ้าส่วนใหญ่เกี่ยวกับการซื้อขายผลิตผลทางเกษตรของบริเวณนั้น และอุตสาหกรรมในครัวเรือน ชุมชนในบางกระเจ้าประกอบด้วยร้านค้าย่อยขนาดเล็ก ไม่มีบริเวณขนาดใหญ่ เช่น ดึกแถวหรือศูนย์การค้าระดับตำบล ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างและทำการเกษตร เช่น ทำสวน เลี้ยงกล้วยไม้

โครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคม

การคมนาคมในบริเวณบางกระเจ้า แบ่งได้เป็น ๓ ทาง คือ ทางถนนโดยรถยนต์ประจำทาง ทางเดินเท้า และทางน้ำ ทางถนนประกอบไปด้วยถนนสายหลักคือ สายเพชรหึง ซึ่งแบ่งบริเวณบางกระเจ้าออกเป็น ๒ บริเวณใหญ่ ๆ มีถนนซอยแยกออกตรงถนนสายหลักทั้ง ๒ ด้าน ทิศทางของถนนซอยจดแม่น้ำเจ้าพระยา เช่นซอยวัดใหญ่บางดาอินเป็นต้น จากระบบถนนดังกล่าวทำให้เกิดแนวโน้มที่จะเกิดชุมชนขึ้นตามบริเวณริมถนนโดยทั่วไป

ทางน้ำ ประกอบไปด้วยคลองสายต่าง ๆ มีทิศทางตรงกันข้ามกับถนน กล่าวคือ มีทิศทางมุ่งจากแม่น้ำเจ้าพระยา เข้าสู่ศูนย์กลางบริเวณบางกระเจ้า เช่น คลองลัดบางยอ คลองวัดบางกอบัว คลองบางกะสอบ เป็นต้น ระบบคลองดังกล่าว มีหน้าที่หลัก ๒ ประการคือ ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมติดต่อระหว่างชุมชนและจากชุมชนสู่แหล่งงานต่าง ๆ อีกประการหนึ่งคือใช้เป็นทางระบายน้ำในการเกษตรกรรมโดยร่วมกับคลองซอยและร่องสวน

ทางเดินเท้า เป็นเส้นทางคมนาคมที่ใช้กันมากในบริเวณบางกระเจ้า เพราะ บริเวณส่วนใหญ่เป็นลักษณะชนบทอยู่ การเชื่อมโยงกันระหว่างหมู่บ้าน ตำบล ถนนซอย ทำนํารวมทั้งศูนย์ชุมชน เช่น วัด ตลาด ล้วนแต่ใช้ทางเดินเท้าทั้งสิ้น ทางเดินเท้าเป็นเส้นทางที่ให้ความสัมพันธ์ระหว่าง เส้นทางถนนและทางน้ำเป็นอย่างดี

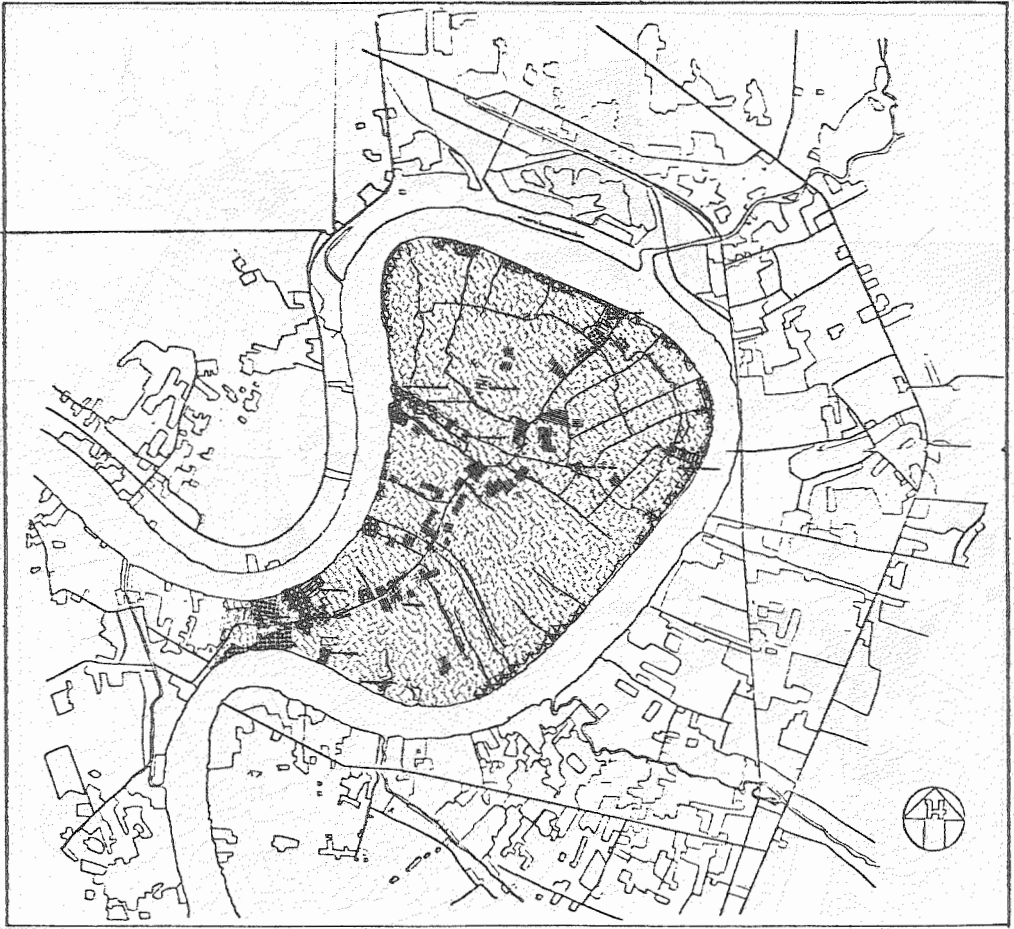
ประชากรที่ตั้งถิ่นฐานใกล้กับถนนสายหลัก คือถนนเพชรหึง จะใช้รถประจำทางส่วนใหญ่ ในขณะที่ประชากร บริเวณริมแม่น้ำนิยมใช้เรือหางยาว ซึ่งมีท่าเรืออยู่เป็นระยะ ๆ ริมแม่น้ำ เพราะไม่เสียเวลาในการเดินเท้าจากถนน ซอยต่าง ๆ ซึ่งมีความยาวมากอีกประการหนึ่ง การอาศัยบริเวณริมแม่น้ำยังใกล้กับแหล่งงาน เช่น ท่าเรือกรุงเทพฯและโรงงานอุตสาหกรรมย่านบางนาและสำโรงใต้

การล่าธารอุปโภค

ลักษณะโดยทั่วไปของบริเวณบางกระเจ้า ยังมีลักษณะเป็นชนบทระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ ยังไม่ทั่วถึงจากการสำรวจภาคสนามพบว่า ประมาณ ร้อยละ ๔๐ ของครัวเรือนทั้งหมดมีไฟฟ้าใช้ อีกร้อยละ ๑๐ ยังขาดไฟฟ้ายังเดินไปไม่ถึง เนื่องจากอยู่ห่างไกลจากถนนสายหลักมาก ปริมาณการใช้กระแสไฟฟ้า จากสถานีไฟฟ้าย่อยบางกระเจ้าของการไฟฟ้านครหลวงมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น เนื่องจากการขยายตัวอย่าง รวดเร็วของโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตำบลทรงบางยอ ซึ่งมีจำนวนโรงงานมากกว่าตำบลอื่น ๆ

สำหรับการประปา ส่วนใหญ่จะมีน้ำประปาใช้เฉพาะในเขตเทศบาลอำเภอพระประแดงเท่านั้น บริเวณส่วนใหญ่ยังไม่มีน้ำประปาใช้ ประชากรยังใช้น้ำฝนและน้ำบาดาล เพื่อการบริโภค และใช้น้ำจากแม่น้ำลำคลองเพื่อการอุปโภคปริมาณการใช้น้ำประมาณ ๖ ล้านลิตรต่อวัน ซึ่งถ้าเกิดสภาวะน้ำในแม่น้ำลำคลองเน่าเสีย ประชากรจะได้รับความเดือดร้อนมาก

แผนที่ 10

ลภาพการใช้ที่ดิน ในปัจจุบัน บริเวณบางกระเจ้า

บริเวณที่อยู่อาศัย

วังกล้วยไม้

บริเวณโรงเรียนอุตสาหกรรม

ป่าจาก

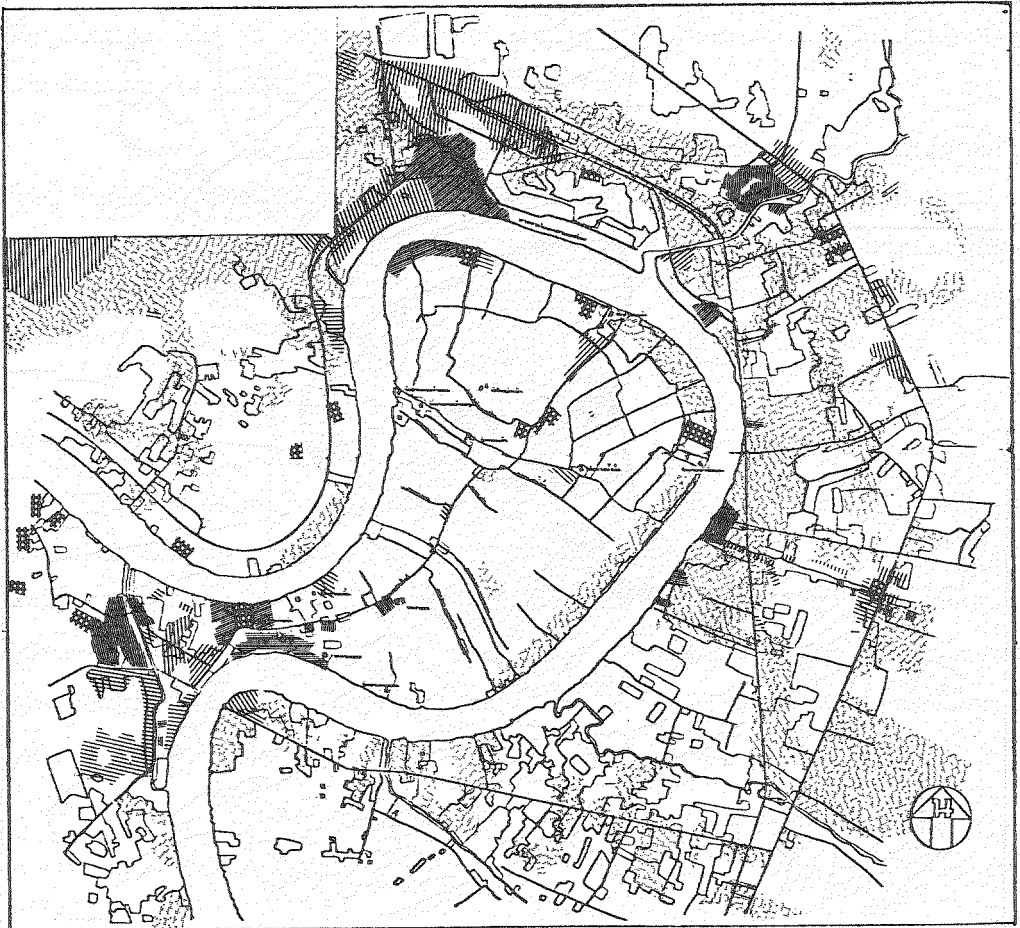

สถานที่สาธารณะ

บริเวณเกษตรกรรม

แผนที่ 11

การขยายตัวของ ชุมชน ในบริเวณบางกระเจ้าและข้างเคียง

2543

2501

2579

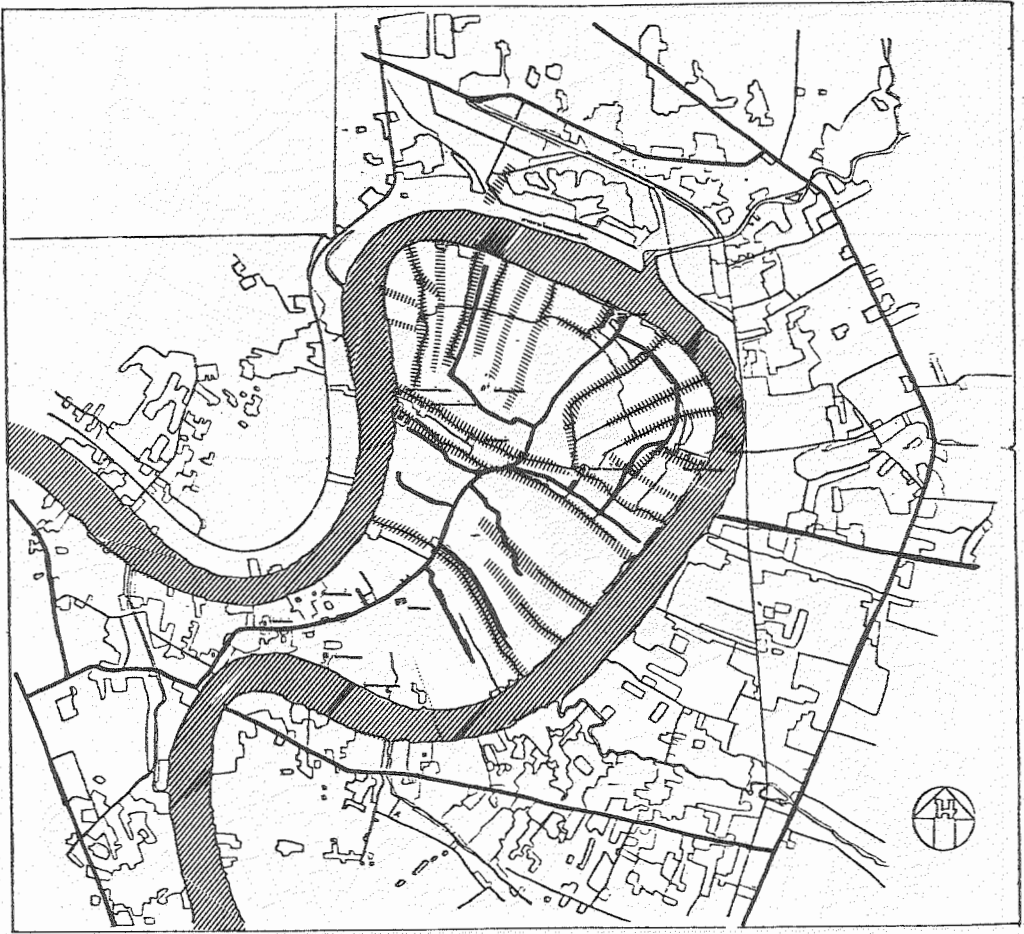
2510

ที่มา

สำนักงานเมือง

กระทรวงมหาดไทย

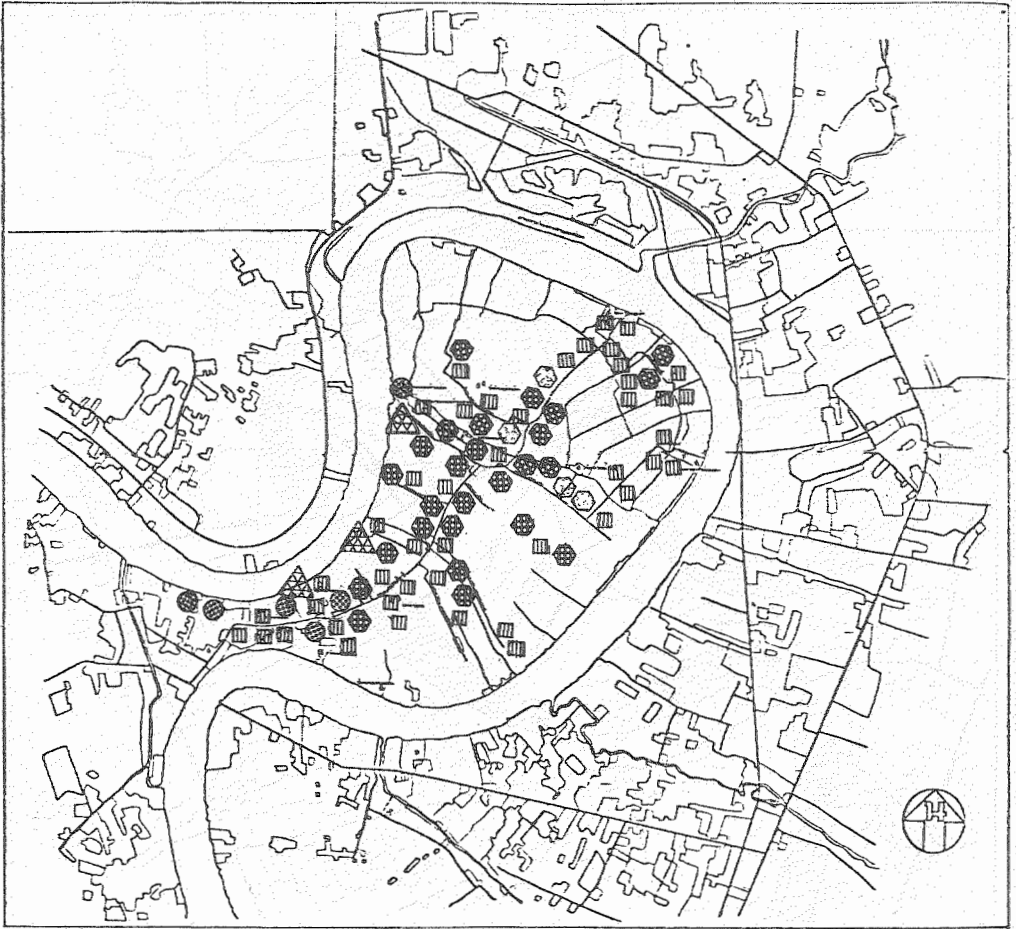
แผนที่ 12

ผังแสดง ถนน และคลองในบริเวณบางกระเจ้า

- คลอง, แ่งน้ำ
- ถนน

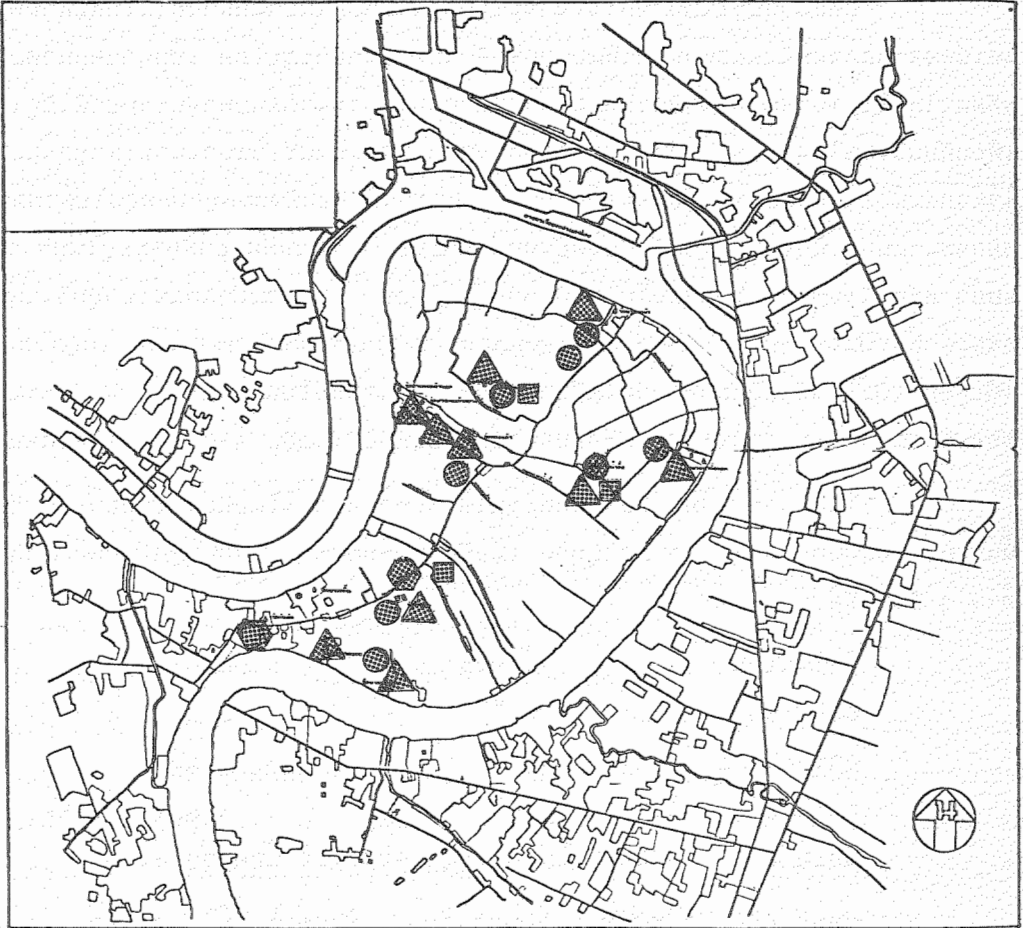
แผนที่ 13

โครงการบางกระเจ้า อ. พระประแดง

- ▣ ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านช้อปปิ้ง ร้านตัดเสื้อ ตัดผม เสริมสวย
- ⊗ ศึกษาศูนย์ไม้
- ⊙ ฟาร์มเลี้ยงไก่
- ⊕ โรงงาน
- △ ศาลสินค้า

แผนที่ 14

แผนที่แสดงที่ตั้งของสถานบริการ

- ▲ วัด
- โรงเรียน
- ◆ สถานพระราชวัง
- สถานบริการสาธารณะ

มีสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติ

ถึงแม้ว่าบริเวณบางกระเจ้าจะเป็นบริเวณที่อยู่ในย่านกลางกรุงเทพมหานครก็ตาม แต่เนื่องจากสภาพที่ตั้งตลอดจนการพัฒนาถูกจำกัดในด้านสาธารณูปโภค เส้นทางคมนาคม ในอดีตทำให้บริเวณบางกระเจ้ามีความแตกต่างทางด้านสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติ เมื่อเปรียบเทียบกับบริเวณใกล้เคียง ถ้าหากมองจากทางอากาศจะเห็นบริเวณบางกระเจ้าถูกล้อมรอบไว้ด้วยแม่น้ำเจ้าพระยาจนเกือบจะเป็นเกาะ และพื้นที่เกือบทั้งหมดถูกปกคลุมไปด้วยต้นไม้ อย่างหนาแน่นดูเห็นเป็นบริเวณสีเขียวที่ยังถูกทำลายน้อย ชุมชนที่พักอาศัยจะอยู่ในบริเวณริมแม่น้ำ หรือบริเวณสวน โดยมีต้นไม้ให้ร่มเงาอยู่โดยรอบ บริเวณปากทางเข้าสู่บริเวณบางกระเจ้าซึ่งเป็นเขตชุมชน มีที่พักอาศัยหนาแน่นกว่าบริเวณอื่นนั้นมีส่วนที่ต้นไม้ถูกโค่นถางไปเพื่อทำเป็นโรงงานอุตสาหกรรม หรือคลังสินค้า แต่โดยทั่วไปสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของบริเวณบางกระเจ้ายังคงสภาพดีอยู่มาก เมื่อเทียบกับบริเวณอื่น ๆ ของกรุงเทพมหานคร

ในสภาวะธรรมชาติอากาศที่เราใช้เพื่อการหายใจโดยถือว่าเป็นอากาศบริสุทธิ์นั้นจะมีส่วนผสมของก๊าซต่าง ๆ หลายชนิด เมื่อคิดเป็นร้อยละ โดยหน่วยปริมาตรจะมีก๊าซต่าง ๆ ดังนี้ คือ

ไนโตรเจน	ร้อยละ	๗๘.๐๘
ออกซิเจน	"	๒๐.๙๕
อาร์กอน	"	๐.๙๓
คาร์บอนไดออกไซด์	"	๐.๐๒๕ - ๐.๐๓
นีออน ฮีเลียม คริปทอน ไฮโดรเจน และ ซีนอน		น้อยกว่า ๐.๐๑

นอกจากนี้ยังมีสารที่มีอนุภาคขนาดเล็กๆ ตั้งแต่เห็นได้ด้วยตาเปล่า จนกระทั่งไม่สามารถเห็นได้ด้วยตาเปล่า เช่น พวกควัน ฝุ่นละอองของพวกเกลือต่าง ๆ และเกษรดอกไม้ เป็นต้น

ส่วนผสมของอากาศที่กล่าวนี้หมายถึงอากาศแห้ง ซึ่งโดยปกติในอากาศจะมีไอน้ำปนอยู่ด้วยเสมอ ปริมาณไอน้ำหรือความชื้นของอากาศจะเพิ่มหรือลดได้โดยขบวนการระเหยของน้ำ และขบวนการรวมตัวของไอน้ำ

ก๊าซที่สำคัญที่สุดได้แก่ออกซิเจน ซึ่งเป็นก๊าซที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของพืชและสัตว์ ถ้าบริเวณหนึ่งบริเวณใดอากาศไม่สามารถมีการถ่ายเทได้ เช่น ในห้องหรือในรถยนต์ที่ปิดสนิท ปริมาณออกซิเจนก็จะมียู่เท่าที่จะมีในอากาศปกติเท่านั้นเมื่อมีสิ่งมีชีวิตอาศัยอยู่ด้วย เช่นมีคนอยู่ในห้องหรือนั่งในรถ สิ่งมีชีวิตนั้นจะต้องใช้ออกซิเจนเพื่อการหายใจจึงทำ

ให้ปริมาณออกซิเจนถูกใช้ลดน้อยลงไปเรื่อย ๆ และขณะเดียวกันการหายใจออกก็จะเป็นการเพิ่มก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ซึ่งเป็นผลผลิตที่ออกมาจากการหายใจของสิ่งมีชีวิต ถ้าปล่อยให้ เป็นเช่นนี้มากขึ้นจะเกิดอันตรายกับสิ่งมีชีวิตนั้นได้ที่เราเรียกกันว่าไม่มีอากาศหายใจ เพราะคาร์บอนไดออกไซด์มากเกินไป และออกซิเจนมีไม่พอหายใจ ดังปรากฏเป็นข่าวที่มีคนเสียชีวิตในรถยนต์ที่ปิดสนิทอยู่บ่อย ๆ สิ่งที่สามารถจะทำให้มีออกซิเจนเพิ่มขึ้นมาได้ ที่เป็นหลักสำคัญที่สุด คือ พืช ซึ่งเกือบจะเรียกได้กว้าง ๆ ว่าเป็นวิธีการเดียวเพราะวิธีการอื่นมีน้อยมากเมื่อเทียบกัน พืชผลิตออกซิเจนออกมาเป็นผลพลอยได้จากขบวนการสังเคราะห์แสง ซึ่งเป็นขบวนการสร้างอาหารของพืช ดังนั้นโลกจึงขาดพืชเสียมิได้

ในกรณีของเมืองใหญ่ ๆ อย่างเช่นกรุงเทพมหานครก็เช่นเดียวกัน ในขณะที่สภาพธรรมชาติถูกเปลี่ยนแปลงไป บริเวณที่มีพืชปกคลุมก็ลดน้อยลงไปทุก ๆ ที่ ดิกรามบ้านช่องเข้ามาแทนที่คอนกรีตไม่สามารถผลิตออกซิเจนได้ พืชที่ปลูกไว้ในบ้านหรือตามถนนหนทางก็มีบ้างแต่เมื่อเทียบกับบรรดาสิ่งมีชีวิตทั้งหลายที่ต้องการใช้ออกซิเจนเพื่อการหายใจแล้วนั้น - นับว่าน้อยมาก ขณะเดียวกันขบวนการเผาไหม้ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเผาน้ำมันเชื้อเพลิงหรือการเผาไหม้ในขบวนการใด ๆ จะช่วยเพิ่มการใช้ออกซิเจนให้หมดไปเร็วขึ้น ดังนั้นความต้องการพืชเพื่อให้ผลิตออกซิเจนให้เพียงพอจึงจำเป็นอย่างยิ่งจากข้อมูลทางด้านพฤกษศาสตร์ บริเวณที่มีลักษณะเป็นส่วน เช่นเดียวกับบริเวณบางกระเจ้า จะสามารถผลิตออกซิเจนได้คิดโดยเฉลี่ยประมาณ ๑๖๐ ตัน/ปี/ตร.กม.และโดยเหตุที่บริเวณที่ตั้งของบริเวณบางกระเจ้า ซึ่งอยู่ก่อนไปทางด้านทิศใต้ของกรุงเทพมหานครนั้น อากาศที่อยู่บริเวณบางกระเจ้าจะถูกพัดให้เคลื่อนผ่านมายังบริเวณกรุงเทพมหานคร ถึงประมาณปีละ ๔ เดือน ดังนั้น ออกซิเจนที่พืชบริเวณบางกระเจ้าผลิตขึ้นมาจึงจะถูกพาเข้ามาสู่กรุงเทพมหานครให้สิ่งมีชีวิตได้มีออกซิเจนใช้สอยเพิ่มขึ้น สมกับคำที่ว่า "บางกระเจ้า" ทำหน้าที่เป็นปอดของกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาตัวการที่ทำให้อากาศเป็นพิษในนครหลวงของ สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดย ดร.เพริศพรหม คณาธารณา และคณะ ซึ่งได้ทำการวิเคราะห์ที่อากาศบริเวณหน้าอำเภอพระประแดง อันเป็นบริเวณปากทางเข้าสู่ "บางกระเจ้า" บริเวณดังกล่าวมีรถใช้แพขนานยนต์ผ่านเป็นจำนวนมากทำให้มีกลิ่นน้ำมันเชื้อเพลิงและมีผู้สัญจรไปมาเป็นจำนวนมากปรากฏผลการวิเคราะห์ชนิดและปริมาณมลสารที่พบคือ

พวกก๊าซ	CO	5.0 - 6.4	ppm.
	Co ₂	454 - 501	ppm.
	NO	0 - .17	ppm.
	SO ₂	0.01- 0.03	ppm.
	benzenc	1.0 - 2.0	ppm.
	gasoline	20.2 30.1	ppm.

อนุภาคที่หายใจเข้าร่างกายได้

Cd	0 - 20.8	ug/m ³
Cu	0 -	พบน้อยมาก
Ni	0 - 16.8	ug/m ³
Pb	พบน้อยมาก - 8.8	ug/m ³
Zn	7.9 - 43.1	ug/m ³

แม้ว่าบริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอพระประแดงจะยังไม่มีความแออัดก็ตามจะเห็นได้จากข้อมูลว่ามีปัญหามลภาวะเกิดขึ้นบ้างแล้วทั้งนี้เพราะผลกระทบจากย่านอุตสาหกรรมที่อยู่บริเวณถนนปู่เจ้าสมิงพราย และบริเวณถนนสุขสวัสดิ์ นอกบริเวณบางกระเจ้าถูกเปลี่ยนแปลงไปโดยมิได้คำนึงถึงปัญหาสภาวะแวดล้อม สภาวะอากาศในบริเวณดังกล่าวอาจเปลี่ยนแปลงไปในด้านเลวลงได้ ดังเช่นตัวอย่างจากงานวิจัยของ ดร.เพริศพรหม คณาธารณา และคณะ สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม ซึ่งทำ ณ บริเวณซอยแบริงค์ถนนสุขุมวิท อันเป็นย่านใกล้โรงงานอุตสาหกรรม

พบพวกก๊าซ เช่น

CO ₂	528	ppm.
So ₂	0.02	ppm.

พบอนุภาค เช่น

Cd	135.4	ug/m ³
Pb	600	ug/m ³
Zn	45.8	ug/m ³

กลิ่น

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้ที่อาศัยในบริเวณบางกระเจ้าเกี่ยวกับคุณภาพของอากาศ ชี้ให้เห็นว่าในอดีตเมื่อยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางสภาวะแวดล้อมภายในบริเวณและภายนอกบริเวณบางกระเจ้า อากาศในบริเวณมีความสดชื่นตลอดปี แต่ปัจจุบันคุณภาพของ

อากาศมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างเล็กน้อย เนื่องจากนอกบริเวณทางด้านทิศใต้ของบาง-
 กระเจ้าถูกเปลี่ยนเป็นย่านอุตสาหกรรมทั้งทางด้านฝั่งกรุงเทพฯ คือบริเวณถนนปู่เจ้าสมิงพราย
 และย่านพระประแดงเลยลงไปทางพระเจดีย์กลางน้ำ และลมจะพัดมาจากทางทิศทางดังกล่าว
 สู่อำเภอบางกระเจ้าเป็นเวลาประมาณ ๘ เดือนในรอบหนึ่งปี ประกอบกับภายในบริเวณบาง
 กระเจ้า โดยเฉพาะบริเวณปากทางเข้าสู่บางกระเจ้ากำลังถูกเปลี่ยนแปลงเป็นแหล่งชุมชน
 และอุตสาหกรรมด้วย การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลต่อคุณภาพอากาศต่อผู้ที่อยู่อาศัยในบริเวณ
 นั้น โดยเฉพาะในเรื่องของกลิ่น

ปัญหาเรื่องกลิ่นสามารถแบ่งที่มาของอากาศเสียออกได้เป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ

๑. อากาศเสียเนื่องมาจากกิจกรรมนอกบริเวณบางกระเจ้า ซึ่งเป็นสาเหตุ
 ใหญ่และนับวันจะเพิ่มจำนวนมากขึ้น แหล่งที่มาของอากาศเสียและกลิ่นได้แก่

- เรือขนสินค้าทั้งขนาดเล็กและใหญ่ (น้ำมัน, ครัน)
- น้ำเน่าจากท่อระบายน้ำของ กทม. และน้ำเน่าจากโรงงานอุตสาหกรรม
 ต่าง ๆ (กลิ่นเหม็น)
- โรงงานผลิตภัณฑ์ที่ทำด้วยโลหะ (ฝุ่นเหล็ก, เขม่า)
- โรงกลั่นน้ำมันบางจาก (กลิ่นกำมะถัน)
- โรงงานทำสุรา (สารเคมี)
- ไฮโล (ฝุ่น)
- เรือขนถ่ายสินค้า (ฝุ่นละออง)

๒. อากาศเสียเนื่องจากกิจกรรมภายในบริเวณบางกระเจ้า ซึ่งเป็นสาเหตุ
 ส่วนน้อยและจะมีผลกระทบเฉพาะต่อผู้ที่อยู่อาศัยใกล้ ๆ บริเวณนั้นเท่านั้น แหล่งที่มาได้แก่

- บริเวณรังกล้วยไม้ (กลิ่นยาฆ่าแมลง)
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ (กลิ่นมูลสัตว์)
- โรงงานอาหารสัตว์ (กลิ่นอาหารสัตว์)
- บ้านเรือน (กลิ่นของเสียต่าง ๆ)
- ยานพาหนะ ที่ผ่านเข้ามาในบริเวณ (กลิ่นน้ำมัน)

คุณภาพอากาศโดยทั่วไปในบริเวณบางกระเจ้ายิ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ถ้าจะเปรียบเทียบกับ
 บริเวณอื่น ของกรุงเทพมหานคร ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่ของอากาศเสียในบริเวณบางกระเจ้า
 จะเนื่องมาจากกิจกรรมภายนอกมากกว่าภายในบริเวณบางกระเจ้า

อุณหภูมิ

จากการศึกษาเปรียบเทียบอุณหภูมิและความชื้น ระหว่างบริเวณบางกระเจ้ากับ บริเวณสยามสแควร์ซึ่งเป็นตัวแทนของเมืองที่มีความแออัดโดยใช้เครื่อง Thermohygrograph ๒ เครื่อง ตั้งไว้ในที่ที่มีชายคาบังไม่โดนฝนและแสงแดด และอากาศถ่ายเทได้ดี ทำการเปรียบเทียบ อุณหภูมิและความชื้น ทุก ๒ ชั่วโมง ตลอดเวลา ๑ วัน ปรากฏว่าได้ค่าเฉลี่ยดังต่อไปนี้

	สยามสแควร์	บางกระเจ้า	ผลต่าง
อุณหภูมิ (C)	๒๙.๕	๒๖.๕	๓.๐
ความชื้น (%)	๗๘.๙๖	๘๒.๖๖	๓.๗

ที่มา ทำการวัดระหว่างช่วงวันที่ ๑๓ - ๑๔ กันยายน ๒๕๒๑

จากข้อมูลเปรียบเทียบ อุณหภูมิของบางกระเจ้าต่ำกว่าในเขตเมืองประมาณ ๓°C และมีความชื้นสูงกว่าในเมือง ๓.๗% แสดงว่าอิทธิพลของต้นไม้ในบริเวณบางกระเจ้ามีส่วนในการช่วยลดความร้อนของอากาศลงได้อย่างมากและยังช่วยให้มีความชื้นพอเหมาะอีกด้วย ค่าที่วัดเปรียบเทียบนี้ทำการวัดในช่วงหน้าฝนซึ่งอากาศโดยทั่วไปไม่ร้อนมากอยู่แล้วในทั้งสองบริเวณที่ทำการวัด หากเป็นการวัดในฤดูร้อนความแตกต่างของอุณหภูมิและความชื้นของสองบริเวณนี้จะต่างกันอีกมาก

น้ำ

เนื่องจากลักษณะของการพัฒนาบริเวณ บางกระเจ้า ในอดีตได้มุ่งไปสู่ลักษณะของการทำสวน และทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับสถานที่ตั้ง จึงเป็นเหตุให้ในบริเวณดังกล่าวมีทางน้ำซึ่งเป็นลำกระโดงสวน และลำธารสาธารณะอยู่มากมาย จากการคำนวณพอประมาณได้ว่า บริเวณลำกระโดงสวน และลำธารสาธารณะดังกล่าว จะสามารถขังน้ำได้ทั้งสิ้นประมาณ ๒,๔๐๐,๐๐๐ ลบ.ม. ซึ่งความสามารถของบริเวณดังกล่าวที่จะรับน้ำได้จะยังประโยชน์อย่างมากศาลต่อกรุง เทพมหานครในเวลาที่ เป็นฤดูน้ำหลาก เพราะบริเวณดังกล่าวจะช่วยเป็นแหล่งระบายน้ำได้มากพอสมควร นอกจากนี้การที่พื้นดินปกคลุมด้วยพืชเกือบทั่วหมดก็จะเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยระบายน้ำอีกด้วย ทั้งนี้เพราะพืชจะดูดน้ำจากดินและปล่อยให้ระเหยไปสู่อากาศทางใบ ถึงแม้ว่าจะเป็นขบวนการตามธรรมชาติง่าย ๆ แต่ก็ เป็นขบวนการที่มีประสิทธิภาพมาก ตัวอย่างเช่นข้าวโพด ๑ ต้น จะคายน้ำได้วันละประมาณ ๒ ลิตร เมื่อมีต้นไม้ใหญ่ มีใบมากขึ้น การคายน้ำก็จะมีได้มากขึ้น ดังนั้นในฤดูน้ำหลากบริเวณบางกระเจ้า ก็จะเป็นบริเวณที่ช่วยดึงน้ำจากดินให้ระเหยไปได้เป็นจำนวนมาก และในขณะที่เดียวกันในเมื่อถึงฤดูที่น้ำเค็มขึ้นสูงในแม่น้ำเจ้าพระยา บางกระเจ้าก็จะเป็นบริเวณที่สามารถเก็บน้ำเค็มไว้ได้

เป็นจำนวนมาก ถ้าปล่อยให้น้ำเค็มขึ้นสูงไปกว่าปกติ ซึ่งปัจจุบัน ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากบรรดาสาธารณูปโภคต่าง ๆ ได้ถูกปิดกั้นหรือถมไปมาก ดังนั้นบรรดาเรือกสวนทางตอนเหนือของกรุงเทพฯ ก็ประสบความเสียหายได้

สภาพทางภูมิศาสตร์ของบริเวณบางกระเจ้านั้น บริเวณทางด้านทิศตะวันตกและทิศเหนือของบริเวณบางกระเจ้านั้น น้ำจะเป็นน้ำจืด เพราะเป็นน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยา และปัจจุบันมีปัญหาเรื่องเกี่ยวกับน้ำเสียในแม่น้ำเจ้าพระยาโดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณทิศเหนือของบางกระเจ้าซึ่งอยู่ตรงข้ามกับโรงสูบน้ำของกรุงเทพมหานคร ซึ่งสูบน้ำจากคลองระบายนทีลงสู่มแม่น้ำ ทำให้ผู้อยู่อาศัยในบริเวณบางกระเจ้าตรงข้ามกับโรงสูบน้ำต้องได้รับความเดือดร้อนจากน้ำเสียเป็นอันมาก ในขณะที่ตัวกันบรรดาพืชผลที่จะปลูกทางบริเวณทิศตะวันออกก็ต้องคำนึงถึงอิทธิพลของน้ำกร่อยที่หนุนสูงขึ้นมาในบริเวณดังกล่าวด้วย จะสังเกตเห็นอิทธิพลของน้ำกร่อยได้จากป่าจากที่ยังหลงเหลืออยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่ทำสวนในบริเวณนั้นก็ตระหนักถึงข้อจำกัดนี้ และได้มีการปลูกพืชที่เหมาะสมสภาวะการณีนี้อยู่แล้ว

ข้อมูลจากแบบสอบถามพอสรุปได้ว่าในอดีต น้ำในแม่น้ำลำคลองมีความใสสะอาดเกือบตลอดปี อาจจะมีขุ่นบ้างเล็กน้อยในช่วงหน้าฝนระหว่างเดือน กรกฎาคม ถึง กันยายน สามารถใช้อาบและประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างปลอดภัยตลอดปี และน้ำไม่เคยเน่าเลย

น้ำจะท่วมหรือมีมากในช่วงเดือนน้ำหลาก (พฤศจิกายน) เท่านั้น ส่วนน้ำกร่อยจะอยู่ระหว่างช่วงเดือน กุมภาพันธ์ ถึงพฤษภาคม ของทุกปี ในอดีตไม่มีปัญหาเรื่องคุณภาพน้ำ

ปัจจุบันผลกระทบจากภายนอกบริเวณบางกระเจ้าก่อให้เกิดปัญหาเรื่องคุณภาพน้ำเพิ่มมากขึ้น น้ำในแม่น้ำลำคลองและร่องสวนที่เคยใช้อาบและใช้ประโยชน์อื่น ๆ บางครั้งไม่สามารถจะใช้ได้ น้ำจะขุ่นเกือบตลอดปีและอาจมีสิ่งของตะกอนดิน โคลน สีย้อมผ้า สารเคมีปะปนบ้าง ผลภาวะทางน้ำจะเกิดขึ้นมากโดยเฉพาะในฤดูแล้งหรือช่วงที่มีน้ำน้อย เนื่องจากมีโรงงานหลายโรงงานที่ปล่อยน้ำเสีย เช่น โรงงานน้ำมันรำ, โรงงานทำวันเส้น, โรงงานดองผัก จากท่อระบายน้ำเสียของ กทม. และบางครั้งจะมีคราบน้ำมันของเรือสินค้าบนผิวน้ำน้ำด้วย น้ำเสียจากแหล่งเหล่านี้บางครั้งก่อให้เกิดความรำคาญต่อผู้ที่อยู่อาศัยในบริเวณนี้มาก เพราะมีกลิ่นเหม็น ยิ่งถ้ามาติดอยู่ตามร่องสวนหรือใต้ถุนบ้านก็จะมีปัญหามากขึ้น สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนจากผลกระทบของผลภาวะทางน้ำคือจำนวนสัตว์น้ำมีจำนวนลดลงมากและหลายชนิดหมดไปจากบริเวณนี้แล้ว เช่น ปลาบู่ ปลาตีน และกุ้งก้ามกราม เป็นต้น

(รายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์น้ำในบริเวณนี้)

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนี้ส่วนใหญ่มีน้ำฝนและใช้น้ำฝนในการปรุงอาหาร ซึ่งไม่เคยมีปัญหาเรื่องคุณภาพเลยในอดีต แต่ปัจจุบันผู้ใช้น้ำฝนมีปัญหาบ้างจากตะกอนที่ปะปนมาซึ่งบางครั้งน้ำฝนก็มีกลิ่นปะปนอยู่ด้วย ไม่เหมาะที่จะใช้บริโภค

ดิน

บริเวณบางกระเจ้า มีลักษณะดินแบบชุดดินสมุทรสงคราม คือ เป็นดินเหนียวปนดินโคลนซึ่งเป็นลักษณะของดินที่มีความลึกกร่อนน้อย ดินดังกล่าวมีลักษณะไม่เหมาะสมสำหรับการทำงาน ดังนั้นในอดีตจึงได้มีการพัฒนาด้านการเกษตรกรรมในบริเวณนี้ ในลักษณะของการทำสวน ซึ่งนับเป็นการใช้ที่ดินที่ถูกต้องเหมาะสมกับคุณภาพของดินอยู่แล้ว พื้นดินในบริเวณนี้โดยเฉลี่ยสูงกว่าระดับน้ำทั่วไปประมาณ ๕๐ - ๖๐ ซม. มีการปลูกพืชบนพื้นที่ของบางกระเจ้า ๔ ประเภทใหญ่ ๆ คือ มะพร้าว, กล้วย หนาก และมะนาว พืชทั้ง ๔ ชนิดนี้ให้ผลผลิตดีมาก ปัจจุบันมีการเริ่มทำรังกล้วยไม้กันมากขึ้น ซึ่งมีประมาณ ๑๐๐ รัง และมีผู้สนใจเลี้ยงเพิ่มขึ้นตามลำดับ

เสียง

บางกระเจ้าเป็นบริเวณที่มีสภาวะของเสียงในลักษณะที่ค่อนข้างดี ทั้งนี้เพราะปราศจากเส้นทางคมนาคมที่สำคัญตัดผ่านเข้าไป ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณบางกระเจ้าบ่งว่าบริเวณนี้มีความเงียบสงบมาตลอดตั้งแต่ในอดีต ปัจจุบันแม้จะมีเสียงรบกวนบ้างก็เป็นเพียงชั่วคราวชั่วคราวเท่านั้น ได้แก่เสียงของยานพาหนะทางบก ได้แก่ รถบรรทุก รถยนต์ มอเตอร์ไซด์ เป็นต้น ซึ่งมีผลกระทบต่อบริเวณย่านชุมชนที่อยู่ติดถนน แต่เนื่องจากถนนที่วิ่งเข้าบริเวณนี้เป็นถนนดินจึงไม่มียานวิ่งผ่านมากมายนัก ส่วนผู้ที่อยู่ริมน้ำจะได้รับเสียงรบกวนบ้างจากการคมนาคมขนส่งทางน้ำโดยเฉพาะบริเวณที่อยู่ใกล้ท่าเรือข้ามฝากต่างๆ ซึ่งเสียงรบกวนส่วนใหญ่จะเป็นเสียงจากเรือหางยาว เรือยนต์ เป็นต้น ส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ในสวนซึ่งเป็นบริเวณส่วนใหญ่ของบางกระเจ้าสภาวะของเสียงจะเงียบสงบตลอดปี

สัตว์ และพืชในบางกระเจ้า

จากการสำรวจและสอบถามประชากรที่อยู่อาศัยในบริเวณบางกระเจ้า เกี่ยวกับสัตว์และพืชในธรรมชาติ สรุปได้ว่าจำนวนของพืชและสัตว์ส่วนใหญ่มีแนวโน้มว่ามีจำนวนลดน้อยลงกว่าที่เคยมีมาก คือจากสัตว์น้ำจำนวน ๔๖ ชนิด มีจำนวนลดน้อยลงกว่าที่เคยมีในอดีตถึง ๔๔ ชนิด เช่น กระรอก ค้างคาว กาน กงเหยียง เต่า งูเขียว ปลาช่อน และมีสัตว์

ที่ปัจจุบันไม่พบเลยหรือพบน้อยมากถึง ๑๕ ชนิด เช่น เสือปลา นกขมิ้น นกเป็ดน้ำ ตะพานน้ำ
กา ปลาบู่ ปูทะเล สำหรับพืชมีความต่างน้อยกว่าสัตว์คือ ในจำนวน ๕๐ ชนิด มีจำนวนลดลง
กว่าที่เคยมีในอดีตจำนวน ๒๒ ชนิด เช่น ตำลึง จาก ลำพู พังพวยน้ำ (ดูภาคผนวก)

การที่พืชและสัตว์มีจำนวนลดลงไปนี้สาเหตุใหญ่อาจเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เสื่อมโทรมลง สัตว์ที่มีความทนทานต่อการเปลี่ยนแปลงได้น้อยก็จะสูญหายไปก่อน เช่น นกขมิ้น นกเป็ดน้ำ นกกระจาบ ตะพานน้ำ งูเหลือม ปลาบู่ ปลาตีน เป็นต้น สัตว์และพืชหลายชนิดที่เคยมีจำนวนมากในอดีตแต่ปัจจุบันมีเหลือน้อยก็มีหลายชนิด เช่น นกต่าง ๆ ปลาตุ๊ก ปลาช่อน ตะกวด เขียด ตันจาก ตันลำพู เป็นต้น การที่สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปนี้ยังก่อให้เกิดสภาพที่เหมาะสมต่อสัตว์บางชนิดได้ เช่น หนองแดง ซึ่งมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นตามแหล่งน้ำ (หนองแดงเป็นส่วนหนึ่งที่ยังถึงมลภาวะทางน้ำ) นอกจากนั้นการลดจำนวนลงของสัตว์และพืชในบริเวณนี้ยังมีผลกระทบต่อผู้ที่จับสัตว์เหล่านี้เป็นอาหารด้วย

อย่างไรก็ตามบริเวณบางกระเจ้ายังเป็นบริเวณที่มีพืชและสัตว์มากมายหลาย - ชนิดที่เกิดเองตามธรรมชาติอาศัยอยู่และเราไม่อาจพบเห็นในเขตอื่นของกรุงเทพมหานครที่จะทำการรักษา หรือปรับปรุง ให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจตามธรรมชาติในกรุงเทพมหานคร

สภาวะแวดล้อมของบางกระเจ้าในปัจจุบันกำลังมีแนวโน้มที่เสื่อมโทรมลงไปกว่าเดิม สาเหตุเพราะอิทธิพลจากการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ขาดนโยบายและแผนผังที่แน่นอนของกรุงเทพมหานคร คุณภาพของสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นน้ำ อากาศ และดินในบริเวณบางกระเจ้ากำลังเริ่มเสื่อมโทรมลงไป อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากบริเวณกรุงเทพมหานครทั้งหมด บางกระเจ้าเป็นบริเวณที่พิเศษอยู่ในใจกลางของความแออัดโดยยังรักษาสภาพของธรรมชาติที่มีสีเขียวไว้ได้อย่างดีน่าประหลาดและคุณภาพที่ดีของสิ่งแวดล้อมในบริเวณบางกระเจ้า นี้ก็ได้ส่งผลในทางทุเลาปัญหาสภาวะแวดล้อมของกรุงเทพมหานครอีกด้วยในการผลิตอากาศบริสุทธิ์ให้บริเวณที่แออัดของกรุงเทพมหานคร เป็นต้น ดังนั้น แทนที่จะปล่อยให้บริเวณบางกระเจ้าเปลี่ยนแปลงไปจนเหมือนกับบริเวณแออัดอื่น ๆ ของกรุงเทพฯ คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีเหล่านี้ก็จะหมดไปด้วย จึงจำเป็นต้องสงวนรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีของบางกระเจ้าไว้ มิให้เสื่อมโทรมลงไป ซึ่งจะกลายเป็นผลดีกับอนาคตของกรุงเทพมหานครอีกด้วย

บทที่ ๖

บทสรุป

สภาพปัจจุบันบริ เวณบางกระเจ้า

ก. ประชากร

- ความหนาแน่นของประชากรอยู่ในระดับเดียวกับเขตชานเมืองของกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๑,๓๐๐ คน/ตร.กม.
- การเพิ่มประชากรเกิดจากการอพยพเข้าจากเขตเมืองรอบ ๆ บริเวณบางกระเจ้า เพื่อพักอาศัยหรือทำงาน
- บางพื้นที่เป็นย่านพักอาศัยของผู้ที่ทำงานในกรุงเทพมหานคร และเขตเมืองในจังหวัดสมุทรปราการ และผู้ย้ายจากจังหวัดอื่นมา

ข. สังคม

- ประชาชนที่อยู่มาแต่เดิมมีความรู้สึกผูกพันกับบริเวณบางกระเจ้า ต้องการรักษาสภาวะแวดล้อมเดิมไว้ ไม่ต้องการความเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อสภาพสังคม และกรรมสิทธิ์ในที่ดินของตน
- บริเวณที่มีประชากรอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานใหม่ มีความหนาแน่นเพิ่มขึ้น จะมีปัญหาสังคมเพิ่มขึ้นด้วย เช่น ยาเสพติด, ลักขโมย
- การบริการสังคม มีโรงเรียนชั้นประถม และสถานเอนามัย ให้บริการพื้นฐาน นอกจากนี้ประชาชนไปใช้บริการที่อื่น ๆ

ค. เศรษฐกิจ

- บริเวณบางกระเจ้าเป็นแหล่งงานของประชากรในบริเวณนี้ครึ่งหนึ่งของประชากรมีอาชีพ เกษตร ประมาณในสี่ มีอาชีพรับจ้าง ประชากรที่ทำอาชีพเกษตรกรรม ส่วนมากเป็นคนสูงอายุ และสตรี

ง. เกษตรกรรม

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์สูง เหมาะกับการทำสวนต้นไม้ยืนต้น
- การใช้ที่ดินเป็นสวนผสมจำพวก มะพร้าว กัลยไม้ มะนาว หนาก รวมทั้งการเลี้ยงกัลยไม้เป็นสวนขนาดเล็ก

จ. การใช้ที่ดินอื่น ๆ

- เป็นพื้นที่สวนเป็นส่วนใหญ่
- การพัฒนาชุมชนเกิดขึ้นในลักษณะทางยาวตามเส้นทางคมนาคม และชุมชนหนาแน่น เป็นกลุ่ม ริมฝั่งแม่น้ำ
- ย่านการค้า เป็นการค้าระดับท้องถิ่น ขายสินค้าอุปโภคบริโภคประจำวัน
- มีแนวโน้มจะพัฒนาการใช้ที่ดินประเภทอื่น ๆ คือ บริเวณที่พักอาศัยและอุตสาหกรรม เนื่องจากอยู่ใกล้ย่านอุตสาหกรรม เช่น พระประแดง ราษฎร์บูรณะ ราคาที่ดินไม่สูงนัก บริเวณริมแม่น้ำสามารถใช้การคมนาคมทางน้ำติดต่อกับกรุงเทพมหานคร

ปัญหาที่เกิดขึ้นในบริเวณบางกระเจ้า

ก. ดานส์ภาวะแวดล้อมกายภาพ

- การตั้งฐาน กระจุกกระจาย เป็นปัญหาในด้านการจัดบริการ สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานให้ได้ดี
- การใช้ที่ดิน สับสน ปะปน ในด้านที่พักอาศัย อุตสาหกรรม เกษตรกรรม - เนื่องจากขาดความควบคุม ทั้งด้านการใช้ที่ดิน การก่อสร้างอาคาร และการแบ่งซอยที่ดินให้เป็นแปลงเล็กให้เช่าหรือขายเพื่อเป็นที่พักอาศัย ซึ่งจะเห็นได้ในบริเวณที่ดินที่เป็นของวัด ซึ่งจะทำให้กลายเป็นบริเวณพักอาศัยหนาแน่นแออัด และเสื่อมโทรมในที่สุดถ้ามิได้มีการในการควบคุมที่ดี
- ขาดแคลน ระบบคมนาคมภายในบริเวณ เช่น คลองดินเขิน ท่าเรือทรุดโทรม และเส้นทาง ถนน และทางเท้า ไม่ได้รับการบำรุงรักษาและปรับปรุงให้ดีพอ
- ขาดแคลนบริการสาธารณูปโภค เช่น น้ำประปา, โทรศัพท์ การกำจัดสิ่ง

โสโครก

- ขาดแคลนหน่วยบริการ สังคม หรือสาธารณูปการ เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษา
- การทรุดตัวของตลิ่งริมแม่น้ำ
- การเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อม และปัญหาเฉพาะต่าง ๆ รวมทั้งการขยายของชุมชนเพิ่มขึ้น ทำให้ชนิดและปริมาณ สัตว์และพืช ลดลง
- ปัญหาน้ำเน่าในแม่น้ำเจ้าพระยาเข้าในบริเวณนี้ ทำให้เกิดปัญหาในด้านเกษตรกรรมการบริโภคและอุปโภค
- ปัญหาการใช้ยาฆ่าแมลงในรังกล้วยไม้มีผลกระทบต่อประชาชน และสิ่งมีชีวิต

อื่น ๆ

ข. ด้านสภาพแวดล้อม สังคม และ เศรษฐกิจ

- การใช้ที่ดินไม่คุ้มค่า โดยเฉพาะด้านเกษตรกรรม เนื่องจากมีรายได้น้อยกว่าสวนขนาดเล็กและมีรายได้อื่นเพิ่ม จึงไม่เอาใจใส่ดูแลเท่าที่ควร
- ประชากรที่มีอาชีพเกษตรกรรม ลดลง มีบางส่วนที่เปลี่ยนจากทำสวนผลไม้ เช่น ไร่กล้วยไม้ ไร่จิ้งเหลียงไก่ ฯลฯ
- ประชากรวัยหนุ่มสาว นิยมประกอบอาชีพอื่นโดยเฉพาะด้านการใช้แรงงานหรือบริการ ในบริเวณอื่น ๆ เช่น พระโขนง พระประแดง และกรุงเทพฯ เนื่องจากรายได้ดีและแน่นอนกว่า การทำเกษตรกรรม ในรุ่นพ่อ แม่
- มีประชากรย้ายถิ่น มาตั้งถิ่นฐาน และเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพ ในกรุงเทพมหานครและบริเวณใกล้เคียง
- ผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินบางส่วนของที่ดินในบริเวณบางกระเจ้า มีได้อาศัยในบริเวณบางกระเจ้า
- มีการเก็งกำไรที่ดิน เนื่องจากคาดหวังว่าจะมีการพิจารณาเปลี่ยนแปลงในบริเวณบางกระเจ้าอย่างแน่นอน และราคาที่ดินจะสูงขึ้น จึงปล่อยสภาพที่ดินว่างเปล่าไม่ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรเต็มที่

ปัญหาที่ เกิดจากอิทธิพลของกรุงเทพฯ

- ก. การขยายตัวของกรุงเทพฯ ทำให้บริเวณบางกระเจ้าได้รับผลกระทบเนื่องจากอยู่ในเขตอิทธิพล เช่น การขยายตัวเขตอุตสาหกรรม คลังสินค้า และชุมชนที่พักอาศัย - ของผู้ที่ทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร
- ข. ปัญหามลภาวะที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพฯ มีผลกระทบต่อบริเวณบางกระเจ้า เช่น น้ำเสียในแม่น้ำเจ้าพระยา, อากาศ, เขม่า และฝุ่นละอองจากบริเวณอุตสาหกรรม - ใกล้เคียง

ความต้องการในการพัฒนาบริเวณบางกระเจ้า

ก. สำหรับกรุงเทพฯ

- พัฒนาให้เป็นแหล่งผลิตอาหาร
- พัฒนาให้เป็นบริเวณที่พักอาศัย
- พัฒนาให้เป็นชุมชนใหม่สำหรับการขยายตัวของกรุงเทพฯ
- พัฒนาให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรม

- พัฒนาให้เป็นบริเวณพักผ่อนหย่อนใจ
- พัฒนาเพื่อเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่ดีให้ กรุงเทพฯ

ข. สำหรับบริเวณบางกระเจ้า

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
- พัฒนาศูนย์กลางชุมชน ทั้งด้านพาณิชยกรรมและสถาบันบริการสังคมต่างๆ สำหรับประชากรในบริเวณบางกระเจ้า
- พัฒนาชุมชนให้เจริญขึ้น เพื่อให้ประชากรมีสภาพเศรษฐกิจ สังคม ดีขึ้น

แนวทางในการพัฒนาบางกระเจ้า

๑. สงวนรักษา หมายถึง การพัฒนาที่มีการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด โดยคงรูปแบบทั้งด้านกายภาพ และ ด้านสังคม ไว้เช่นเดิม เช่น หมู่บ้านมอญ, สวนผลไม้

๒. อนุรักษ์ หมายถึง การพัฒนาบริเวณให้ดีขึ้น โดยพิจารณาเปลี่ยนแปลงสภาพตามความเหมาะสม ทั้งการรื้อถอน รักษาไว้ และต่อเติม

๓. บริเวณพักผ่อนหย่อนใจ หมายถึง การพัฒนา บริเวณบางกระเจ้าเพื่อให้เป็นบริเวณพักผ่อนหย่อนใจ ในรูปแบบต่าง ๆ

ก. สวนสาธารณะ

ข. สวนพฤกษชาติ ปรับปรุง รักษา สภาพสวน รวมทั้งการปลูกพันธุ์ไม้เพิ่มเติม

ค. สนามกีฬา หรือศูนย์กีฬา

ง. แหล่งท่องเที่ยว เช่น หมู่บ้านมอญ, สร้างที่พักแรมในสวน

๔. เกษตรกรรม หมายถึง การปรับปรุงส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์ บริเวณในด้านเกษตรกรรม เช่น สวนผลไม้ ไร่ผัก เลี้ยงสัตว์

๕. อุตสาหกรรมเกษตร หมายถึง การพัฒนาให้เป็นแหล่งเกษตรกรรม พร้อมกับอุตสาหกรรม เฉพาะด้าน การเกษตร

๖. พัฒนาชุมชน หมายถึง การพัฒนาให้เป็นชุมชนในลักษณะรูปแบบเดิม แต่มีการปรับปรุงระบบ สาธารณูปโภค สาธารณูปการ เพิ่มมากขึ้น แต่ยังคงขนาดของชุมชนไว้ และขยายโดยธรรมชาติ

๗. พัฒนาเมือง หมายถึง การปรับปรุงวางแผนพัฒนาบริเวณให้เป็น ชุมชนเมือง และเป็นส่วนหนึ่งของเขตเมือง ในกรุงเทพมหานคร ในระดับต่าง ๆ

ตาราง เปรียบเทียบ แนวทางการพัฒนา บริเวณบางกระเจ้า

	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ตามผังเมือง	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ตามผังเมือง	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ตามผังเมือง	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ตามผังเมือง	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ตามผังเมือง	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ตามผังเมือง	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ตามผังเมือง	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ตามผังเมือง	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ตามผังเมือง	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ตามผังเมือง	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ตามผังเมือง	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ตามผังเมือง
สวนสาธารณะ	○	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
อนุสาวรีย์	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
สถานพักผ่อน - สวนสาธารณะ	○	○	●	●	●	●	○	●	○	●	○	○
- สวนพฤกษชาติ	○	○	●	●	●	●	○	●	○	●	○	○
- สวนน้ำ	○	○	●	●	●	●	○	●	○	●	○	○
- แหล่งท่องเที่ยว	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
เกษตรกรรม	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
อุตสาหกรรมเกษตร	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
นิคมอุตสาหกรรม	●	●	○	●	●	●	●	●	○	○	○	●
พัฒนาเมือง - ผังเมือง	●	●	○	○	●	●	●	●	○	○	○	●
- ผังเมืองใหม่	●	●	○	○	○	○	●	●	○	○	○	●
- ผังเมืองเก่า	●	●	○	○	○	○	●	●	○	○	○	○
อุตสาหกรรม	●	●	○	○	○	○	●	●	○	○	○	○

● เหมะสม ● ปานกลาง ○ ไม่เหมาะสม

- ก. ชุมชนผสมแบบเบาบาง เป็นชุมชนประกอบด้วยที่พักอาศัยเป็นหลัก มีส่วนประกอบตามความเหมาะสม
- ข. ชุมชนผสมแบบหนาแน่น ชุมชน ประเภท ศูนย์กลาง พาณิชยกรรมที่ ที่พักอาศัย ฯลฯ
- ค. ชุมชนพักอาศัย เป็นชุมชนพักอาศัยเฉพาะ มีลักษณะเป็น เมืองนอน - เมืองบริวารสำหรับคนที่ทำงานในกรุงเทพมหานครหรือย่านอุตสาหกรรม พระประแดง
๘. แหล่งอุตสาหกรรม หมายถึง การพัฒนา ให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมสมบูรณ์

แบบแยกออกเป็น

- ก. นิคมอุตสาหกรรม
- ข. ส่วนขยายท่าเรือ

ข้อพิจารณาในการพัฒนาบริเวณบางกระเจ้า

ในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมในบริเวณบางกระเจ้าเพื่อแก้ไขปัญหา และสนองความต้องการของทั้งส่วนเฉพาะบริเวณบางกระเจ้าและกรุงเทพมหานครในส่วน - รวม ควรที่จะพิจารณาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ผลประโยชน์ทางด้าน เศรษฐกิจ

คือเมื่อได้ทำให้บริเวณบางกระเจ้าเป็นไปตามโครงการที่เสนอแล้ว ผลประโยชน์ทางด้าน เศรษฐกิจที่กรุงเทพฯ จะได้รับเอง ว่าเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งในการพิจารณานี้จะดูในลักษณะของผลประโยชน์ที่กรุงเทพฯ ได้รับแต่ทางเดียว

ผลกระทบทางด้านสภาวะแวดล้อม

จากโครงการที่จะทำขึ้นโดยจะทำให้เกิดปัญหามลภาวะอย่างน้อยเพียงใด ถึงแม้จะแก้ปัญหานี้ได้ ก็จะต้องมีการลงทุนอย่างสูง ดังนั้นในการพิจารณาให้น้ำหนัก จึงยึดถือเอา การทำให้เกิดมลภาวะเป็นเกณฑ์สำคัญ

ผลกระทบทางด้านสังคม

หมายถึงถ้าทำโครงการนั้น ๆ ขึ้นในบริเวณนี้จะทำให้เกิดปัญหาทางด้านสังคม เช่น ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาของเมือง

ความเป็นไปได้ในการลงทุน

พิจารณาลงทุนว่าจะต้องลงทุนมากเพียงใด โดยเทียบกับบริเวณที่อื่น ๆ ในกรุงเทพฯ แล้ว

ความเป็นไปได้ในด้านทรัพยากร

ศึกษาคุณภาพของดิน น้ำ อากาศ ฝน อุณหภูมิ ซึ่งเป็นการศึกษาคุณภาพของธรรมชาติตลอดจนการศึกษาคุณภาพกำลังงานในบริเวณนั้น

ความเป็นไปได้ในด้านกรรมสิทธิ์ที่ดิน

เนื่องจากบริเวณนี้มีกรรมสิทธิ์ที่ดินทั้งรายเล็กและรายใหญ่ ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคในการเวนคืนถ้ามีความต้องการการที่ได้กำหนดข้อนี้ขึ้นมา ก็เพื่อจะพิจารณาว่าความเป็นไปได้ในกรรมสิทธิ์ที่ดิน การเวนคืน ตลอดจนความร่วมมือของผู้ถือครองครองและอยู่อาศัยในบริเวณนั้น

ความเป็นไปได้ทางโครงสร้างพื้นฐาน

ความเป็นไปได้ทางด้านโครงสร้างด้านพื้นฐาน หมายถึงการติดต่อกับภายนอก และการจัดสาธารณูปโภคและการบริการต่าง ๆ ในบริเวณนั้นว่าจะมีการลงทุนมากน้อยเพียงใด

โอกาสที่จะหาได้จากแหล่งอื่น

ได้พิจารณาว่าในกรุงเทพฯ ยังมีที่ดินที่จะทำกิจการนั้น ๆ อีกหรือไม่ ราคาและความเป็นไปได้ เช่น ข้อกำหนด ความเหมาะสมและไม่เหมาะสม

ความต้องการของประชาชน

เป็นสิ่งที่จะต้องคำนึงอย่างยิ่งในลักษณะของความเป็นประชาธิปไตยและความเป็นไปได้ของโครงการ ความเห็นของผู้อาศัยอยู่ซึ่งจะเป็นผู้ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์โดยตรง จะได้นำเอามาพิจารณา

จากการพิจารณาตามหัวข้อต่าง ๆ ที่ได้ยกขึ้นมา และการให้คะแนน ผลจะปรากฏออกมาตามตารางดังต่อไปนี้

ขอ เสนอแนะ

บริเวณบางกระเจ้าแม้ว่าจะสามารถพัฒนาในแนวทางต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว เช่น พัฒนาให้เป็นชุมชนที่พักอาศัย บริเวณอุตสาหกรรม บริเวณสวนสาธารณะ ฯลฯ เพื่อสนองความต้องการ และแก้ไขปัญหาทั้งที่เกิดขึ้นในบริเวณบางกระเจ้าเองหรือกรุงเทพมหานครโดยรวม แต่เมื่อพิจารณาถึงข้อสำคัญความเป็นไปได้ผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่จะได้รับ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น เช่น ข้อพิจารณาทางด้านการคมนาคมติดต่อทั้งภายใน ภายนอก บริเวณการก่อสร้างสะพานอุโมงค์ลอดแม่น้ำ ข้อพิจารณาด้านสาธารณสุขปโภคการจัดเตรียมน้ำ สำหรับอุปโภคและบริโภคสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ข้อพิจารณาทางด้านสภาวะแวดล้อม ปัญหามลภาวะ ความเหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับบริเวณอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งข้อพิจารณาต่าง ๆ เหล่านี้ จะนำมาเปรียบเทียบกันในแต่ละแนวทางการพัฒนาโดยใช้วิธี Weighting System เพื่อช่วยในการตัดสินใจเบื้องต้น

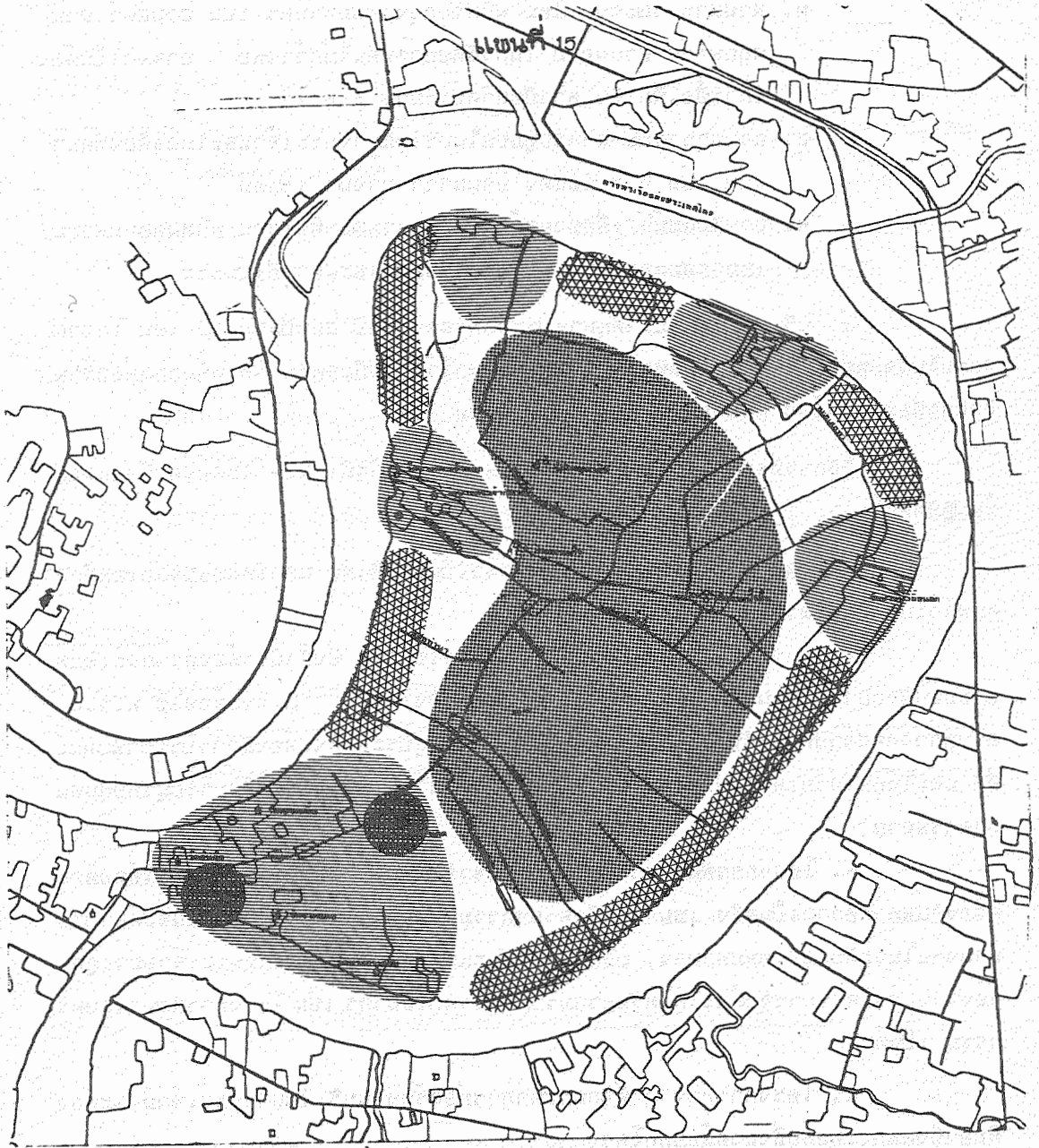
สำหรับข้อสรุปในแนวทางการพัฒนาบริเวณบางกระเจ้า มีดังนี้

การพัฒนาบริเวณบางกระเจ้าจะมีลักษณะการพัฒนาแบบผสมหลายด้านตามความเหมาะสมและสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน คือ

๑. บริเวณที่เป็นชุมชนในปัจจุบันนี้ ให้ปรับปรุง พัฒนาให้เป็นชุมชนต่อไป โดยจะต้องกำหนดขอบเขต และขนาดชุมชน ทั้งพื้นที่ และจำนวนประชากร มีการควบคุมการใช้ที่ดิน และการปลูกสร้างอาคาร ที่ได้ผลจัดบริการ สาธารณูปโภค เช่น น้ำประปา ให้เหมาะสมรวมทั้ง สาธารณูปโภคอื่น ๆ สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ที่มีอยู่ การควบคุมไม่ให้ขยายหรือแก้ไขปัญหามลภาวะต่าง ๆ และควรสนับสนุนให้เป็นแหล่งงานของคนในบางกระเจ้าเอง

๒. บริเวณเกษตรกรรม ได้แก่ สวนผลไม้ต่าง ๆ ให้สงวนไว้เป็นส่วนต่อไปแต่จะต้องพิจารณาปรับปรุงวิธีการทำเกษตรกรรมให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น และแน่นอน โดยการเพิ่มผลผลิตทางเกษตรหรืออาชีพ เช่น เลี้ยงสัตว์ เพื่อให้ประชาชนนิยมทำอาชีพนี้ต่อไป หรือกลับมาทำอาชีพนี้ใหม่ในกลุ่มที่ เปลี่ยนอาชีพทำอย่างอื่นในขณะนี้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อประชากรบริเวณ บางกระ เจ้าเองและสภาวะแวดล้อมทั้งบางกระ เจ้าและกรุงเทพฯ ในทางอ้อม

๓. บริเวณที่ไม่สามารถทำการเกษตรกรรมได้ในขณะนี้ เช่น บริเวณริมแม่น้ำ และบริเวณนี้ได้รับปัญหา เรื่องน้ำ เสียหรือน้ำ เค็ม ให้ปรับปรุงเป็นบริเวณดังต่อไปนี้

ผังโครงการการใช้ที่ดินตามข้อเสนอนี้

ชุมชนที่พักอาศัย

บริเวณสวนริมน้ำ

ตพศกรม

บริเวณอนุรักษณ์

- ก. สวนสาธารณะขนาดใหญ่ สำหรับกรุงเทพมหานคร เช่น สวนสัตว์ สวนพฤกษชาติ สวนผลไม้ ในกรณีที่ดินไม่กว้างพอ อาจจำเป็นต้องมีการซื้อเพิ่มเติม ควรมีขนาดประมาณ ๑๐๐ ไร่
- ข. สวนสาธารณะ สำหรับชุมชนในบริเวณบางกระเจ้าและใกล้เคียงที่หนาแน่น เช่น พระประแดง ยานนาวา บางนา เป็นต้น
- ค. สวนริมน้ำ เพื่อช่วยสร้างสภาวะแวดล้อมที่งดงาม กำหนดตามความเหมาะสมและเป็นไปได้ จากกายภาพและสถานที่เป็นจริง

๔. บริเวณที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ศิลป สถาปัตยกรรม เช่น โบราณสถานในวัด หมู่บ้านมอญ ที่ตำบลทรงคนอง ให้รักษาไว้ โดยมีมาตรการควบคุมการก่อสร้างอาคารที่จะปลูกสร้าง การรื้อถอนบริเวณที่เสื่อมโทรม

วิธีการที่จะทำให้การพัฒนานี้เป็นไปตามโครงการที่เสนอ จะต้องคำนึง และมีข้อปฏิบัติดังนี้

๑. การกำหนดให้บริเวณบางกระเจ้าเป็นเขตพิเศษ นอกเหนือไปจากเขตที่กำหนดไว้ในผังนครหลวง ๒๕๔๓

๒. การจัดทำผังเฉพาะ เพื่อกำหนดการใช้ที่ดิน ซึ่งทั้งนี้จะต้องมีรายละเอียดประกอบผังอย่างชัดเจน ซึ่งจะมีผลใช้บังคับควบคุมไปกับผังเฉพาะ และจะต้องใช้ พ.ร.บ. ควบคุมการก่อสร้างควบคุมกันไปด้วย เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ที่ดี และให้การช่วยเหลือทางด้านการเงินและบริการอื่น ๆ เพื่อให้คงไว้ซึ่งการอนุรักษ์ชุมชนอาคารสถาน

๓. โครงการพัฒนาบริเวณบางกระเจ้าจะต้องจัดทำขึ้นอย่างละเอียดให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เช่น การถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน และการปฏิบัติงานจะต้องประสานงานในระดับกรุงเทพมหานคร, อำเภอพระประแดง และบริเวณบางกระเจ้าอย่างถูกต้อง รวมทั้งโครงการจัดตั้งให้ได้รับความร่วมมือจากประชากร เช่น โครงการพัฒนาเกษตรกรรม เป็นต้น

๔. โครงการต่าง ๆ ที่จักรกระทำการก่อสร้างในบริเวณบางกระเจ้านี้ จะต้องศึกษาถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทุกโครงการ

บรรณานุกรม

- การเคหะแห่งชาติ โครงการบางกระเจ้า อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม. โครงการบางกระเจ้ารายงานพิเศษ ๑.
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑
- เพริศพรหม คณาธรรมา และคณะ "การศึกษาตัวการที่ทำให้อากาศเป็นพิษ", จดหมายข่าว
สภาวะแวดล้อม สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(กรกฎาคม, ๒๕๒๑)
- มนู โมะคุปต์, ไพฑูรย์ คดีธรรม และประยงค์ วัฒนานูลิธิ์ "รายงานสรุปการใช้ที่ดินบริเวณ
บางกระเจ้า อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ," เอกสารโรเนียว
กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๒๑
- มหาดไทย, กระทรวง สำนักผังเมือง การปรับปรุงผังนครหลวง ครั้งที่ ๑ ฉบับสมบูรณ์๒๕๑๔
ผังนครหลวง ๒๕๓๓ โดยบริษัทลิททิลด์ ไวท์ดิง บราวน์ แอสโซซิเอท, ๒๕๐๗
ผังนครหลวง ๒๕๔๓
- ศิริวรรณ ศิลพัชรนันท์ และศุทธิณี ดนตรี "การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โครงการบางกระเจ้า
อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ," รายงานการฝึกงานของนิสิตแผน
วิชาผังเมือง คณะสถาปัตยกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอต่อกองนโยบาย
และแผนสำนักงานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, ๒๕๒๑
- สุพจน์ ตูรงค์วัฒนา และวัชรพร ศรีสังจะเลิศวาจา "หมู่บ้านมอญ ทรงคนอง อำเภอพระประ
แดง จังหวัดสมุทรปราการ," เอกสารประกอบการสัมมนา การวางแผน ๒
แผนกวิชาผังเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐
- ไอเดี่ย, บริษัท โครงการปรับปรุงย่านอุตสาหกรรมสำหรับกรุงเทพมหานคร, ๒๕๐๗
-

ภาคผนวก

รายชื่อโรงงานอุตสาหกรรมในเขตบริเวณบางกระเจ้า

<u>ชื่อโรงงาน</u>	<u>ตำบล</u>	<u>เนื้อที่</u>	<u>คนงาน</u>
๑. โรงงานน้ำมันรำไทยพัฒนา	บางยอ	-	-
๒. เบตราโกร (อาหารสัตว์)	บางยอ	๕,๑๖๐ ม ^๒	๑๕๐
๓. ราชาการทอ	บางยอ	-	๒๔๐
๔. ธนาพรชัย (ทอผ้า)	บางยอ	๖,๐๐๐ ม ^๒	๑๓๐
๕. หยูจัน (ทำลังไม้ วงกบประตู หน้าต่าง)	บางยอ	๗๒๐ ม ^๒	๑๕
๖. โรงงานเคียวน้ำมัน เครื่องเก่า	บางยอ	-	-
๗. กวีศิริชัยฟริลลิต (น้ำกลั่นสำหรับดื่ม)	ทรงคนอง	-	-
๘. โรงงาน ๒๒ กรกภาพาณิชย์ (ถุงพลาสติก)	ทรงคนอง	๑,๘๒๔ ม ^๒	๙
๙. อุตสาหกรรมน้ำแข็งสยาม	บางกอบัว	-	๔๒
๑๐. โรงงานในอารักษ์ (ผ้าขาวม้า)	บางกอบัว	-	๑๘
๑๑. โรงงานทำลังไม้	บางกอบัว	-	-
คลังสินค้า			
๑. สุภนาวา	ทรงคนอง		
๒. มิตรชุยแอนด์กัมปาดิไทยแลนด์	บางยอ		
๓. คลังน้ำมัน T.C.T.	บางยอ		
๔. ทรัพย์สถาพร	บางยอ		
๕. นานาพรรณมเอนเตอร์ไพร์ซ์	บางยอ		

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอพระประแดง

กองควบคุมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม
และการสำรวจภาคสนาม

โรงงานที่มีปัญหาสิ่งแวดล้อม อำเภอพระประแดง

อำเภอพระประแดงมีโรงงานรวมทั้งสิ้น ๔๘๗ โรง จำแนกโรงงานที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ดังนี้ คือ

๑. โรงงานที่มีการระบายน้ำเสีย ๑๘๗ โรง ได้แก่โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหาร โรงงานสิ่งทอ โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับสี
๒. โรงงานที่ก่อให้เกิดอากาศเสีย กลิ่น มี ๗๑ โรง ได้แก่โรงงานเกี่ยวกับการผลิตเหล็กหรือเหล็กกล้า รถยนต์ จักรยานยนต์
๓. โรงงานที่ก่อให้เกิดปัญหาน้ำเสียและอากาศเป็นพิษ มี ๖๒ โรง ได้แก่โรงงานน้ำมันพืช อาหาร อาหารสัตว์ ผลิตสารเคมี ผลิตวัสดุจากยาง แก้ว และโลหะ

ที่มา กองควบคุมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม ตุลาคม ๒๕๒๑

ตัวอย่าง แบบสอบถาม

บริเวณบางกระเจ้า อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ

จำนวนแบบสอบถามรวม ๒๖๖ ชุด

ประเภทบ้านพัก ๕๗* บ้านสวน ๒๒ บ้านในย่านชุมชน
๕ ร้านค้า ๑๔ บ้านสลัม อื่น ๆ (ระบุ).....

บ้านเลขที่.....ซอย.....หมู่ที่.....ตำบล.....
ผู้ให้สัมภาษณ์.....
ผู้สัมภาษณ์.....

๑. ครอบครัวของท่านอาศัยอยู่ในบ้านมานานเท่าใด

๒๒ ไม่ถึง ๕ ปี๑๕ ๕-๑๐ ปี๑๑ ๑๐-๒๐ ปี๔๒ ๒๐ ปีขึ้นไป

๒. เป็นเจ้าของบ้านหรือไม่

๔๕ เป็นเจ้าของ๑๑ เช่า๔ อื่น ๆ

๓. เป็นเจ้าของที่ดินหรือไม่

๔๖ เป็นเจ้าของ๔๔ เช่า (ต่อข้อ ๖)๑๐ อื่น ๆ (ต่อข้อ ๖)

๔. ถ้าเป็นเจ้าของที่ดิน ท่านได้กรรมสิทธิ์ที่ดินมาเป็นเวลา

๑๓ ไม่ถึง ๕ ปี๑๒ ๕-๑๐ ปี๑๕ ๑๐-๒๐ ปี๖๐ ๒๐ ปีขึ้นไป

๕. การได้กรรมสิทธิ์ที่ดิน

๒๒ ซื้อ๗๑ มรดก๗ อื่น ๆ

*จำนวนร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑๓. ครอบครัวของท่านคิดจะย้ายไปอยู่ที่อื่น หรือไม่

๘๗ ไม่คิด

คิด ยากไปอยู่ที่

เหตุผลที่จะย้าย.....

๑๔. เมื่อสมาชิกในบ้านไม่สบาย ไปรับการรักษาที่

๒๖ สถานีอนามัย, สنج. ผดุงครรภ์ใกล้บ้าน ๒๒ คลินิก, รพ. ในจังหวัด

๓๔ คลินิก, รพ. ในกรุงเทพฯ

๑๓ อื่น ๆ

๑๕. ครอบครัวของท่านซื้อของใช้, อาหาร ที่ใด

อาหาร ๓๔ ร้านค้าใกล้บ้าน

๔ มีคนมาขายถึงบ้าน

๓๔ ตลาดพระประแดง หรือภายในจังหวัด ๑๔ กรุงเทพฯ

เสื้อผ้า, เครื่องใช้

๗ ร้านค้าใกล้บ้าน

๒ มีคนมาขายถึงบ้าน

๕๕ ตลาดพระประแดงหรือภายในจังหวัด

๓๖ กรุงเทพฯ

๑๖. ค่าใช้จ่ายของครอบครัวต่อเดือน

- ค่าอาหารบาท

- เสื้อผ้าบาท

- เครื่องใช้บาท

- ค่าเดินทางบาท

- พักผ่อนหย่อนใจบาท

- การศึกษาบาท

- รักษาพยาบาลบาท

- อื่น ๆบาท

รวมค่าใช้จ่ายเดือนละบาท

๗ น้อย ๑๐๐๐ บาท

๖๗ ๑๐๐๑-๓๐๐๐ บาท

๒๑ ๓๐๐๑-๕๐๐๐ บาท

๔ มากกว่า ๕๐๐๐ บาท

๑๗. ต้องการให้รัฐปรับปรุงบริการด้านใดบ้าง

ถนน, ทางเท้า

ประปา

ไฟฟ้า

เก็บขยะ

อื่น ๆ

สัตว์และพืชที่เกิดตามธรรมชาติ

ได้ทำการสำรวจข้อมูลของจำนวน และการใช้ประโยชน์จากสัตว์และพืช ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติทั้งในอดีตและปัจจุบัน ในบริเวณนางกระเจ้า โดยใช้แบบสอบถามผู้ที่อยู่อาศัยในบริเวณนี้ ได้ข้อมูลดังต่อไปนี้

๑. สัตว์

ประเภท	ชื่อสามัญ	จำนวนในอดีต				จำนวนในปัจจุบัน				บริโภค	ไม่บริโภค	หมายเหตุ
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี			
สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม	กระรอก	✓					✓				✓	๑
	กระแต	✓					✓				✓	๑
	ค้างคาว		✓					✓			✓	๑
	หนู	✓				✓					✓	๒
	เสือปลา		✓						✓		✓	๓
นก	แซงแซว		✓					✓			✓	๑
	กา	✓						✓			✓	๑
	กางเขน	✓						✓			✓	๑
	ปากเปรี๊ยะ		✓					✓			✓	๑
	กระต่าย		✓					✓			✓	๑
	กระจิบ	✓					✓			✓		๑
	ปรอด	✓					✓			✓		๑
	กาเหว่า	✓						✓			✓	๑
	กระยาง		✓					✓		✓		๑
	กิ้งโครง	✓						✓			✓	๑
	พิราบ		✓					✓		✓		๑
	หัวขวาน		✓					✓			✓	๑
	เขี้ยว	✓					✓				✓	๑

ประเภท	ชื่อสามัญ	จำนวนในอดีต				จำนวนในปัจจุบัน				บริโภค	ไม่บริโภค	หมายเหตุ
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี			
นก	กระจอก		✓				✓				✓	๒
	เค้าแมว			✓				✓			✓	๒
	ชุก			✓				✓			✓	๒
	กวัก		✓				✓					๒
	ขมิ้น		✓						✓		✓	๓
	เปิดน้ำ			✓					✓	✓		๓
	กระจบบ		✓						✓	✓		๓
สัตว์เลื้อยคลาน	จิ้งเหลน	✓						✓			✓	๑
	กิ้งก่า	✓						✓			✓	๑
	ตุ๊กแก	✓						✓			✓	๑
	เต่า		✓					✓		✓	✓	๑
	ตะกวด (เหี้ย)	✓						✓			✓	๑
	จิ้งจก	✓						✓			✓	๑
	งูเขียวหางไหม้		✓					✓			✓	๑
	งูกินปลา	✓						✓			✓	๑
	งูเขียว		✓				✓				✓	๒
	งูกินขบ			✓				✓			✓	๒
	ตะพาบน้ำ		✓						✓	✓		๓
งูเหลือม		✓						✓		✓	๓	
สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	เขียด	✓						✓			✓	๑
	คางคก		✓					✓			✓	๒
	อึ่งอ่าง		✓					✓			✓	๒
	กบ		✓						✓	✓		๓

ประเภท	ชื่อสามัญ	จำนวนในอดีต				จำนวนในปัจจุบัน				บริโภค	ไม่บริโภค	หมายเหตุ
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี			
ปลา	ชีว	✓						✓		✓		๑
	ซ็อน	✓						✓		✓		๑
	ตุก	✓						✓		✓		๑
	กระตี่	✓						✓		✓		๑
	หมอ	✓						✓		✓		๑
	ตะเทียน	✓						✓		✓		๑
	จุมพวด	✓						✓		✓		๑
	นิล	✓						✓		✓		๑
	ฉลาด	✓						✓		✓		๑
	แขยง	✓						✓		✓		๑
	เข็ม	✓						✓			✓	๑
	หมู	✓						✓		✓		๑
	สร้อย	✓						✓		✓		๑
	ก้าง		✓						✓		✓	๒
	นู้	✓							✓	✓		๓
	กะลั้ง		✓						✓	✓		๓
	ตีน	✓							✓		✓	๓
	กระบอก	✓							✓	✓		๓
มะเขือ	✓							✓	✓		๓	
ไหล		✓						✓	✓		๓	
กล้วย		✓						✓	✓		๓	
แมลง	ผีเสื้อ		✓					✓			✓	๑
	แมลงปอ	✓						✓			✓	๑
	เพี้ยแบ้ง	✓						✓			✓	๑
	ยุง	✓					✓				✓	๕
	แมลงวัน		✓					✓			✓	
	แมลงสาบ หนอนแมลง	✓		✓				✓			✓	

ประเภท	ชื่อสามัญ	จำนวนในอดีต				จำนวนในปัจจุบัน				บริเวณ	ไม่ บริเวณ	หมายเหตุ
		มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่มี			
แมลง	บวน	✓				✓					✓	
	ผึ้ง		✓				✓				✓	
	ปลวก	✓				✓					✓	
	จิกจั่น	✓				✓					✓	๒
	ด้วง			✓		✓					✓	๑ ๓
	ตีกแตน		✓			✓					✓	๑ ๓
	เพลี้ยจิกจั่น			✓		✓					✓	๓
กิ้ง	ก้ามกราม	✓								✓		๑
	ฝอย	✓								✓		๑
หอย	หอยขม		✓							✓		๑
ปู	จาก	✓								✓		๑
	เบี่ยง	✓								✓		๑
	แบ็น		✓							✓		๑
	ทะเล		✓						✓	✓		๓
อื่น ๆ	กิ้งกือ	✓									✓	๑
	ตะขาบ			✓							✓	๒
	หนอนแดง				✓		✓				✓	๓

- หมายเหตุ
- ๑ จำนวนสัตว์น้อยลงจากที่เคยมีในอดีต
 - ๒ จำนวนสัตว์ไม่แตกต่างจากในอดีต
 - ๓ เคยมีสัตว์ชนิดนี้ในบริเวณนี้ แต่ปัจจุบันไม่พบเลยหรือพบน้อยมาก
 - ๔ จำนวนสัตว์เพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต

ประเภท	ชื่อสามัญ	จำนวนในอดีต				จำนวนในปัจจุบัน				บริโภค	ไม่บริโภค	หมายเหตุ
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี			
พืชบก	หญ้าแพรก		✓				✓				✓	๒
	แห้วหมู		✓				✓			✓		๒
	เดย			✓						✓		๒
	กาฝาก	✓				✓					✓	๒
	โหระพา		✓				✓			✓		๒
	กระเพรา		✓				✓			✓		๒
	หนามปลาหมึก		✓				✓			✓		๒
	สะเดา		✓				✓			✓		๒
	ซีเหล็ก		✓				✓			✓		๒
	ยอ		✓				✓			✓		๒
	บานไม่รู้โรย		✓				✓				✓	๒
	กระทกรก			✓							✓	๒
	มะหวด		✓				✓			✓		๒
พืชน้ำ	ผักบุ้ง	✓				✓				✓		๑
	จาก		✓					✓		✓		๑
	ผักกระเจต	✓						✓		✓		๑
	ลำพู		✓					✓			✓	๑
	ฟิ่งพวยน้ำ	✓						✓		✓		๑
	แหน		✓				✓				✓	๒
	จอก		✓				✓				✓	๒
	สาหร่าย		✓				✓				✓	๒
	ผักตบชวา						✓				✓	๒
	อ้อ		✓				✓				✓	๒
	ผักเบ็ด	✓				✓					✓	๒
	กก		✓				✓				✓	๒
	ผักแว่น		✓				✓			✓		๒
บัว		✓				✓			✓		๒	

หมายเหตุ

๑. จำนวนพืชลดน้อยลงจากที่เคยมีในอดีต
๒. จำนวนพืชไม่แตกต่างจากในอดีต